

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

SZERKESZTŐ :

Dr. BEDŐ ALBERT.

FŐMUNKATÁRSÁK :

ARATÓ GYULA

HORVÁTH SÁNDOR.

HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM.

VI. FÜZET.

1897. JUNIUS HÓNAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 28-ADIK NAPJÁN.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 8 frt. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 150 frtot alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára 3 frt. Rendes tagoknak a 8 frt évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

A lapnak legkésőbb minden hónap végéig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő.

BUDAPEST, 1897.

„PÁTRIA“ IRODALMI VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

ÜLLŐI-ÚT 25. SZ. (KÖZTELEK).

Tájékoztató.

Munkatársaink s azokká lenni kívánó ügybarátaink tájékoztatására a következőket jegyezzük ide:

Az „Erdészeti Lapok“ eddigi tartalmában nyilvánult elveket jövőre is megtartjuk, közleményeink körébe fogadjuk az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Az e lapokban megjelenő közlemények szerzői megfelelő írói díjban részesíttetnek és pedig:

Egy nyomtatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel . 20—24 frtban.

Egy nyomtatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért . . 12—16 frtban.

Egy nyomtatott ívnyi oly fordításért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel 8 frtban.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Azokat, kik minket lapunk feladatának megoldásában munkálattal támogatni kívánnak, kérjük, hogy dolgozataikat a nyomdában való könnyebb és gyorsabb kiszédhetés végett csak egyes félvekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, mint mondani szokták, törött alakban írják. A ki cikkét úgy kívánja közölni, hogy azon változtatás ne tétessék: ebbeli feltételét a kézirat beküldése alkalmával sziveskedjék kijelenteni. Kéziratok nem küldetnek vissza.

A lapunknak szánt dolgozatok bérmentve ezen cím alatt küldendő: „Az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségének Budapesten Lipótváros, Alkotmány-utca 10. szám.“

Óhajtjuk, hogy a magyar birodalom minden egyes vidékéről, minél számosabb munkatársat birjunk, kik a körükben felmerülő erdészeti napikérdésekről, műszaki és üzleti vállalatokról, faárakról s előforduló eseményekről, habár ezek az illető helyi viszonyok közt még olyan jelentékteleneknek is látszanának, lapunknak gyors és lehető alapos tudósítást tegyenek.

A szerkesztő.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő :
Dr. Bedő Albert.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczhatodik évf. VI. füzet. 1897. junius hónap.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak, 3 frt kedvezményi árért járathatják.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. —

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

A szávamenti tölgyerdők utolsó tiz éve erdőnevelési és fakereskedelmi szempontból.

Közli : Kozarac József, kir. főerdész.

Horvát-Szlavonország tölgyfaáru termelői között az első helyet mindenesetre az állami erdőkezelés és a beruházási-alap foglalják el, ugyannyira, hogy ami a tölgyfa-kereskedést illeti, joggal szolgálnak mértékadókul, akár az árak, akár pedig a fakereskedelmi mozzanatok megítélése szempontjából.

Az I. II. és III. kimutatás szerint (l. 416—420. old.) a vinkovcei kir. főerdőhivatal a kerületéhez tartozó állami erdőkből az utolsó tiz év alatt $7846 + 1230 = 8976$ kat. holdat 11.021,291 forintért, a beruházási alap pedig ugyanabban az időközben 8896 kat. holdat 14,622.720 forintért adott el. Ezek szerint a vinkovcei kir. főerdő-

I. KIMUTATÁS

a vinkovezei kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó állami erdőben 1887–1896 alatt eladott tölgyállabokról.

Év	Terület kat. hold	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Eladási ár	A tölgytörzsek átlagos száma holdankint	Átlagos ár tölgytörzsen- kint forintban	Holdankinti átlagos ár forintban
1887	1085	25.276	23.781	932.358	23	37	860
1888	1004	23.882	16.220	1,121.025	23	47	1.116
1889	668	19.626	12.759	963.302	30	49	1.442
1890	808	18.625	38.731	794.036	23	43	982
1891	1146	28.563	26.137	1,149.413	25	40	1.000
1892	979	26.389	17.427	1,253.963	27	47	1.260
1893	727	19.702	8.637	1,129.464	27	56	1.554
1894	687	10.470	17.478	577.464	15	55	840
1895	100	2.500	6.425	113.266	25	45	1.133
1896	642	18.405	7.160	887.000	30	48	1.381
Összesen, ille- tőleg állagban	7846	193.483	174.755	8,921.291	24	46	1.136

II. KIMUTATÁS

a beruházási alap erdeiben 1887—1896 alatt eladott tölgyállabokról.

Év	Terület kat. hold	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Eladási ár	A tölgytörzsek átlagos száma holdankint	Átlagos ár tölgytörzs után forintban	Holdankinti átlagos ár forintban
1887	1.500	49.928	25.986	2,002.435	33	40	1335
1888	1.800	54.936	28.961	2,680.662	30	49	1488
1889	1.819	59.096	25.746	3,008.186	32	50	1660
1890	600	19.378	14.507	1,065.261	32	55	1775
1891	720	17.639	16.951	993.360	24	56	1380
1892	645	18.615	16.600	1,262.313	29	68	1957
1893	550	16.042	18.775	1,178.649	30	73	2143
1894	550	16.186	19.813	1,179.067	30	73	2143
1895	320	6.786	10.366	562.415	22	83	1760
1896	392	8.021	18.852	650.372	20	81	1662
Összesen, ille- tőleg átlagban	8896	266.327	196.557	14,622.720	30	55	1643

III. a) KIMUTATÁS.

Védkerület	Krnice 29.			Orljak 4.			Socna 8.			Boljkovo 10.			
	Év	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára
1887	—	—	—	1749	2960	57	—	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	1967	3173	63	—	—	—	—	—	—	—
1889	8397	3383	42	2265	2803	77	—	—	—	—	éjszaki 6707	3253	57
1890	6147	2238	37	2442	1335	72	—	—	—	éjszaki 870	2704	95	—
1891	—	—	—	1875	3474	75	—	—	—	—	1304	1708	56
1892	4624	1655	48	2652	4004	101	597	3545	143	—	1753	3539	83
1893	2059	994	55	—	—	—	2828	6976	88	—	déli 319	1014	173
1894	—	—	—	—	—	—	1649	6562	98	—	déli 1181	3134	132
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	déli 1379	2159	98
1896	—	—	—	—	—	—	2423	11119	81	—	déli 2233	2773	92
Összesen	21207	8270	—	12950	16849	—	7497	28202	—	—	éjszaki 8011	4961	—
Elegyedés %o-ban	0.72	0.28	—	0.44	0.56	—	0.21	0.79	—	—	déli 0.33	0.67	—
Holdankinti átlagos ár frt	1742	—	—	1600	—	—	2083	—	—	—	éjszaki 1767	—	—
Törzsenkinti átlagos ár frt	—	—	45	—	—	74	—	—	102	—	éjszaki —	57	—
A holdankinti törzsek száma	56	—	—	48	—	—	107	—	—	—	50 éjsz. 54 déli	—	—
Erdősülés foka	0.6	—	—	0.5	—	—	—	—	—	—	0.6	—	—

III. b) KIMUTATÁS.

Védkerület	Bok 11.			Sveno 12.			Sveno 13.			Pavvo 14.		
	Év	A tölgytörzsek száma	Egyéb fánembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fánembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fánembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fánembeli törzsek száma
1887	—	—	—	—	—	—	1485	3113	82	5154	3371	33
1888	3649	1012	53	3656	3493	56	3257	1633	55	5666	1892	46
1889	3462	2402	57	—	—	—	3605	1631	65	9991	4479	47
1890	1545	1282	53	1323	1427	59	3010	2636	64	2737	1177	56
1891	1986	1256	46	1463	1302	62	3631	1752	52	—	—	—
1892	1531	1063	64	—	—	—	2303	691	89	1467	841	60
1893	—	—	—	1551	1599	71	2120	714	99	1709	1013	75
1894	—	—	—	1599	1467	81	—	—	—	1468	835	74
1895	—	—	—	—	—	—	1684	1457	105	1175	862	56
1896	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2092	804	67
Összesen:	12173	7011	—	9592	9288	—	21095	13627	—	37459	15274	—
Elegyedés ‰-ban	0·63	0·37	—	0·51	0·49	—	0·68	0·32	—	0·70	0·30	—
Holdankinti átlagos ár frt	1855	—	—	1989	—	—	2151	—	—	1535	—	—
Törzsenkinti átlagos ár frt	—	—	54	—	—	66	—	—	76	—	—	57
A holdankinti törzsek száma	53	—	—	60	—	—	49	—	—	50	—	—
Erdősülés foka	0·6	—	—	0·7	—	—	0·5	—	—	0·6	—	—

III. c) KIMUTATÁS.

Védkerület	Des 15.			Narace 20.			Somovac 22.			Sočna 5.		
	Év	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma	Egy tölgytörzs átlag ára	A tölgytörzsek száma	Egyéb fanembeli törzsek száma
1887	3459	719	45	5509	1129	36	8934	4217	35	—	—	—
1888	4216	2213	61	4552	1913	38	4277	2499	39	—	—	—
1889	5913	2297	75	4185	769	45	7612	2613	47	—	—	—
1890	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2470	3464	49
1892	—	—	—	—	—	—	3527	1653	51	1914	3148	59
1893	—	—	—	—	—	—	3483	2130	53	1973	4335	66
1894	—	—	—	4387	409	55	4137	1943	58	1765	5463	81
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2548	5888	73
1896	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1273	4156	85
Összesen	13688	5229	—	18633	4220	—	31970	15055	—	11941	26454	—
Elegyedés ‰-ban	0·72	0·28	—	0·81	0·19	—	0·67	0·33	—	0·32	0·68	—
Holdankinti átlagos ár frt	1526	—	—	1485	—	—	2005	—	—	1260	—	—
Törzsénkinti átlagos ár frt	—	—	60	—	—	43	—	—	47	—	—	69
A holdankinti törzsek száma	33	—	—	61	—	—	89	—	—	60	—	—
Erdősülés foka	0·4	—	—	0·7	—	—	1·0	—	—	0·7	—	—

hivatal kerületének területén az utolsó tiz év alatt évenként 1797 kat. hold erdő 2,564.401 forinton értékesítetett.

Mielőtt az utolsó tiz évben előfordult árak mozgásának jellegzésére áttérnék, általánosságban szólnom kell előbb az erdők elegyarányáról és a beerdősítés fokáról, mely tényezőknek itt különös fontossága van.

Az I. kimutatásból következik, hogy az állami erdőkben az elegyarány 51 : 49, vagyis egy holdra esik 24 drb tölgy és 23 drb egyéb fanembeli törzs, nevezetesen kőris, gyertyán, szil, juhar, éger, nyár stb., a mely arány a tölgyre nézve a beruházási alap erdeiben lényegesen kedvezőbb, mert egy holdon 30 tölgy és 22 egyéb fanembeli törzset tüntet fel, az arány e szerint ez : 60 : 40.

Hogy az utóbbiak aránylag nemcsak több tölgyet, hanem egyáltalában több törzset mutatnak fel holdankint, mint az állami erdők, az onnét ered, mert az állami erdők itt közelebb fekvővén a községekhez, a lopásnak s egyéb használatnak jobban voltak kitéve, de különösen azért, mert míg a gradiskai kerület erdei nem képeznek egy összefüggő területet, hanem öt kisebb-nagyobb csoportra oszlanak, addig a beruházási alapéi tömören összefüggnek s ugyszólván az állami és a vagyonközségi erdők (bródi és pétervárad) koros állabainak szívében léteznek. Az elegyarány az egyes védkerületekben igen eltér az átlagostól, azért vizsgálódásaimnál az egyes védkerületekben előforduló elegyarányra a szokottnál is nagyobb súlyt kell fektetnem. Az elegyarány ily lényeges különbözősége az egyes védkerületekben kétségen kívül a termőhelytől függ, t. i. az egyes állabok többé vagy kevésbé száraz fekvésétől.

Azt látjuk nevezetesen, hogy a bükk, gyertyán, juhar, szil, hárs azokban az állabokban vergődnek tulsúlyra, a

melyek soha sincsenek vagy csak igen ritkán vannak az árviznek kitéve; ellenben az áradásnak kitett nedves terület a kőris, éger és a nyár uralja. A tölgy e két szélsőség között a középhez ragaszkodik, azaz a tulszáraz és a túlnedves talaj között foglal helyet, amivel egyszersmind már meg is állapítottuk a tölgy igazi termőhelyét.

Ha az egyes fanemeknek egymással való elegyedését és az elegyedés fokának a száraz és nedves fekvéstől való függését közelebbről vizsgáljuk, azt találjuk, *hogy a száva-menti erdők termőhelyének 150—200 év előtt sokkal szárazabbnak kellett lennie a mostaninál, illetőleg hogy a talaj attól az időtől fogva mindinkább nedvesebbé vált.* Csak így magyarázható meg, hogyan tarthatta fenn magát a mai napig, mintegy 1000 holdnyi területen, Sočna, Radiševó és Opeke nevű áradástól ment védkerületekben a hegységet kedvelő fanemek egyike: a bükk. Ezt a feltevésemet nemcsak a történelmi események, hanem az egyes honos fanemek tulajdonságai is megerősítik.

A jelenlegi száva-menti erdők területe 100—200 év előtt biztosan kétszer akkora lehetett, mint a mostani. Ezeket az erdőket legfeljebb csak szálalva használták, zárlatukat sem bontották igen meg s így a folyton álló és tenyésző erdő a talaj összes felesleges nedvességét felszívhatta, a tenyészet természetes folyamata utján elpárologtathatta, annnyival is inkább, mert akkoriban ezt a területet a Száva áradásai sem keresték fel annyiszor, mint manap. Abban az időben ugyanis a Száva áradásai a krajnai és a stajerországi hegységek nagyobb foku beerdősültségénél fogva mindenestre gyérebbek és kisebb mértékűek is voltak. E feltevést többek között az a körülmény is megerősíti, hogy az áradásnak kevésbé kitett védkerületekben előforduló tisztások valamikor a közelfekvő községek lako-

sainak tulajdonát képezték s ezeken még 30—40 év előtt is kukoriczát és kölest termesztettek. Ilyen tisztás együttvéve körülbelül 800 holdnyi kiterjedésű van, a lipovljane kir. erdőgondnokság Veliki és Saviškiđjol nevű védkerületeiben. Ezeken a tisztásokon mai nap a tulságos nedvesség miatt semmiféle vetemény meg nem terem, sőt azokon még erdőt sem lehet nevelni.

A történelmi tények közül, a melyekkel igazolni lehet, hogy a szávamenti erdőket az utolsó 150—200 év alatt az áradások mindinkább és inkább felkeresik s talajuk e miatt mindég nedvesebbé válik, felemlíthetem, hogy attól az időtől fogva, a midőn lotharingiai Károly és Szavojai Jenő hadvezérek a törököket a Száván tulra szorították, s mikor ennek következtében a szávamelléki Szlavonia lakossága sűrűbbé s annak faszüksége mindig nagyobb és nagyobbá lett, attól az időtől fogva az erdők kiirtása, meggyéritése és az ennek következtében kisebb mértékűvé lett nedvelpárolgatás miatt az addig száraz, a bükknek és gyertyánnak is kedvező termőhely mindinkább nedvesebbé vált. Attól kezdve aztán a bükkerdők lassankint kezdtek helyükről kiszorulni s területüket a tölgy foglalta el, mert az új nedvesebb termőhely e fanem igényeinek sokkalta inkább megfelelt.

Állításom második bizonyítékát a növények és a fák élettani tulajdonságaiból merítem. Ismeretes ugyanis, hogy még az emberi kéz által érintetlenül hagyott egy és ugyanazon a talajon sem fog folyton egy és ugyanaz a növényfaj tenyészni, hanem kicserélődik és pedig úgy, hogy tekintettel a termőhelyre, az a növényfaj, a melyik a talajjal inkább megelégszik, a többet követelőket kiszorítja.

Ami szemünk előtt az egy évi növényekkel történik, ugyanaz esik meg, habár kevésbé láthatólag a nagykoru,

százados életű fákkal is, vagyis hogy a termőhely beállott változásával elégedettebb fanem kiszorítja azokat, a melyeknek a talaj már nem nyújthatja többé mindazt, amire nekik nagy szükségük lenne. A fanemeknek ezt a természetes váltakozását igen sok helyen egészen világosan ki lehet mutatni s magam is több példát tudok erre nézve mutatni.

Ezekből a megfigyelésekből azonban arra a következtetésre jutunk, hogy az egyes fanemnek más fanemek által való kicserélése illetőleg kiszorítása a talajnak nemcsak természettani, hanem vegyi tulajdonságaitól is függ. A termőhely kizsákmányolása, illetőleg a talaj állandó ásványi alkatrészeinek az egyes fanem által való felhasználása azt eredményezi, hogy a létező fanem a táplálkozásához szükséges anyag fogytával kimerül és helyét annak a fanemnek engedi át, a mely léte fentartásához szükséges táplálékot ott a kellő mértékben és összetételben még megtalálja. Ebből természetesen az következik, hogy az egyes állabokban a talaj természettani, másokban pedig annak vegyi tulajdonságai gyakorolnak nagyobb befolyást az egyes fanemek váltakozására. A mi esetünkben, t. i. a szávamenti erdőkben, kétségen kívül a talaj természettani tulajdonságai azok, a melyek ezt a váltakozást eredetileg előidézték.

Ezek szerint némi határozottsággal jelölhetjük meg a szávamenti erdők történelmében azt a két utolsó korszakot, a melyben az egyik fanem a másikat természetes úton kölcsönösen felváltotta, nevezetesen: tölgy a bükköt, azután kőris a tölgyet. Az első korszak, a mint említém 150—200 év előtt keletkezett; a második fiatalabb pedig a legujabb időben, 20 év előtt kezdődött, a mikor a tölgy dongafa és más épületfa termelése fejlődésnek indult és aránylag kis területre szorítkozva, évenként körülbelül 3000 holdat

emésztett fel. E rohamos kihasználás a már említett egyéb tényezők közrehatása mellett nem maradhatott következmény nélkül s az abban nyilvánult, hogy a termőhely mindinkább nedvesebbé s az árvíz gyakoribbá kezdett válni.

Ez tehát a szávamenti állabok fejlődésében a második, azaz a legujabb korszak kezdete, a mely utóbbi átmenetet viszont az jellemzi, hogy a nedvességet még jobban kedvelő kőris, a mely a jelenlegi termőhelylyel még inkább megelégedik, a tölgyet helyéről kiszorítani kezdte.

Az egyes fajok váltakozásának fokozatossága, a mely 1700 előtti, 1700—1870 közti s végül az 1870-ben kezdődő legujabb korszakban következett be, továbbá azok elegyaránya következőképen jelölhető. Az első korszakban, azaz 1700-ig következő volt az arány: 70% bükk, gyertyán, juhar, szil és hárs; 20% tölgy és 10% kőris, éger és nyárfa. A második korszakban, azaz 1770—1870-ig *a tölgy korszakában*: 70% tölgy, 15% bükk, gyertyán, juhar, szil, hárs és 15% kőris, nyár és éger. Hogy milyen az alaparány a harmadik korszakban, 1870-től, az ma még nem állapítható meg, mert a jelenlegi 25 éves fiatalosokból nem vonhatunk következtetést arra az állapotra nézve, a mely csak 100 év múlva következik be. Ha azokat az állabokat emberi kéz épügy nem érintené, a mint nem érintette az első és második korszakbelieket, akkor az elegyarány körülbelül a következő lenne: 60% kőris és nyár, 40% tölgy, szil stb. Ismeretes, hogy ezen állapot megmaradása ellen tőlünk telhetőleg védekezünk; — vajjon joggal-e, azt jelenleg nem lehet eldöntenünk.

Már előbb említém, milyen határok között mozog a tölgy termőhelye, nevezetesen a tulszáraz és a tulnedves között. Közelebről vizsgálván egyrésről a bükk és a tölgy, másrésről pedig a kőris és a tölgy közötti viszonyt, azt

tapasztaljuk, hogy a tölgynek minősége tekintetében jobban kedvez a bükk és a gyertyán társasága, vagyis azoké a fanemeké, melyek a száraz talajt kedvelik, habár ebben az elegyedésben a tölgyet számra nézve a minimumra szorítják le.

A mennyiséget, jobban mondva a számát illetőleg, a kőris társaságában a tölgy kedvezőbben őrzi meg a maga létét. Hogy utóbbi állításom érthetőbb legyen, felhívom a tisztelt olvasó figyelmét a vrbanjei kir. erdőgondnokság Locna 5 és 8, Boljkovo 10 (lásd a IV. kim.) nevű védkerületek bükk és gyertyán állabaira, a melyekben a tölgy 32, 21 és 33%-ra rug, átlag tehát 29%-ra; ellenben a bükk és gyertyán 71%-ra. Habár ezekben a védkerületekben tölgyre nézve a termőhely tulszáraz, mégis külső fejlődésre és minőségre nézve a legszebb tölgyek találhatók; de nem halgathatom el, hogy a vörös redv inkább pusztít az ilyen száraz, mint a nedvesebb állabokban. Az a tény, hogy a tölgy bükk közé elegyedve rendkívüli méreteket érhet el, úgy tűnik fel, mintha ellentétben állana azzal az állítással, hogy a bükk azért szorította ki a tölgyet, mivel ez a termőhely jobban felel meg neki, mint a tölgynek. Azért joggal kérdezhetjük, miért tenyésznek mégis az ilyen termőhelyen a legszebb tölgyek? Erre a kérdésre a feleletet a bükknek és gyertyánnak ama sajátos tulajdonságában találjuk, hogy dús gazdag lombjával olyan termőhelyet képes alkotni, melynél természettani és vegytani tekintetből jobb alig kívánható! A hol a tölgy a neki megfelelőbb termőhelyen más fanemekkel elegyedve fordul elő, még pedig úgy, hogy az elegyedésből 60—70% a tölgyre, 40—30% a többi fanemre esik, a melyek között pedig a gyertyán és bükk csak csekély mértékben van képviselve, szó sem lehet arról a rendkívüli kedvező

helyzetről, a melyet a tölgy a vele elegyes *bükk állabokban* élvez, a hol egy tölgyre három bükk vagy gyertyán esik. Az olyan állabokban, a hol számszerint tulsúlyban van, inkább a saját lombjára van utalva, a mely természetesen úgy a mennyiség, valamint a minőség tekintetében is hátramarad a bükk és a gyertyán lombhullatásától.

A mi a tölgynek a kőrishez való viszonyát illeti, azt látjuk, hogy a kőrissel elegyedve a tölgy számra nézve nincs olyan hátrányos arányban, mint a bükkal való elegyedésnél. Hogy a tölgy a kőrissel való elegyedésénél számra nézve jobban van képviselve, mint a bükkal való elegyedésnél, — habár neki a tulnedves talaj kevésbé kedvez, mint a száraz, — az onnét származik, mivel a kőris nagyobb mértékben kedveli a világosságot s éppen ezért a beárnyékolás tűrhetőségére nézve a tölgygyel szemben ép úgy viselkedik, mind a bükkal szemben; azaz az a fanem, a mely nagyobb beárnyékolást tűr meg, a létért való küzdelemben szívósabb. E tulajdonságánál fogva a tölgy bükkal szemben a legyőzött, kőrissel szemben pedig a győző fél. Mindezek a tények, nevezetesen, hogy a tölgy az árnytűrő bükk mellett a száraz s a fénykereső kőris mellett a nedves talajon is előfordul, csak azt bizonyítják, hogy a tölgy nemcsak nagy életképességű, hanem alkalmazkodni tudó fanem is. Ez az oka nemcsak a tölgy nagy elterjedésének, hanem annak is, hogy több válfaja van, mint egyéb faneknek.

Hogy az erdő felújítása mily nagy befolyással van az illető állab jövedelmezőségére nézve, látjuk a III. táblázatból. Ebben a táblázatban a beruházási alap védkerületeiből eredő ama tizenkét vágásnak az ára látható, a melyek az utolsó tíz évben kerültek eladásra. Aminő lát-

juk, *holdankinti ár* 1260 frt (Sočna 5) és 2151 (Sveno 13) között ingadozik; *tölgytörzsenkint* pedig 45 frt (Krnič 29) és 112 frt (Boljkovo) között. Ez a táblázat mutatja továbbá azt is, hogy a tölgy törzsenkinti árából nem lehet az egyes kat. hold utáni árra következtetnünk, vagy megfordítva; mert amig Sveno 13-ra nézve holdankint 2150 frt mutatkozik, egy törzsre csak 76 forint esik, ellenben Boljkovo védkerületben egy törzs 112 forintba került, hanem azért holdankint csak 1850 frt volt az eladási ár. Éppen ugy Krničban törzsenkint 45 forint, holdankint 1742 frt; míg Sočna 5-ben törzsenkint 69 frt, ellenben holdankint csak 1260 frt.

Ebből majdnem arra következtethetnénk, hogy az egyes védkerületek árai között semmiféle összefüggés nincsen; az pedig nem áll, mert az árak, illetőleg a befolyt jövedelem függ: 1. a beerdősüléstől, 2. az elegyaránytól, 3. a tölgyfa feldolgozásával foglalkozó iparvállalatok kisebb vagy nagyobb távolságától.

Amint a III. kimutatásból látjuk, az egyes védkerületekben ugy a beerdősülés, valamint az elegyarány is egyenlőtlen. Ha Sočna 8 nevű védkerületet, mint minden tekintetben abnormalisat*), megfigyeléseinknél tekintetbe nem vesszük, akkor Somovac 22. a szávamenti védkerületek között a legnormálisabb. Ebben a védkerületben holdankint a tölgyre esik 67% és 33% más fanemre. Ha ennek az állabnak beerdősültségét 1·0-nek vesszük, akkor a többi védkerületeké 0·4—0·7 között ingadozik.

Valamint a beerdősülés, ép ugy az elegyedés is nagyon

*) Ebben egy holdra 107 törzs, tehát átlagban kétszer annyi esik, mint a többi védkerületekben; ép ugy az elegyarány is abnormalis, nevezetesen 21% tölgy és 79% bükk és más fanem.

egyenlőtlen; a tölgy 32—81%-kal van képviselve, itt is számításon kívül hagyván Sočna 5-öt.

Az elért árak figyelembevételével mellett a következő szabályt állíthatjuk fel: a tölgynek nagyobb %-a a holdankinti, ellenben az egyéb fánemek nagyobb %-a a törzsenkinti (tölgy) árat emeli. Ennek a szabálynak is megvan a maga határa és éppen e határnak kell utmutatónul és mértékül szolgálnia a szávamenti tölgyállabok jelen és jövőbeli felújításánál arra nézve, miképpen nevelhetünk legnagyobb fatömeg mellett legjobb minőségű tölgyet, illetőleg hogyan érhetjük el a legnagyobb jövedelmet. Amint már említém, ez a szabály csakis egy bizonyos százalékgig érvényes s ez a százalék a tölgnél 60—70 között ingadozik. Azok a védkerületek, a melyekben a tölgy elegyaránya felülmulja a 70%-ot, minőségére nézve visszamaradnak ama védkerületek mögött, a melyekben ez a százalék 50—70 között mozog. Ez legjobb bizonyítéka annak, hogy *a tölgy legnagyobb értékét a vegyes-állabokban éri el.*

Példaképpen felhozhatom Naraće, Deš, Krnić és Pawo védkerületeket, melyekben a tölgy %-a 81, 72, 72 és illetve 70 volt. Habár ezekben a védkerületekben a tölgy elegyaránya legnagyobb, holdankint mégis csak 1485, 1526, 1742 és 1535 forintot értünk el; ellenben Sveno 12, 13., Bok és Somovac 51, 68, 63 és 67% mellett holdankint 1989, 2151, 1855 és 2005 forintot eredményezett, tehát holdankint átlag 428 forinttal többet.

A harmadik nagy befolyással bíró tényezőt az erdei iparvállalatok keletkezése és közelléte képezik; esetünkben az 1892. évben Orbanje mellett Sočna nevű védkerületben létesült két nagyobb fűrésztelep. Az egyik fűrésztelepet Tüköry és társa cég, a másikat a Societe d' Importation de Chene létesítette.

Ezeknek a fűrész-telepeknek kétféle hatásuk van: *a)* általános és *b)* helyi. *Általános* annyiban, a mennyiben a technikai célra alkalmas tölgyfának az ára 1892-től kezdve 1896-ig, az első öt évvel (1887—1892) szemben, valamennyi védkerületben (lásd I. és II. kimutatást) *átlagban* 33%-kal emelkedett; *helyi* hatásuk sokkal nagyobb, a mennyiben a közelfekvő 5, 8, 10, 12, 13 és 14 számú védkerületekben (lásd III. kimutatást) az ár 50%-kal növekedett.

Az általános hatásnál számításba vettük ugy a közelfekvő bródi, valamint a távol eső gradiskai erdőket is; s miután ezeknek a orbanjei fűrész-telepektől való távolsága nagyon eltérő, meg kell jegyeznem, hogy a távolabb fekvő gradiskai védkerületekre körülbelül csak 17% emelkedés esik, a miért az 50 és 17% közötti különbség, azaz 33%, az alacsonyabb szállítási költségek rovására történt.

Ezek szerint a mi esetünkben határozottan bebizonyult, *hogy a fa ára annál nagyobb, minél közelebb fekszik az illető erdő rész ahoz a gyárhoz, a melyben akár a kész-, akár pedig a félgyártmányok készülnek.*

Ami különben a szóban forgó fűrésztelepek befolyását illeti, a 200 km-nyi távolságra fekvő gradiskai erdők faárainak emelkedését egyedül annak tulajdonítani aligha lehet s mindenesetre azt kell elfogadnunk, hogy a második öt évi árak emelkedése — habár abban közvetve részük volt a fűrész-telepeknek is — inkább a fapiacz általános viszonyainak javulásából keletkezett s ezektől a viszonyoktól függött. E mellett szólanak az egyes évek váltakozó árai is.

Térjünk át a fapiacz áraitól a tőárra. Magától értetődik, hogy a jelzett idő alatt a tőár is emelkedett. A technikai célra alkalmas fatömeg becslésére, a vinkovcezi kir. főerdőhiva-

tal kerületében kétféle árak vannak alkalmazásban és pedig külön a) a *hasított-* és külön b) a *fűrészárura* alkalmas fatömegre nézve. Ez utóbbihoz számittatik a legjobb minőségű fa (wainscotti, buoli). Az 1887—1891. évben a hasított árura alkalmas tölgyfa tömörköbméterenkinti ára a törzs vastagsága szerint a következő volt: 80 cm vastag mellmagassági átmérőig 7 frt, 81—105 cm között 9 frt, 105 cm-en felül 11 frt; fűrészárura alkalmasnál ellenben 80 cm-ig 14 frt, 80 cm-t meghaladó vastagságnál 18 frt.

Az 1892—1894. évben a hasított árura alkalmas tölgy ára a fenti méretek mellett 9, 12 és 14 forintot tett ki; a fűrészárura alkalmasnál 18 és 22 forintot.

Végül 1895—1896-ban ezek az árak 10 frtra, 12 frt 70 kr-ra, 15 frt 50 kr-ra, illetve 19 frt 80 kr-ra és 22 frt 60 kr-ra emeltettek fel.

Amint látható, a tőár fokozatosan emelkedett, és az utolsó tíz évben körülbelül 40°-kal növekedett, vagyis évenként átlag 4°-kal.

Ha összehasonlítjuk a tőárat azzal az árral, a melyet évenként tölgytörzs után (lásd az I. és II. kimutatást) értünk el, azt tapasztaljuk, hogy ámbár a tőárnak emelkedése egyezik a törzsek emelkedő árával a II. kimutatásban, de észre vesszük azt is, hogy ezeknek az utóbbi áraknak emelkedése messzire felülmulja a tőár fokozatos emelkedését; mert a míg ez utóbbi 40°-kal emelkedett, addig egy tölgytörzsnek az ára a II. kimutatás szerint (1887—1896) 100°-kal növekedett. Az árak e magas emelkedését (a II. kimutatásban) nem a tőár növekedése, hanem a Vrbanjén épült fűrésztelepek helyi hatása eredményezte.

Ez az oka annak, hogy az árak emelkedését illetőleg a II. kimutatás vizsgálódásunk alapjául nem szolgálhat; erre a célra jobban megfelel az I. kimutatás. Habár az I. ki-

mutatásban foglalt erdőkre nézve ugyanaz a tőár szolgál alapul, mint a II.-ban kifejezetteknel, az elsöben a tölgy-törzs ára mégsem növekedik fokozatosan, mint a másodikban, hanem kevés kivétellel egy és ugyanazon magasságban mozog, úgy, hogy abban a valóságnak megfelelőbben vannak az egyes években a fapiacz viszonyai kitüntetve, mint a II. kimutatásban. Hogy a második táblázat megbízhatóbb s jobban megfelel az általános erdőeladási viszonyoknak, már az a körülmény is bizonyítja, hogy egy tölgy-törzsnek az ára 1887-től — összehasonlítva az 1896. évben elért árral — csak 30%-kal emelkedett, jobban mondva 1888-tól kezdve egész 1896-ig, tehát 9 éven keresztül általában nem is emelkedett, a mennyiben 1888-ban törzsenként 47 frtot értünk el és a 9 évi átlag 1888—1896 közt szintén 47 forint.

Azt látjuk tehát, hogy *valamint a tőár nem folyt be a törzsenkénti árak hirtelen emelkedésére a II. táblázatban, ép úgy nem volt képes annak árát felemelni az I. táblázatban sem.* Amint a II. táblázatra befolyással bírtak a vrbanjei fűrészgyárak, ép úgy kihatott az I. táblázatra a fapiacz, illetőleg a donga ára. *Ez azt jelenti, hogy a fakereskedők, tekintet nélkül a kisebb vagy nagyobb tőárra, már 1888-tól kezdve annyit fizettek a becslési áron felül, a mennyit a fapiacz egyáltalában megengedett nekik.* Ez a felülfizetés, a mely legmagasabb pontján azonos az 1894. évi tőárral, egészen 1894-ig tartott, nevezetesen addig, a meddig a tőár megfelelt a francia donga piaczi árának; a mint a tőár túlhaladta a piaczi árat — s az az 1895. évi árak emelésével következett be — attól az időtől fogva nemcsak, hogy felül nem fizetik a becsárat, hanem maga az eladás is fennakadt.

Hogy ez tényleg így van, ki fog tünni az 1000 drb

normál francia donga feldolgozása alapján véghez vitt elemzésből. Megjegyzem, hogy az 1895-ig eladott — s az I. és II. táblázatban kitüntetett — összes fatömeg legnagyobb része, még pedig 55% használtatott fel francia donga-termelésre.

Amint már említém, a tölgy minőségi növedéke abban nyer kifejezést, hogy a hasított árura alkalmas tölgytörzsek, értékük kiszámításánál, három vastagsági osztályba soroztatnak: az I. osztályba tartozik valamennyi törzs a 80 *cm*-es mellmagassági vastagságig; II.-ba a 81—105 *cm* vastag törzsek; a III.-ba pedig a 106 *cm*-en felüliek. Ezeknek a vastagsági osztályoknak egymásközi aránya a következő: az I. vastagsági osztályra az összes törzsekből 54% esik, II.-ra 33%, a III.-ra 13%. E három vastagsági osztály közül az I. oszt.-nak 66, a II. oszt.-nak 91 s a III. oszt.-nak 116 *cm* mellmagassági átmérővel biró mintatörzs felel meg. A mint látjuk, a mintatörzsek vastagsága közötti különbség mind a három vastagsági osztályra nézve egyenlő: 116—91 és 91—66 = 25 *cm*.

E mintatörzsek alapján számíttatik ki az egyes vastagsági osztályok fatömege, s ez utóbbiak alapján a pénzbeli értéket találjuk, ha a nyert fatömeget a megfelelő árral megszorozzuk.

Most meg kell még állapítanunk azt, milyen arányban áll az egyes vastagsági osztályok nyers fatömege, a nekik megfelelő tőárhoz, még pedig tekintettel arra a nyers fatömegre, a mely 1000 drb normális francia donga (³⁶/₁) előállításához szükséges.

A kísérleti kutatások alkalmával nyert táblázatok szerint 1000 drb francia normal donga előállításához 66 *cm* vastag törzsekből (kéreggel) 15 *m*³, 91 *cm* vastagokból 10.7 *m*³ és 116 *cm*-en felüli törzsekből 9.8 tömörköbméter szükséges.

ges. Ha most ezt a nyers fatömeget megszorozzuk a megfelelő tőárral, megkapjuk az 1000 drb francia normal donga megfelelő tőárát.

Amint már említém, a tőár az I. osztályban (1887—1891) 7 frtra, II.-ban 9 frtra, III.-ban 11 frtra rugott; ellenben 1895/6. évben: az I. osztályé 10 frtra, a II.-é 12 forint 70 kr-ra, a III.-é 15 frt 50 kr-ra.

Ennek alapján 1887—1891-ben következő volt a tőár:

az I. vast. osztályban	$15 \cdot 0 \times 7 = 105$	frt
a II. „ „	$10 \cdot 7 \times 9 = 96$	frt 63 kr.
a III. „ „	$9 \cdot 8 \times 11 = 107$	frt 80 kr.

vagy pedig helyesebben a vastagság százaléka szerint:

az I. vast. osztályban	$15 \cdot 0 \times 7 \times 54 = 56$	frt 70 kr.	}	99 frt 81 kr.
a II. „ „	$10 \cdot 7 \times 9 \times 33 = 29$	frt		
a III. „ „	$9 \cdot 8 \times 11 \times 13 = 14$	frt 11 kr.		

Ezer drb normal francia donga tőára az 1887—1891.-i árak szerint kereken 100 forintra rugott.

Az 1895/6. évi árak szerint a tőár a következő volt:

az I. vast. osztályban	$15 \cdot 0 \times 9 \cdot 30 = 140$	frt
a II. „ „	$10 \cdot 7 \times 12 \cdot 70 = 136$	frt
a III. „ „	$9 \cdot 8 \times 15 \cdot 50 = 152$	frt

vagy pedig a vastagság százaléka szerint 140 forint.

A fentiekből következik, hogy a II. vastagsági osztályban előállított 1000 drb normal francia donga tőára a *legalacsonyabb* (legolcsóbb) és a III. v. osztályból kidolgozotté a *legmagasabb* (legdrágább). A mikor tehát a fakereskedő kizárólag csakis a III. v. osztályba tartozó törzseket dolgozná fel, 13% veszteséggel dolgoznék azzal szemben, a ki csakis a II.-ba tartozókkal foglalkoznék. Ha ez úgy van, akkor vagy az *árak osztályai* (azaz a tőár) nincsenek helyes arányban egymással szemben, vagy pedig az egyes

osztályokba tartozó *nyers fatömegek* vannak helytelenül megállapítva.

Összehasonlítván az árakat azt látjuk, hogy a tőár 1895. évtől az I. osztályból a II.-ba 36%-kal, a II.-ból a III.-ba 22%-kal növekedett; ellenben a nyers fatömeg az I. v. osztályból a II.-ba 40%-kal, a II.-ból a III.-ba csak 10%-kal apadt, habár a mintatörzsek átmérőbeli különbsége mind a három osztálynál egyenlő, tudniillik 25 cm.

E szerint tehát a nyersfatömeg (40%) és az ár (36%) közötti arány az I. és II. vastagsági osztályra nézve egyenlő fokozatossággal növekedik; ellenben ez az arány a II. és III. osztályra nézve, nevezetesen az árban való 22% növekedés s a nyersfatömeg 10%-kal való apadása egészen természetellenes. Ez az aránytalanság okozza azt, hogy 1000 drb normal francia donga ára a III. vastagsági osztályban átlag 10%-kal magasabb (drágább), mint az I. és II. vastagsági osztályban.

A Dráva melléki (néhai Premdav-féle) erdőkre Danhelovszky A. összeállított egy táblázatot, a mely azonban nem egyezik teljesen a szávamellékivel, a mennyiben Danhelovszky a drávamenti erdőkre a szükséges nyers fatömeget 15—20%-kal kisebbnek vette. Tekintetbe véve azonban azt, hogy a volt Prandov-féle erdők minőségre nézve a mienknél jobbak, feltehetjük azt, hogy a szávamenti erdőkre nézve összeállított táblázat pontos, kivéve a III. vastagsági osztályt, a melynél a nyers fatömeget 10%-kal le kellene szállítani; abban az esetben az árak és a nyersfatömeg közötti arány egészen természetes lenne s a tőár majdnem mind a három vastagsági osztálynál egyenlő.

Befejezván az 1000 drb normal francia donga nyers fatömegének és árának elemzését, áttérek a többi költsé-

gekre, a melyek az előállítással, illetőleg a nevezett dongamennyiségnek a fapiacra való hozatalával vannak egybekötve.

Ezek a költségek a következők:

a) Tőár	140 frt
b) Kidolgozás és kiszállítás Mitrovicza-Sziszek vasutivonal akármelyik állomására s az előállítással egybekötött egyéb költségek	35 frt
c) Fiuméba való szállítás s egyéb költségek	35 frt
Összes költség	<u>210 frt.</u>

Magától értetődik, hogy a *b)* és *c)* alatti költségek nem állapíthatók meg pontosan, azok 10—15 forintra kisebbek vagy nagyobbak lehetnek, mind a mellett azonban az összes tőár nem változik nagyon, mert az előállítás és a kiszállítás kisebb vagy nagyobb költségei a tőárra nincsenek befolyással, mert minél alacsonyabbak a kiszállítás költségei, annál drágábban adatik el a fa az illető erdőrészben, úgy annyira, hogy egyik költség a másikat az összes tőár keretében kiegyenlíti. Mivelhogy az utolsó években a donga ára 200—230 forint között mozgott s miután 1000 drb normal francia donga tőára, amint láttuk, 210—220 frtra rug, ebből az következik, *hogy jelenleg a donga ára és a tőár egymást egyensúlyozzák.*

Az a körülmény, miszerint 1895-ben csak 666 k. hold, 1896.-ban pedig csak 1280 hold adatott el, átlagosan tehát a legmagasabb tőár életbe lépése óta évenként 973 hold, míg a 10 évi átlag évi 1797 holdat mutat fel, arra ösztönöz bennünket, hogy okát keressük annak, miért akadt fel az utolsó két évben az eladás? Erre a vizsgálá-

lódásra az a tény is ösztönöz, mivel az utolsó 10 év 1895. és 1896. éveiben a IV. táblázat szerint, (l. a köv. old.) a legkisebb dongamennyiség került a világpiazcra.

A francia dongamennyiség utolsó két évben való leszállításának okait keresvén, azok között a következőket sorolhatom fel: 1. a donga-beviteli vámnak Franciaországban történt felemelését; 2. az amerikai versenyt; 3. a tőár emelését az állami erdőkezelés részéről.

Mivelhogy az első és a második pont alatt felhozott okok hatáskörünkön kívül vannak, azokkal foglalkoznunk felesleges lenne. Hátra marad a 3. pont alatt említett tőár. Vajjon képes-e az állami és a beruházási alap erdei-nél felemelt tőár a dongatermelést megakasztani, erre könnyen felelhetnénk, ha ezek lennének az egyedüli termelők; ami hogy nem áll, mutatja a IV. táblázat. A normal eladások idejében évenként átlag 1908 kat. hold adatott el 2,663.315 forintért, a melybe nincs beleszámítva a Tüköry cégnek eladott évi 246 hold. Miután tapasztalásból tudjuk, hogy ebből az összegből 45% fűrész-árura és német dongára, a többi 55% pedig a francia dongára esett s miután 1888—1894 alatt 1000 drb donga tőára 130 forint volt, a fenti számokból következik, hogy az állami és a beruházási alap erdeiben ezekben az években átlagosan 12—13 millió donga készült. Miután a IV. táblázat szerint 1887—1894-ig Fiumén és Trieszten át átlag 54·7 millió donga szállított el, ebből az következik, hogy abból az állami és a beruházási alap erdeire csak 22% esik. E szerint világos, hogy az állami és a beruházási alap erdei, habár a legnagyobb termelők közé tartoznak, mégsem képeznek olyan tényezőt, hogy az árakat tekintet nélkül a piaczi viszonyokra, kényük-kedvök szerint megállapíthatnák. Erről meggyőz a IV. táblázat, a melyből

IV. KIMUTATÁS.

Az állami erdőkből és a beruházási alap erdeiből eladott terület és a világpiacra került összes francia donga mennyiség közötti arány.

Év	Az eladott erdő területe kat. hold				1000 drb francia donga tőára frt	Fiumén és Triestben át kiszállított francia donga mennyisége (milliókban)	Megjegyzés
	beruházási alapról	kincstárnál					
		a rendes évi vágások	A Tüköry A. és társai czigének el- adott terület	Összesen			
1887	1500	1085	—	2585	100—100	51·8	Az 1887—1894 alatt kiszállított donga át- lagos mennyisége, ami- kor a tőár 100 illető- leg 130 frtra rugott, 54·7 millió volt; — 1895—1896 alatt, ami- kor a tőár 140 frtra szökkent fel, átlag csak 38·1 millió darab volt. Egy tölgytörzsnek az ára az első 5 évben 47 frt volt; a máso- dik öt évben, amióta a vrbánjei fűrészgyá- rak épültek, átlag 63 forint.
1888	1800	1004	—	2804	130	55·4	
1889	1819	668	—	2487	130	61·6	
1890	600	808	—	1408	130	44·3	
1891	720	1146	—	1866	130	68·4	
1892	645	979	246	1870	130	41·1	
1893	550	727	246	1523	130	60·2	
1894	550	687	246	1483	130	54·8	
1865	320	100	246	666	140	34·2	
1896	392	642	246	1280	140	42·0	
Összesen:	8896	7846	1230	17972	—	—	

kivehetjük, hogy az 1887—1894. években termelt dongamennyiség sem az eladott területtel, sem pedig a tőárral semmiféle viszonyban nem állott s azért határozottan állithatjuk, *hogy az 1887—1897. években a dongatermelés mennyisége teljesen független volt az állami és a beruházási alap erdeinél előfordult tőártól.*

Csak az 1895. és 1896. években találunk némi összefüggést az eladott erdőterület és a termelt dongamennyiség között, a mennyiben e két évben a terület és a dongamennyiség az utolsó tíz év alatt elért eredményekhez mérten egyaránt a minimalis mennyiségre szállott alá.

A dongatermelésre befolyással bíró többi tényező ugyanaz maradván, mint az utolsó 8 évben — kivéve az 1895. évben beállott azon változást, hogy abban az évben 1000 drb donga tőára 130 forintról 140 frtra emelkedett — ennélfogva kénytelenek vagyunk ismét a tőárra visszatérni.

Fentebb kimutattam, hogy a tőár legkevésbé sem folyt be az 1887—1894. években termelt donga mennyiségére. *Ez a szabály azonban csakis az állami és a beruházási alap erdeiből termeltre birt érvénynyel addig, amíg a tőár és az eladási ár között állandó arány állott fen, azaz a míg a 130 forintos tőár mellett még némi nyereségre is volt remény; a mikor pedig ez a kilátás megszűnt és a 140 forintnyi tőár a piaci árral egyensúlyba lépett, attól a pillanattól fogva megakadt az állami és a beruházási alap erdeinek az eladása s kizárólag csakis fűrészáru és német donga előállítására szorított, a mely termények magas piaci árúknál fogva a tőár felemelését elbirják.*

A mint a IV. táblázatból látjuk, 1887—1894. alatt évenként átlag 54·7 millió donga termeltetett, 1895—6. évben pedig csak 38·1 millió, tehát 16·6 millióval keve-

sebb. Mivel 1895—6. évben az állami és a beruházási alap erdeiben átlag 1,119.245 forint értékű fa adatott el, s mivel tudjuk, hogy az összes fenti értékben vásárolt fatömegből 70—75% fűrész-árura és német dongára használtatott fel s csak 25—30% francia dongára, továbbá mivel ezekben az években a tőár 140 forintot tett ki, mindezekből következtethető, hogy a jelzett két évben az állami és a beruházási alap erdeiben átlag csak mintegy 2 millió donga termeltetett, a többi 36·1 millió pedig más termelők erdeiből származott, akik erdeiket valószínűleg 140 frton alul eső tőár mellett értékesítették.

Az 1887—1894. években az összes dongatermelés és az állami s beruházási alap erdeiből származott donga mennyisége között a különbség $54\cdot7 - 12\cdot5 = 42\cdot2$ millióra rugott; az 1895—6. évben ez a különbség, amint már említém, $38\cdot1 - 2\cdot0 = 36\cdot1$ millió; e szerint állithatjuk, hogy más magánerdőkből évenként mintegy 40 millió dongát termeltek s hoztak a piacra. Ebből az következik, *hogy a világ dongaszükséglete nincs az állami és a beruházási alap erdeire utalva, hanem hogy szükségletét más oldalról is fedezheti.*

Miután ez úgy van, az állami erdőszet nem tehet egyebet, minthogy a hasított árura alkalmas fatömeg áráival a piaci viszonyokhoz alkalmazkodjék; ellenkező esetben a világ szükségletének termelésében csak csekély lényegtelen százalékkal vehet részt s ez alkalmat nyújthat arra, *hogy a fapiacz új termelési forrásokat keres fel, — s ilyeneket tényleg már meg is talált Amerikában.*

Hogy az új források után való nézés már megkezdődött, többek között a következő számok is bizonyítják: 1895. évben Cette-be Osztrák-magyar monarchiából behozott 292.731, Amerikából pedig 7398 métermázsza donga;

1896-ban Osztrák-magyar monarchiából 272,718, Amerikából pedig 52.034 *q*. A míg a monarchiánkból való bevétel 20.000 *q*-ra apadt, addig Amerikából 44.500 *q*-val szaporodott. A mikor tehát az Amerikából való bevétel már növekedőben van, nincs kilátásunk a jövőben való apadására.

Jelenleg tehát azt a kérdést kell megoldanunk, tanácsos-e az állami erdőszetre nézve a hasított áru jelenlegi tőárának fentartása, vagy pedig tekintettel a fentebbi okokra, helyénvaló volna-e annak a leszállítása?

Erre a kérdésre két feleletünk van.

1. Ha a fűrészáru és a német donga kereslete a jövőben ép úgy fokozódik mint eddig, akkor tekintettel arra a körülményre, hogy a fűrészáru a legjobb minőségű fát szükségeli, a melyet csak a szlavoniai erdők szolgáltathatnak, tekintettel tehát arra, hogy a fűrészáru termelés kizárólag a szlavoniai erdőkre szorítkoznék, továbbá miután erre a választékra nézve a tőár még nem érte el végső határát, az állami erdőszet semmiféle kárt nem szenvedne, ha a jelenlegi tőarat a jövőre nézve is fentartaná, annál kevésbé, mivel a szlavoniai már hanyatlásnak indult túlkoros tölgy-állabok, mégsem veszítenének sokat minőségükből, ha a 15 évre megállapított kihasználási időszak 20—25 évre hosszabbíthatnák meg s e szerint az évenként kihasználandó terület 200—300 *kat*. holddal kisebb lenne.

2. Ha a fűrészáru szükséglet a jövőben nem lesz olyan, hogy a jelenlegi évi 1500 holdnyi vágásterület nagyobb részben fűrészárura lehessen értékesíteni, továbbá ha a donga jelenlegi ára megmaradna vagy pedig apadna, akkor természetesen nem marad egyéb hátra, mint a hasított árura alkalmas fa tőarat a piaci viszonyok szerint leszállítani.

Hogy a tőárat a jelenlegi magaslatán fentartsuk, sőt némileg emeljük és a donga áraitól függetlenné tegyük, arra nézve csak egy eszközünk van, nevezetesen a *fűrészgyárak helyi hatása*, a mire a II. és III. táblázat utal. A mint látjuk, az első öt évben, a míg a két vrbanjei fűrésztelep nem létezett, a közelfekvő beruházási alap erdeiben tölgy-törzsenként csak 50 forintot értünk el s azok felépítése után a törzsenkénti ár 75 forintra szökött fel, azaz 50⁰%-kal emelkedett.

Ez a rendkívüli eredmény azt parancsolja az államerdészetnek, törekedjék két új fűrészgyár létesítésére a gradiskai kerületben. Az egyiket Száva mellett Krapje községben vagy pedig Sás-Zivaj vasuti állomás mellett a jaszenovaczi és ljipovljánei kir. erdőgondnokság erdeinek kihasználására; másikat pedig vagy a Száva mellett Ó-Gradiskán, vagy pedig az Okučanei vasuti állomás közelében az új-gradiskai és a raići kir. erdőgondnokság erdeinek kihasználására lenne előnyös építeni.

Ez a két új fűrésztelep egyenkint 200—300 holdnak megfelelő fatömeget dolgozhatna fel s így az évenként kizárólag fűrészárura szánt terület volna:

1. Tüköry A. és társa cég vrbanjei fűrészgyára részére	246 k. hold
2. Két gradiskai fűrészgyárra 275 k. holdjával	550 « «
<hr/>	
együtt kerekszámban	800 k. hold,

míg az utolsó tíz év alatti állagos évi terület 907 holdra rugott.

A beruházási alap erdeinek kihasználására három fűrészgyár maradna: a «Societe d'Importation de Chene»

Vrbanjén, a mely évenként legkevesebb 300 k. holdnyi területü erdőt használ fel; azután a Lamarche-féle Sziszeken, a mely, mint eddig évenként legalább 200 holdat fog a beruházási alap erdeiből feldolgozni s végül a Neuschloss-féle Našicén, a mely évenként szintén az állami és a beruházási alap erdeiben legkevesebb 100 holdat vásárol; egészben véve a beruházási alapra évenként 600 hold esnék, a mely terület habár kisebb az utolsó tíz évi átlagnál, nem nagyon különbözik az 1890. év óta évenként értékesített területtől.

A területbeli, illetve a fatömegbeli kevesebbet a fűrészgyárak által a fűrészgyártmányokért fizetendő többlet ellensúlyozná, úgy, hogy az évi jövedelem éppen akkora lenne, mint az eddigi, csakhogy biztosítva volna, azaz a piaczi árártól függetlenné tétetnék. Hogy a fűrészgyárak helyi hatása a gradiskaiaknál is bekövetkeznék, ha nem is 50⁰/₀-kal, mint a brodiaknál, nincs okunk kétségbe vonni.

E két fűrészgyár létesítésére az a tény is utal, mivel közgazdasági szempontból kétségtelenül kötelessége az állam-erdészetnek, hogy tölgyerdeinek kitünő minőségét kizárólag olyan termények előállítására értékesítse, a *melyek ily faminőség nélkül nem termelhetők*; mert a belterjes gazdaságnak éppen nem felelne meg: *hogy a fűrészárura alkalmas legdrágább fatömeg dongára dolgoztassék fel.*

Mert hiszen francia dongát majdnem minden tölgyfából, a mely 1 méterre egyenes, legyen a vastagsága 40 vagy 140 *cm*, előállithatunk, míg ellenkezőleg a wainscotti, buoli előállítása a legjobb minőséget és a legnagyobb vastagságot kívánja meg, a milyen csak található a mi erdeinkben.

Mai nap az előállítás minden ágánál, nemcsak a kész áru, hanem a nyerstermények osztályozása is a legkisebb

részletekig történik; a legszebb termények, a legválogatottab példányok gyakran tizszer többet érnek az ugyanazon nemű, hanem gyengébb minőségű gyártmányoknál. A szlavonországi tölgy kétségen kívül a legjobb a világon, *azért kötelességünk is, hogy érte a minőségének megfelelő árat követeljünk* s ez az az ár, a melyet mai nap a fűrészáruért fizetnek.

Feladatunk a legközelebbi jövőre nézve tehát az, *hogy a tulkoros tölgy-állabainknak minél nagyobb százalékát adjuk el fűrészáru-termelésre s minél csekélyebb százalékát értékesítsük hasított áru termelésére.*

Állabecslés módosított próbatérfelvétellel.

Irta : *Barger Guido* urad. erdőrendező.

Az állabok fatömegének becslés útján való meghatározása nemcsak erdőeladásoknál, erdőcseréknél, erdőfeltosztásnál, de magánál az erdőrendezésnél is kiváló fontossággal bír különösen a legközelebbi időben kihasználás alá kerülő állabok remélhető hozamának megállapításánál. Kétségtelen ugyan, hogy a gyakorlatban alkalmazott becslési módok közt első helyen áll a vastagsági és magassági osztályok szerint való elkülönítéssel kapcsolatosan teljesített törzsönkinti felvétel, mindazonáltal ez az állabbecslési mód a mellett, hogy sok időt és költséget vesz igénybe, csak akkor felel meg a kitűzött czélnek, ha az illető állab becslésére szükséges valamennyi tényezőt, nevezetesen a magassági adatokat, az alakszámokat számos próbavétel alapján puhatoljuk ki.

A jelzett eljárás ennél fogva a gyakorlatban leginkább csak a következő esetekben talál alkalmazást: a) midőn

a pontos állabbecslés értékszámítás céljából szükséges; b) ha értékes, koros állabok felvételéről van szó, melyeknek kihasználását a forda kezdetére, vagy pedig legalább is annak első szakára tervezzük; c) fokozatos felújító kihasználás alatt álló állaboknál végre; d) hézagoktól s gyéresektől megszakított letarláshoz közel eső állaboknál.

Az állabok fatömegének ily uton történő meghatározása után a gyakorlatban leginkább alkalmazást talál a fatömegnek próbaterek felvételével történő meghatározása és feltéve azt, hogy a próbateret az állab jellegének teljesen megfelelően veszik fel, ez a mód bizonyára megérdemli, hogy az előbb jelzett mód után az első helyre soroztassék.

Felette nehéz és sok időbe kerülő munkával jár azonban a próbatérnek olyaténképpen való kiválasztása, hogy az valamely egyenellen zárlatu, középkoru vagy korosabb állabban annak általános jellegét teljesen fölölelje.

Ily esetekben a valóságosnál rendszeren nagyobb fatömeget kapunk, miért is ez a mód az eddig ismert és alkalmazott eljárás szerint leginkább egyenletesen záródott középkoru állabokban járhat megnyugtató eredménnyel.

Oly állabbecslési feladatok megoldásánál tehát, midőn elemi csapások következtében kiritkult, vagy egyébként hézagossá vált középkoru állabok fatömegének meghatározásáról van szó, inkább az első módra volnánk utalva; csakhogy annak a bár jobban célhoz vezető, de tagadhatlanul igen körülményes módnak alkalmazását már csak a miatt sem találom indokoltnak, minthogy az, ilyenféle középkoru állabok letarlásuk idejéig még sok, előre nem látható esetleges változásnak lehetnek kitéve, vagyis azok remélhető fahozamára biztonsággal következtetni jelen fatömegüknek még oly pontos meghatározása alapján sem lehet.

A jelzett feladatok megoldására ennél fogva a próbatérrel való becslési módot kell valamiképen megfelelőbbé tenni. Az az eljárás, a mit ily célból követni szoktam, a gyakorlat igényeinek annyira megfelel, hogy helyénvalónak látom szaklapunkban való megismertetését.

Én ugyanis a jelzett minőségű állabok fatömegének meghatározásánál a próbatér felvételét csakis az állab-becslés egy, legfeljebb két tényezőjének és pedig a zárlatnak, esetleg elegyaránynak kipuhatolására alkalmazom, a fatömeg meghatározásának egyik legfontosabb tényezőjét, az átlagfát azonban a kérdéses állab általános jellegéből más, még pedig a következő módon keresem ki.

Az állab hosszában, annak mintegy átlója irányában előre haladva, az utba eső törzsek mellmagassági átmérőit egyenkint megmérem, úgy, hogy az így megmért fák mintegy pásztát képeznek, mely az állab területén keresztül húzódik. Mikor a vastagsági és magassági osztályok képzése nem indokolt, a talált átmérők adatait tíz-tízével csoportosan egymás alá írva, az átlagátmérőt mindenik csoport összegéből egy tizedes elválasztásával kapjuk. Valamennyi csoport végeredményét összegezve és az összeget a csoportok számával elosztva, kapjuk aztán az állab valódi átlagtörzsének átmérőjét.

Az átlagfának még pontosabb meghatározása céljából a körlapok számtani középarányát is kikereshetjük s ebből számíthatjuk ki aztán az átlagfa átmérőjét. Ez mindenestre még helyesebb eredményhez juttat, máskülönben azonban az eljárás lényegén mit sem változtat.

Az átlagfa egyik vagy másik eljárással való kipuhatása után hozzáláthatunk a próbatér kiválasztásához, a minek felvétele most már természetesen csak a zárlat, illetve a holdankinti törzsszám meghatározásához szük-

séges, mely tényezőnek próbatérfelvétel útján való felkeresésénél immár többé nem eshetünk akkora hibába, mint ha a szabálytalan, egyenetlen vagy hézagos állabban annak egész jellegét, minden tényezőjével együtt, egyedül a felvett próbatérből akarnók megállapítani.

Mindenesetre célszerűen járunk el, ha a holdankénti törzsszám pontosabb megállapítása érdekében az állab különböző helyén több próbateret veszünk föl. Két, esetleg három fél-fél kat. holdnyi, gondosan megválasztott próbatéren az illető állab holdankinti törzsszámát a követelményeknek teljesen megfelelően állapíthatjuk meg.

A leírt gyors és eléggé célhoz vezető eljárás alkalmazása a fentebb jellegzett állabokon kívül főképen a magasabban fekvő, hó- és széltörések következtében kiritkult állabokban indokolt, a hol a rövid néhány nyári hónapra aránylag csekély számú segédszemélyzettel terjedelmes munkák megoldásáról van szó.

Valamely 55—60 éves, hőtörés folytán kiritkult tiszta luczfenyő-állabban például az átló irányában felvett pászta 400 darab törzsének átmérői következők voltak:

I. csoport	II. csoport	III. csoport
24 <i>cm.</i>	18 <i>cm.</i>	stb.
22 »	16 »	»
18 »	22 »	»
26 »	26 »	»
20 »	30 »	»
18 »	18 »	»
16 »	16 »	»
24 »	20 »	»
22 »	20 »	»
26 »	18 »	»
átlagban 21·6 <i>cm.</i>	20·0 <i>cm.</i>	21·4 <i>cm.</i>

Összesítés:

I. csoport	21·6	cm.
II. »	20·0	»
III. »	21·4	»
IV. »	—	»

és így tovább

 összesen . . 8480 cm.

innen az átlagmérő $\frac{8480}{40} = 21·2$ cm.

Az ily átmérőnek megfelelő három próbatörzs átlagos köbtartalmát 0·30 m^3 -nek találtuk.

Az állab különböző helyein kitűzött három 0·5—0·5 kat. holdnyi próbatéren a törzsszám:

1.	177	darabra
2.	145	»
3.	158	»

 összesen 480 darabra rugott,

átlagban tehát $\frac{480}{3} = 160$ darabra, vagyis holdankint 320 darabra s így a holdankinti fatömeg $320 \times 0·30 = 96$ m^3 .

A kitűzött három próbatéren a fatömeg meghatározásához szükséges tényezőket a korábbi eljárás szerint is felvettem, hogy a két eljárás közt összehasonlítást tehessek. Az átlagfa köbtartalmát így 0·32 m^3 -nek találtam, tehát a holdankinti fatömeg kiszámítása, a régibb mód szerint eljárva, 6 m^3 -rel, vagyis 6%-kal nagyobb eredményhez juttatott.

Ez a különbség onnan ered, hogy az átló irányában átvonuló pásztába csekélyebb méretű fák is estek, melyek mindazonáltal még a főállabhoz tartoztak s egyáltalán mindenféle fából esett bele annyi, a milyen és a mennyi

fa az állab valóságos jellegének megállapítását eredményezhette, míg a körülményekhez képest bár lehető leg-helyesebben megválasztott három próbatér az állab igazi jellegének megállapítására nem vezethetett.

A pászta felvételénél oda kell törekednünk, hogy kézi tájoló segítségével lehetőleg egyenesen haladjunk előre s mindenesetre mellőzzük a zeg-zugos kitéréseket.

Leírt eljárásomnak még az az előnye is megvan, hogy a becselő az állabon az átló irányában keresztülhaladva, annak átlagos jellegéről is annyira tájékozta magát, hogy a kitűzendő próbaterek felkeresése többé semmi nehézséggel sem jár.

A máramarosi tutajozás jelentősége.

Irta : *Gabnay Ferenc*, m. kir. erdész.

Közgazdasági viszonyaink általános fejlődésének bizonyságául arra a körülményre is szokás hivatkozni, hogy szállítási vonalaink mindinkább terjednek, mesterséges szállítási módjaink és eszközeink évről-évre tökéletesednek és alkalmazásba vételük több és több új tért hódít magának. Kétségtelen, hogy ennek minden téren és különösen a szállítás tekintetében legmostohább természeti viszonyokkal küzködő erdészet terén rendkívül nagy jelentősége van, de másfelől az erdőgazdaságot illetőleg azt sem lehet tagadni, hogy helyenkint a természetes szállítási utvonalaknak, a természet adta erőkre támaszkodó szállítási módszereknek felhasználása igen célszerűnek s különösen olcsónak bizonyul.

Ily értelemben óhajtanám a máramarosi s főleg a taracsvizi tutajozást leginkább pénzügyi szempontból megismertetni, hogy azután egy erdei vasut építésének lehetőségére vagy pedig a jelenlegi szállítási rendszer belterjességének fokozására következtethessenek.

A máramarosi erdészeti viszonyok általános leírása az „E. L.” 1883-i évfolyamának 902. és köv. oldalain Kellner Valér nyug.

m. kir. erdőmester hivatottabb tollából: „A faanyagok vizen való szállításának rendszere és eszközei a Mármarosban“ cím alatt található. Azonban sem ez a közlemény, sem a jelen cikk nem foglalkozik a fának a vágásokból való kitermelésével és közelítésével. Az e körül divó eljárás ugyanis az általánosan ismert magashegységi módszer, melyen sem belterjesebb gazdálkodás (ha ugyan ilyen lehetséges), sem vasutépítés nem változtathat, mivel az éghajlat hozza magával, hogy a fát a tökéletes hántás végett június havában döntsék és legalyazzák, szeptemberben pedig a teljesebb kiszáradás végett rajta hagyott sudart levágják s a törzset forgassák s ágcsontjaitól megtisztítják. Erre az időre esik a csúsztatók építése is, mert az októberi esős idők igen alkalmasak a fa lecsúsztatására s a lehántott kéregnek veszély nélkül való elégetésére, mit a szu terjedésének meggátlása és az erdősítési munkálatok megkönnyítése érdekében semmi esetre sem szabad elmulasztani. Novemberben már havazik, de azért a vontató utat a mellékvölgyből ki a tutajozható fővölgyre mégis csak december hó végén lehet használni; különben a vontatást ugy sem kezdik a Mokránkában hamarébb, mint január 7.-én, a mi az ünnepeket tekintve nem egyéb be nem vallott vallásos babonaságnál.

A vontatás kiegészítése a felrovás és máglyázás. Előbbi alatt a fának kiselejtezését, egész méteres — s illetve a szokásos felülmérettel megtoldott — hosszúságokra való vágását, a nyert hosszúságok és a középvastagság felvételét kell értenie, mely alkalomkor a szálfák és rönkök minden rakparton 1-gyel kezdődő ideiglenes folyószámot is kapnak. Megjegyzem, hogy a tutajba furásra való tekintettel minden szálfá vastag végén 30 *cm*-t, vékony végén 1'00 *m* felülméretet nyer, ugy, hogy minden szálfá tényleg 1'30 méterrel hosszabb, mint amekkora annak bejegyzett egész méteres hossza. Azután a fa mindkét végére rásütik a tüzes jelzővassal a szokásos jegyet, mely mindenütt a magyar koronát ábrázolja s csak a beszegés minősége jelöli meg a gondnokságot. Végül pedig vagy a felrovó naplójából, vagy a mi czélszerűbb, a máglyákból, melyekben csak két-két szomszédos hosszúságú mérettel bíró szálak szoktak lenni, kiürják a szálfák vékony vége felől levő homloklapjára irt átmérőket s ekként összeállítják az átadás-átvételi kimutatást, mely a vágási kiadásnak és a rakparti bevétel-

nek, egyszersmind a vágáskidolgozási bérek kiszámításának alapját képezi. A fa ekkor készen áll a betutajozásra, amit a jég lezajlása után, rendszeren ápril elején meg is kezdenek.

A fa vízbe hengergetése s tutajba furása alkalmával a szá-
lakra a Göhler-féle számozó kalapácsal újból folyószámot ütnek,
és pedig az ideiglenes folyószámra való tekintet nélkül, de ez az
állandó folyószám már nem rakpartonkint, hanem gondnokságon-
kint kezdődik 1-gyel. Azután az egyes törzsek közepét haránt-
csikkal s a vastag végét pamaacsal jelölik meg, mihez gondnok-
ságonkint más-más színű olajfestéket használnak. A közép csik
mellé közönséges számozó kerékkel, fekete olajfestékkel kiverik az
újból mért hosszúságot és átmérőt. Ennek alapján állítják ki a
tutajszállító levelet, mely nem egyéb, mint a tutaj minden számá-
nak kettős másolata, melynek egyikét Királymezőn a felső tutajostól,
másikát Bustyaházán az alsó tutajostól szedik el. Utóbbi e
helyen elismervényt kap a tutaj lehozataláról, melylyel Királymezőn
ujabb tutaj leszállítására szerez magának megbízást. A felső és
alsó tutajos átlag ugyanazt a m^3 -enkinti tutajbért kapja, mert bár
az alsó tutajos aránytalanul hosszabb úton vezeti a tutajt, de nem
dolgozik azon, ellenben a felső tutajos, utja rövidegével szemben
nemesak saját szerszámaival furja be a tutajt, de az ahhoz való
guzst, a kifogó horgot (czejte), továbbá két karót és a ruhafogast,
egyszersmind kapaszkodót (derzsákot) is ő adja. A többit mind a
kincstár adja, tehát a tutaj vékony vége alá az egyenetlen sziklás-
köves mederbe szükséges ászkot, a hevedert, a bükkfaszegeket s
bükkfakampókat, a 7—7 m hosszú evezőrudakat és a hozzávaló
2—2 m hosszú evező-deszkákat.

A mondottak és a fent idézett czikkben közöltek alapján
már most kiszámíthatjuk a Taracz völgyén leadható fenyő épületi
fa m^3 -enkinti szállítási bérét, mely számítás egyszersmind sok oly
adatot is fog feltüntetni, melyre a délvidéki szaktárs nem is gon-
dolna. Előbb azonban meg kell még jegyezmem, hogy a völgyben
luczfenő épületi fát csak a brussturái és a németmokrai m. kir.
erdőgondnokságok termelnek és hoznak ki, továbbá hogy az összes
famennyiség átlag évi 40,000 m^3 -t tesz; s végre hogy egy-egy
tutaj átlag 30 m^3 fát foglal magában.

Tehát kell:

1. 40,000 $m^3 = 40,000 : 30 = 1330$ tutajhoz 3-szor annyi, azaz 3990 evezőrud termelési bére*) 10 krjával --- --- --- ---	399 frt — kr.
2. 3990 drbeveződeszka termelési bére a rakpartra állítva 6 krjával --- --- --- ---	239 frt 40 kr.
3. 1330 drb heveder termelési bére a rakpartra állítva 8 krjával --- --- --- ---	106 frt 40 kr.
4. Bükkutajszeg és kampó kell egy tutajra átlag 80 drb, mindössze tehát 106,400 db; száza 70 kr. --- --- --- ---	744 frt 80 kr.
5. Az átlagtörzs 0·9 m^3 , tehát $40,000 : 0·9 = 44,444$ törzsnél ugyanannyi 1·0 m hosszú 16 cm középméretű tutajozási felület esik el a vékony végén, lesz tehát $0·020 m^3 \times 44,444 = 888,88 m^3$, 2 frt 50 krjával --- --- --- ---	2222 frt 20 kr.
6. Ugyanígy a vastag végén 44,444 drb és 0·3 m hosszú átlag 30 cm -nyi átméretű darab egyenkint 0·0212 m^3 , összesen $942·21 m^3$ 3 frt 80 krjával --- --- --- ---	3580 frt 40 kr.
7. A tutajozási bér átlag összesen 44 kr. m^3 -enkint, mindössze tehát --- --- --- ---	17,600 frt — kr.
8. A szétverődött tutajok fájának összeszedése és új tutajba átfurása, műnyelven visszaszerzés (rehabitio), a bérek 5 ⁰ / ₀ -a**) 880 frt — kr.	
9. Vontató és kifogó kötelek és egyéb leltári tárgyak koptatása évenként az egész vonalon --- --- --- ---	100 frt — kr.
10. A folyó szabályozására***), beleértve a kifogók évenkénti javítását és az őrházak fentartását, évente szükséges --- --- ---	12,000 frt — kr.
11. Van hat vizgyűjtő gát, azok gyökerestől való felépítése egyenkint 30,000 frtba,	

*) Az 1—3 tételek alattiak tőrárt azért nem számítom, mert az a tutajfelszerelési anyag eladásából bőven megkerül.

**) Tutajozási apadékok ehhez mérten külön nem kell számításba venni.

***) Az egyes vonalakat és azok hosszát lásd az idézett cikkekben.

de a 30 évig tartó felépitmény csak 20,000 frtba kerül, lesz tehát 120.000 frt kezdőértékű tőke évi járadéka

$$\left(It = j \times \frac{1 \cdot 0p^n - 1}{1 \cdot 0p^n \times 0 \cdot 0p} \right) 4\% \text{ mellett...} \quad 6939 \text{ frt } 58 \text{ kr.}$$

12. gátör*) 214, napon át 60 krjával 1540 frt 80 kr.

13. A királymezői kifogó duzzasztón 4, a busztyaházai rakpartokon 24, tehát 28 ember ugyancsak 214 napra 60 krjával 3595 frt 20 kr.

Összesen 49,917 frt 78 kr.

Tehát $49917:78:40,000 = 1 \text{ frt } 24\cdot5 \text{ krba}$ kerül a fentebbi megközelítő számítás szerint 1 m^3 fának átlag 90 km -nyi távolságra való szállítása, vagyis m^3 -enkint és kilométerenkint 1·38 krba, mi pedig oly olesó költség, mely a jelenlegi fakelendőségi viszonyainknál, az e mellett elkerülhetlen nagy fapazarlás daczára, számokban is teljesen igazolja a vizen való szállításnak tanszékeken és gyakorlatban egyaránt hangoztatott legolcsóbb voltáról szóló tanokat. Ilyen díjtételt a legjobb utakon, a legjobb fuvarerővel sem lehet elérni, sőt a legjobb forgalmu vasut sem mutat fel, ha a szálfák terjedelmes méreteit figyelembe vesszük és m^3 -enkinti súlyát csak 430 kg -jával számítjuk is.

Ha e pénzügyileg ismertetett szállítási módot összehasonlítjuk az Erd. Lapok 1890. évi VII. füzetében Marosi Ferencz m. kir. erdőmester által ismertetett s a lippai uradalomban létesített lóvonatu erdei pályával s annál az esetleges személy- és áruszállítást is számításba vesszük, vagy pedig ha az 1893. évi október havi füzetben *Sylvius* által tárgyalt *Jaussner*-féle egysinü vasuti rendszert is vesszük: még mindig két és félszeres díjtételét kapjuk a kiszámítottnak, eltekintve attól, hogy a terjedelmes méretű szálfák fel- és lerakása aránylag nagyobb költségbe kerülne, mint a tűzifáé, hogy a nagy méretek mindenesetre nagyobb sugaru kanyarok alkalmazását követelnék, miáltal tetemesebb viadukt és hidépítési, bevágás- és töltéskészítési költségek merülnének fel és a

*) Bár itt egész éven át szegődött munkásokat alkalmaznak, ezeket mégis csak 7 hónap tartamára felfogadottaknak kell számításba venni, mert az előbbieneket azután más szolgálatra szokták beosztani.

kocsik szerkezete is más kellene, hogy legyen. De tekinteten kívül kellene hagyni még azt a körülményt is, hogy a jóval magasabb befektetési költségek jelentékeny részét nagy marhaállomány beszerzésébe kellene fektetni, ami rendkívüli koczkázattal járna, annál is inkább, mert ily nagy marhaállomány a közelben kellő legelőre és szénaellátmányra sem találna, minthogy a völgy a rendes szénaszükségletet sem termi meg, legelőben pedig csak úgy szűkölködik, mint istállóztatáshoz még nem szokott országunk minden más vidéke. Pedig ily hosszú vonalra több kitérő s több váltó-állomás (relais), azonfelül pedig legalább a végpontokon egy-egy istálló kell, melyet bajos lenne a szükséges takarmánnyal ellátni.

Ilyen körülmények között meg kell maradni a tutajozásnál, amit tavaszi hóolvadás idején vizgyűjtés nélkül is lehet gyakorolni.

*

A Taracz völgyében az urbéri rendezésből folyólag még Oroszmokra, Brusztura, Krasznitora és Kőkényes községeinek is jutott kisebb területű fenyőerdő, melynek fatermését a vevők ugyanazon a vízi uton szállítják le. A fa vevői ennél fogva az erdőtörvény 191. §-ának a) pontja értelmében a famennyiség után tutajozási járulékot kötelesek fizetni, mely járulék kiszámítását eléggé érdekesnek tartom, hogy röviden azzal is foglalkozzam.

A számítás legegyszerűbb módja az volna, hogy a fentebb 10, 11 és 12 tételek alatt közölt mennyiségeket összegezzük s aztán elosztjuk azzal a mennyiséggel, amennyi fát a kincstár évente átlag leszállítani szokott. Lenne tehát: $20,480 \cdot 38 : 40,000 = 51 \cdot 2$ kr. m^3 -enkinti tutajozási járulék. De ebben az esetben a későbbi engedélyes a korábbi jogosulttal szemben, ez utóbbi javára aránytalanul nagyobb terhet viselne. Igazságosabb tehát a későbbi engedélyesek által bejelentett fatömeget a korábbi jogosultéhoz hozzáadni s a pénzüsszeget *azzal* elosztani. Ez pedig átlag évente $27,000 m^3$ -t is tehet, lenne tehát: $20,480 \cdot 38 : (40,000 + 27,000) = 30 \cdot 56$ azaz már csak $30 \cdot 56$ kr. a m^3 -enkinti tutajozási járulék. De még ez sem teljesen igazságos, mert nem követelhető, hogy az, a ki a vonalnak csak egy részét használja, fájának m^3 -ért épen annyit fizessen, mint a ki az egész vonalat igényli. Így tehát csakis a társaságsszabály alkalmazása ad helyes eredményt. E szerint

az egyes rakpartok faanyagának köbtartalmát meg kell szorozni azzal a távolsággal, melyen le fog tutajoztatni. Ezeket a szorzatokat össze kell adni s ezek összegével a pénzösszeget elosztani. Ez a hányados, szorozva az egyes szorzatokkal, adja a rakpartonkinti összegeket, melyekből a m^3 -enkinti összeget egyszerű osztás útján nyerjük.

Igy pld. Bedő községig, azaz a Taracz vizének a Tiszába ömléséig s csak nagy átlagban véve adatainkat, tesz:

Németmokrai gondnokság átlagos távolsága	80 km,	a fatöm.	20'000 m^3
Bruszturái	"	"	71 " " 20'000 "
Oroszmokra községének	"	"	62 " " 1000 "
Brusztura	"	"	64 " " 23'000 "
Krasznitora	"	"	42 " " 3000 "
			Átlagosan 67'000 m^3

fára vonatkozó adatokat mind összefoglalva:

$$1600 \times 4.376 = 7001.16 : 20,000 = 35.005 \text{ kr. } m^3\text{-enkint}$$

$$1420 \times 4.376 = 6213.92 : 20,000 = 31.069 \text{ " "}$$

$$62 \times 4.376 = 271.31 : 1,000 = 27.131 \text{ " "}$$

$$1472 \times 4.376 = 6441.47 : 23,000 = 28.006 \text{ " "}$$

$$126 \times 4.376 = 551.38 : 3,000 = 18.379 \text{ " "}$$

$$4680 \times 4.376 = 20.479.24 : 67,000 = 30.56 \text{ kr. } m^3\text{-enkint.}$$

Bejezésül pedig akarok még néhány szót koczskáztatni a *tutajozás jövőjéről*, mely bizonyos tekintelben visszatérés annak *multjához*, a mikor a tutajokat sószállításra használták. A sót most már csak vasuton szállítják, melynek díjtételeit nagy fajsúlyánál fogva s mint egyedárucikk igen szépen megbirja. A mi fenyőszálfatutajaink ellenben a jövőben más kemény fanemeket és nyers erdei termékeket fognak szállítani, úgy, mint hajdan a sót.

Ugyanis mint mindenütt az országban, úgy a Taracz völgyében is s a felső Tisza mentén a bükk van tulsúlyban, oly annyira, hogy egyes erdőgondnokságok (Visk, Huszt, Técső, Dombó és Királymező) erdőségei tiszta bükkösökből állanak, de még az említett bruszturái és németmokrai erdőgondnokságokban is van külön bükk üzemosztály, sőt a fenyvesek üzemosztályai is igen sok bükkal elegyes fenyő és elég sok tiszta bükkös osztágot foglalnak magukban.

A forgalomhoz sokkal közelebb eső bükkösök nehéz értékesítéséről is sokat hallhatunk és olvashatunk, (igy legutóbb e folyóirat 1891. évi IX. és 1892. évi II. füzetében).

A mi bükköseinkre tehát valószínűleg majd még későbbi jövőben kerül csak a sor. De van azért több oly hatalmas tényező, mely véleményem szerint azok feltárásának s kihasználásának idejét elzártságuk daczára is majd közelebb fogja hozni. E tényezők pedig 1. hogy a bükk között szórványosan, sőt gyakorta O:1 elegyarányig jegenye, lucz, kőris, juhar és szil fordul elő; 2. hogy a tuta-
 zolás czélszerű berendezése lehetővé teszi a fának a Tiszán egészen az ország faszegény lapályába való beszállítását, 3. hogy lassanként a bükkfának eddig nem ismert jó tulajdonságait is felfedezik és méltatni kezdik, miről az Erd. Lapok 1892. évi XII., 1894. évi I. és 1895. évi XII. füzetében foglalt czikkek tanuskodnak.

Jelenleg a bükküzemosztályok kihasználása rendszerint csak a helyi tűzifa- és faszénszükséglet kielégítésére szorítkozik, úgy, hogy kereslet hiányában az üzemtervileg megállapított évi hozamnak csak egy részét lehet kihasználni. A fenyves üzemosztályok bükkösei pedig állabátalakításon mennek át. A bükkfákat ugyanis jó mélyen körülgyűrűzik s a bokrokat kivágják, mire az előbbienek 3—4 év alatt kihalnak, utóbbiak pedig ez idő alatt elkorhadnak, úgy, hogy a terület fenyőfacsemetékkal beültethető lesz. A jegenye és luczfenyő, a kőris, juhar és szilfát ellenben állva hagyják, hogy az állab elegyes legyen s annak idején kemény műfát is adjon.

Szerintem ez helyes, de nem mintha azt hinném, hogy annak a középkoru vagy vágható fának 120 év múlva hasznát lehetne venni, mert akkor már bélkorhadt, göcsös lesz, hanem azért helyes, mert a területet természetes uton veti be. De minthogy ez mesterséges uton épen olyan biztosan érhető el, sőt minden ilyen facsoport körül rendszeren már van is fiatalos, melyet a bokrok és a felverődő bükk kivágásánál ugyis kimélni szoktak, s mely a felszabadítás után egészen vidoran tenyészik, szerény nézetem szerint épen most van itt az ideje ezen fák értékesítésének megkísértésével a lomberdők feltárását megkezdeni. S minthogy ez kevés volna s a bükküzemosztályok osztagaiban elszórtan lévő, jelenleg vágható koru kőris, juhar és szilfák sem maradnának meg használ-

ható állapotban addig, míg a rendes vágás oda kerül s ezek a vágások is mind mesterséges uton fognak felérdősíttetni, én ezeket is kiszedetném, persze rendszeresen az előirt vágásterületek szerint, úgy, hogy utána ugyanabban a sorrendben következnek a bükk kitermelése s az egész egy 10—15 évi fokozatos felújító vágás területéhez hasonlítana. A kitermelést télen az első hóban kellene teljesíteni a fa műszaki használhatóságának, főleg színének megőrzése érdekében és a fiatalos kimélése végett, úgy, hogy nyáron fényő, télen lombfavágásunk volna. Az így kitermelt rönköket csak a legközelebbi rakparthoz kellene vontatni, honnan tavasszal tutajon felteherképen szállíttatnának le.

Meg vagyok győződve, hogy a fanemek kitermelése s a szállítás sikere a bükknek kezdetben faszén vagy hamuzsir, később müfa alakjában való értékesítését is csakhamar maga után vonná. A tűzifaválaszték értékesítése azonban ily távolság mellett még tutajon sem remélhető, mert a kőszén versenyét aligha fogja kibírni.

Természetes, hogy a fára oly vevőt kellene keresni, a ki ellenőrzés mellett, de a saját felelősségére termelné és vontatná ki a rönköket és a nyers erdei terményt a rakpartra. De a tutajon való szállítást már a kincstár vállalhatná el a rendes m^3 -enkinti tutajozási bérek lefizetése ellenében. Az is természetes, hogy a felteherképen leszállítható keményfaválaszték vagy erdei termény a fenyőszálfák mennyiségétől függ, minthogy jelenleg is a fának csak $\frac{2}{3}$ -része van a tutajba bekötve, $\frac{1}{3}$ -része pedig mint felteher fekszik rajta. S így lenne az a jövőben is, csakhogy a fenyőfa mind tutajba furatnék s a terhet nem fenyőfa képezné. Így 40,000 m^3 fenyőfa 20,000 m^3 felteheret bír el, úgy, hogy a m^3 -enkinti szállítási bérek ezzel is olcsóbbak lennének. Hogy mennyivel, azt könnyen ki lehet számítani, ha meggondoljuk, hogy csak a tutajok száma, tehát a tutajfelszerelési anyagok előállításának költsége és a tutajbérék szaporodnak, ellenben a többi kiadások részarányosan apadnak.

Egyesületi közlemények.

I. Az Országos Erdészeti Egyesület 1897. évi június hó 4.-én tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: *Bedő* Albert első alelnök, *Csupor* István, *Eleőd* Jósa, *Havas* József, *Hirsch* István, *Kallina* Károly, *Szabó* Adolf, *Tavi* Gusztáv választmányi tagok, *Horváth* Sándor titkár, *Levitzky* Albert pénztárnok, továbbá *Arató* Gyula és *Lászlóffy* Gábor alapító tagok.

Távolmaradásukat hivatalos elfoglaltságukkal s részben betegséjükkel kimentették: *Almássy* András, b. *Feilitzsch* Arthur, *Ghyczy* Emil, *Laitner* Elek, *Sóltz* Gyula, *Tomcsányi* Gusztáv és *Tomcsányi* Gyula választmányi tagok.

Bedő Albert alelnök sajnálattal jelenti, hogy gr. *Tisza* Lajos elnök ő exja egészségi okokból Budapestről eltávozván, a gyűlésen ezuttal nem vehet részt. Azután üdvözölve a megjelenteket, az ülést megnyitja.

I. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei 1897. január 1-től a mai napig 12,416 frt 74 kr-ra, kiadásai u. e. idő alatt 8,148 frt 33 kr-ra rugnak, a kézi pénztár készlete tehát 4,268 frt 41 kr.

A kimutatott bevételekből készpénz-alapítvány fejében 320 frt, az alapító tagok magánkötvényeinek értéktaszására 187 frt 10 kr, a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány javára 5 frt 50 kr, a *Wagner* Károly alapítvány javára 17 frt 01 kr. folyt be. A többi bevételekre tehát 11,887 frt 13 kr. esik.

A pénztárban őriztetik továbbá az alapítványi számadás 546 frt 99 kr. pénzkészlete, valamint a letéti számadás 3680 frt pénzkészlete.

Ezek szerint a pénztárban levő pénzkészlet a következő:

1. Pénztári számadás készlete	4268 frt 41 kr.
2. Alapítványi „ „	546 frt 99 kr.
3. Letéti „ „	3680 frt — kr.
Összesen	8495 frt 40 kr.

A kimutatott összegeken kívül az egyesületnek a magyar földhitelintézetnél 38.400 frt n. é. 4⁰/₀-os magyar koronajáradék kötvényből, 18.000 frt n. é. 4⁰/₀-os magy. földhitelintézeti záloglevélből, 26.800 frt n. é. 4⁰/₀-os földhitelintézeti, szabályozási és talajjavítási záloglevélből, 600 frt n. é. 1860. évi államsorsjegyből és 300 frt n. é. osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegyből álló letétje van.

Az igazgató-választmány a pénztár tényleges készleteit a számadások szerint mutatkozó készletekkel egyezőnek találván, a jelentést tudomásul vette.

II. A titkár bemutatja Belházy Emil választmányi tag május 30.-án kelt levelét, melyben betegségére való hivatkozással a számadás vizsgáló bizottság elnöki tisztségéről lemond. Egyszersmind jelenti a titkár, hogy tekintettel a bizottsági munkálatok sürgősségére, az elnökség jóváhagyás reményében a bizottság harmadik tagjául Bartha Gyula kir. erdőfelügyelő urat kérte fel, a ki a neki szánt feladatot elvállalta s a munkához már hozzá is kezdett.

Az igazgató-választmány Belházy Emil lemondását sajnálattal tudomásul veszi s az elnökség intézkedését a helyettesítés iránt jóváhagyja.

III. A múlt évi közgyűlés határozata értelmében módosított alapszabályokat a földművelésügyi minister ur 18036/897. sz. alatt jóváhagyván, a titkár felhatalmazást kér, hogy a jóváhagyott új szöveget 2300 példányban kinyomathassa és a tagoknak megküldhesse, továbbá, hogy az alapszabályok 120. §-ának rendelkezéséhez képest a könyvtár katalógusát is ugyanannyi példányban kinyomathassa és megküldhesse a tagoknak. Megemlíti azonban, hogy a könyvtár katalógusa csak akkor lesz czélszerűen használható a tagok által, ha benne a könyvek nem csupán a szerzők szerint betűrendben soroltnak fel, hanem tárgy szerint is csoportosítottak; ezért egyidejűleg a katalógus kéziratának ilyen módon való elkészíttetésére 50 frt tiszteletdíj engedélyezését kéri.

Az igazgató-választmány az alapszabályok és a könyvtári katalógus kinyomatását elrendeli s az utóbbi kéziratának a javasolt módon való elkészítésére a kért 50 frtot a rendkívüli kiadások rovatának terhére engedélyezi.

IV. A titkár megemlíti, hogy a Deák Ferencz alapítvány 1897. és 1898. évi kamatai az Erdészeti Vegytan pályadíjára le

vannak foglalva s ennél fogva új pályakérdés csak az 1899. évi kamatokból volna kitűzhető.

Az igazgató-választmány ezeket tekintetbe véve kimondja, hogy a folyó évi közgyűlésen új pályakérdés kitűzésére nem fog javaslatot előterjeszteni.

V. A földmivelésügyi ministerium a vadászati törvény-módosítását tartalmazó új vadászati törvényjavaslat tervezete felől, még 1894-ben véleményt kért volt az egyesülettől s azt most megsűrgeti. A javaslat annak idejében Rutska Tivadar, néhai Szécsi Zsigmond és Kallina Károly választmányi tagokból álló bizottságnak adatott volt ki jelentéstétel végett s ennek a bizottságnak utóbb említett két tagja be is terjesztette volt véleményét a javaslat felől a titkári hivatalhoz, de ezeket az igazgató-választmány akkor nem vette volt tárgyalás alá, mert egyfelől a bizottság harmadik tagja nem nyilatkozott volt s mert másfelől időközben arról értesült, hogy a földmivelésügyi ministerium a javaslatot levette a napirendről. Most azonban a ministerium megsűrgeti a kért véleményt, a titkár tehát javasolja, hogy a törvényjavaslat tervezet a Szécsi és Kallina-féle vélemények fonalán tárgyalás alá vétessék.

Együttal bejelenti, hogy b. Feilitzsch Arthur szintén néhány módosítást jelentett be azzal a kéréssel, hogy a javaslat tárgyalásakor azokat a választmány szintén megfontolni szíveskedjék.

Az igazgató-választmány a javaslatot elfogadtván, a titkár bemutatja néhai Szécsi Zsigmond és Kallina Károly, valamint b. Feilitzsch Artur indítványát, melyek a következőket foglalják magukban:

*Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes
igazgató-választmányának.*

Mult évi 867. számú becses megbizásából kifolyólag, van szerencsém Kallina Károly tagtársamnak az új vadászati törvényjavaslat tervezetére vonatkozó észrevételeit / . alatt tiszteletteljesen benyújtani. Mindezen észrevételeket én is magamévá teszem, azonkívül pedig még a következőkkel kiegészíteni óhajtom.

Ad 14. §. A 12. §. c) pontjára való hivatkozás kihagyandó, mert ezen pont nem a gabonában, hanem a gyümölcsfákban okozott károokra vonatkozik.

Ad 17. §. és pedig:

Ad *f*) pont. *Őzbakra* a tilalmat nem május 1-ig, hanem jun. 1-ig tartanám czélszerűbbnek, mert a télen át lesoványodott bak éppen csak május hóban kezd gyarapodni és csuhája is csak ezen hóban szépül meg, valamint agancsa is csak ekkor teljesen érett.

Ad *k*) pont. *Császármadárnál* a tilalomidő ne deczember 1-vel, hanem január 1-vel kezdődjék. Nincsen u. i. ok, miért részesüljön a császármadár hosszabb tilalmazásban, mint a fogoly, holott minden tekintetben kedvezőbb körülmények között teel és sem a vadászok, sem az orvvadászok nem árthatnak neki annyira, mint a fogolynak. Általában az eltérő tilalmi időknek okvetlen szükség nélkül való behozása a törvénybe mindig rossz hatással van, mert nehezíti az áttekintést.

Ad *m*) pont. Ezen pont egészen kihagyandó, mert *kövi fogoly* Magyarországon nem fordul elő.

Ad 21. §. Azon madarak közé, melyekre bármikor vadászni lehet, felveendő volna a *szajkó* is, minthogy ez nagy fészekrabló.

Ad 30. §. Ezen szakasz vége még következő mondattal volna megtoldandó: „Ezen nehezek legalább 1 *cm.* vastag, hengeres vasból, 30 *cm.* hosszúságban készitendő és erős lánczhoz erősítve az eb nyakára akasztandó“. Ezt azért tartom szükségesnek, mert többször volt alkalmam meggyőződni, hogy a fakolonc, midőn az ebek a többnyire sűrű fiatalosokba menekülő vad után iramodnak, a fákhöz ütődik s elhasad és az ebek befejezett hajsza után kolonc nélkül térnek vissza.

Kelt Selmeczbányán 1895. évi február stb.

Szécsi Zsigmond,

m. k. főerdőtan. és akad. tanár.

*

*Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes
igazgató-választmányának.*

F. évi 867. szám alatt hozzám intézett megtisztelő megbízásának eleget teendő, bátorkodom a vadászati törvény módosítására vonatkozó új törvényjavaslat tárgyában szerény véleményemet következőkben tiszteletteljesen előadni.

Minthogy az új törvényjavaslat mindazon változásokat és pótlásokat magában foglalja, melyek az 1883. évi vadászati törvény gyakorlati végrehajtása és alkalmazása alatt szükségeseknek bizonyultak, a javaslat egészben véve azon a magaslaton áll, melyet minden művelt kultur államban az illető kormányok elérni igyekeznek.

A szóban lévő törvényjavaslat gyakorlati részét tekintve véve csak néhány módosítást bátorodom ajánlani, melyek azonban a javaslat lényegét nem változtatják: ad 2. §. *b* szakasza szerint a 200 holdnál kisebb, de kertileg művelt földbirtok és önálló vadászterületet képez, ha kellő kerítéssel vagy könnyen át nem hágható mély árokkal kellően el van zárva.

Minthogy az árok magában véve ritkán képez oly akadályt, melyen, a határos vadászterületből kiszáguldó vad át nem mehet és így minden földbirtokos a bérbeadott vadászterület közepén, saját birtokából egy könnyen át nem hágható árokkal magának vadászterületet alkothat; e szakaszból ezen szót *könnyen* kihagyni ajánlom és ezen szöveget: vagy „*át nem hágható mély árokkal kellően el van zárva*“ elfogadni véleményezem.

4. §-hoz. A községi vadászterületek bérbeadásánál 8 évi bértartam helyett 10 évet megállapítani célszerűbbnek tartanék, mert: minthogy ott, a hol a nagyvadaknak tenyésztése céloztatik, csakis 8 év eltelte után hozatik terítékre tökéletesen kifejlődött agancsár.

15. és 16. §-hoz. A törvényben megnevezett vadak által okozott károk érvényesítése és megtérítése alkalmával gyakran személyes ellenségeskedésből kifolyólag a kárvallott által a bíróságok közbenjárása oly esetekben is igénybe vétetik, a midőn a bírói közegek közbenjárásával megejtett becslési költségek a megállapított csekély kártérítést tízszeresen is meghaladják.

Hogy tehát a vadászat-tulajdonost vagy bérlőt ezen zsarolástól némelykép megóvni lehessen, ajánlom, miszerint a II. fejezetbe egy szakasz vétessék fel oly szövegezéssel, hogy „a vadak által okozott károkat a károsult a vadászatot gyakorló birtokos vagy bérlőnek a kár elkövetésétől számítandó három nap alatt tudomására hozni és a kártérítésre nézve egyezségre felszólítani tartozik, ha aztán a kár megtérítésre köteles ezen felszólításnak eleget nem tesz vagy a kártérítésre nézve egyezség létre nem jön

a 15. és 16. §-ban foglalt intézkedések teljes kiterjedésben érvénybe lépnek.“

17. §. e) Minthogy a szarvasbikákra a tilalom október hó 15-től augusztus 1-sőig van megállapítva, a szarvas és dämvasdtehenekre a tilalmat január hó 15-től október hó 15-ig átváltoztatni ajánlom, azért, mert a cserkésző vadászat szakszerű gyakorlatával nem igen egyezhető össze, hogy a szarvasbikával együtt a szarvasdtehenek lelövethessenek és a szarvasdtehenre való vadászatnak január hó 15-ig leendő kiterjesztése fogyasztási és elárutási tekinteteből is igen kívánatos.

Ad 22. §. A ragadozó vagy kártékony állatok a birtokos által bármikor elpusztíthatók, a birtokos által azon esetben is, ha a vadászat bérbe volna adva.

Ezen törvényes intézmény sok esetekben az orvvadászatot segíti elő és az orvvadászoknak alkalmat ad tilos eszközökkel (hurok, csapdák és vermek) a hasznos vadat is pusztítani, miért is a vadtenyésztő érdekében a szakaszban azon pótponot felvetni kérem, hogy ott, hol a vadászat gyakorlására jogosult a ragadozó vadak pusztítására és a ragadozó vadak által okozott károk megtérítésére magát kötelezi, azokat a birtokos el nem pusztíthatja, ellenkező esetben a 22. §-ban biztosított jogát az ott megszabott módon gyakorolhatja.

53. §-hoz. Két forinttól 10 frtig terjedő pénzbüntetésért be nem hajthatás esetén egy napi elzárás állapított meg; miuthogy a vadászati kihágások és az orvvadászat többnyire oly vagyontalan és romlott életű egyének által követtetnek el, a kik egy napi elzárást büntetésnek sem tekintenek, bátorodom ajánlani, miszerint a pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatásánál azon szabályok alkalmaztassanak, melyek az 1879. évi XXXI. törvényezikk (erdőtörvény) 77. §-ában érvényre emeltettek és melyek szerint a három forintot felül nem muló pénzbüntetés helyett egy napi elzárás, azonfelül pedig minden további 1 forinttól 3 forintig terjedő összeg helyett szintén egy napi elzárás számítandó.

Kelt Gödöllőn, 1894. évi július hóban stb.

Kallina,

m. kir. főerdőmester.

III. b. Feilitzsch Arthur indítványa :

1. A 26. §. módosítandó lenne azzal, hogy az „és“ szó után közbe szurassék: „bármely fajhoz tartozó“; ez által eleje vétetik azon eddigi gyakran előfordult téves interpretálásnak. — hogy vadászeb — egyáltalán nem tekinthető kóbor ebnek és le nem lehet.

Ugyancsak ezen módosítással kapcsolatban

2. a 31. §. második bekezdése módosítandó lenne a következő szövegezéssel: „Ha a vadászatra jogosultak vadászebei sebzett vadat üzve mennek át idegen területre, ott stb. stb.“

Ugyancsak a 31. §. kiegészítendő lenne a következő új pont felvételével:

3. Az idegen vadászterületen vadászó illetőleg vadat hajtó kopó kóbor ebnek tekinthető. — Ezen ajánlott módosítások és kiegészítés felvételét szükségesnek tartom a félreértések kikerülése, a 26. §. intenciójának megerősítése végett, valamint a falkával való vadászatok tekintetéből is.

Miután úgy értesültem, hogy a vadászati egyesület is ily irányu módosításokat ajánlott, a bővebb indokolást és példákkal való illusztrálást mellőzöm, csak azt bátorkodom még a t. választmány figyelmébe ajánlani, hogy a törvényben szükséges lenne annak kimondása, hogy úgy az ebeknek — mint esetlegesen a vadnak elpusztítása — lelőése vagyronrongálásnak ne, hanem csak kihágásnak legyen minősíthető.

Az igazgató-választmány ezen vélemények s illetve indítvány figyelembe vétele után a törvényjavaslat-tervezetet beható tárgyalás alá veszi s ahhoz erdészeti szempontból általánosságban hozzájárulván, elhatározza, hogy a földművelésügyi miniszter urhoz intézendő felterjesztésben a részleteket illetőleg az egyesület részéről a következő módosítások ajánltassanak.

1. A 2. §. b) pontjából, mely kimondja, hogy a tulajdonos a vadászatot saját földbirtokán szabadon gyakorolhatja akkor is, ha az 200 holdnál kisebb, „de kertileg műveltetik és kellő kerítéssel vagy könnyen át nem hágható mély árokkal kellően el van zárva stb.“ — ez a kifejezés „könnyen“ kihagyandó.

2. A 4. §-ban a községi vadászterületek minimális bérleti időtartama 8 év helyett 10 évben állapítandó meg, mert a hol nagy vad tenyésztése czéloztatik, 8 év kevés a befektetés élvezé-

sére, a mennyiben teljesen kifejlődött agancsár csak 8 év után kerülhet teritékre.

3. A 12. §. *b*) pontjából, mely a szarvas, dámvad és moufflonkárok megtérítését rendeli el „a hegyi vidéken át télen kint hagyni szokott takarmány kivételével, *ha csak ez oly kerítéssel nincs körülvéve, mely a vadat rendes körülmények között távol tartani alkalmas*“, ezen dölt betűvel idézett részt (*ha csak a vadat stb.*) a törvényből kihagyni kéri az egyesület, mert annak a károsodott szempontjából úgy sem volna jelentősége.

A bepanaszolt ugyanis mindég hatályosan védekezhetnék azzal az ellenvetéssel, hogy a kerítés, miután a vad tényleg áthatolt rajta, nem volt a törvénynek megfelelően készítve.

E helyett azonban a 12. §. ezen pontjának kiegészítéséül felvételni kéri az egyesület a törvénybe azt a rendelkezést, hogy ha valamely terület, melynek közelében szarvas, dámvad vagy moufflon tartózkodik, vadászatra bérbe nem adható, az illető terület tulajdonosa ezen vadakat bármely időben elpusztíthassa.

Ellenben a 12. §-nak a nyulkárok iránt rendelkező *c*) pontját teljesen elhagyni javasolja, mivel ezen pont is teljesen értéktelen lenne a gyümölcsstenyésztre nézve, a mennyiben ez a kártérítéstől szintén mindig elüthető volna azzal az érveléssel, hogy ha fához a nyulak hozzájuthattak, az azt bizonyítja, hogy a károsult a fák védéséről nem gondoskodott kellő módon és időben.

A gyümölcsstenyésztes érdekeinek védelmét az egyesület a javaslat 2. §-a *b*) pontjának második bekezdésében és a 32. §-ban látja és ép ezért ezen rendelkezéseknek fentartására saját részéről nagy súlyt helyez.

4. A 12. §. *c*) pontjának törlésével kapcsolatban a 14. §-ból is kihagyandó a 12. §. *c*) pontjára való hivatkozás, mely különben sincs helyén.

5. A 16. §-ban a károk bejelentésére kitűzött 15 napi határidőt az országos erdészeti egyesület az erdészeti szempontjából elfogadhatatlannak tartja, mivel ha ez alkalmazatnék, az erdőben elkövetett károkra nézve is, egyes helyeken a károk bejelentése, felvétele stb. az egész éven át tartana s ez nemcsak a károsultra és a hatóságra, de magára a kártérítésre kötelezett vadászati-tulajdonosra vagy bérlőre is hátrányos volna.

Az erdészet szempontjából az volna a megfelelő rendelkezés, ha az október 1-étől márczius végéig elkövetett károk április elsejétől május 31-éig, az április elsejétől szeptember végéig elkövetett károk pedig október elsejétől október 31-éig jelentetnének be. Ezért az egyesület a szóban forgó szakasznak ily értelemben való módosítását kéri.

6. A vadászati tilalom idejét az egyesület egyes vadakra nézve a javaslat 17. §-ától eltérőleg a következőképen javasolja megállapítani:

- a) szarvasbikára nézve november 15-étől augusztus 1-éig;
- b) dámbikára nézve december 15-étől július 1-éig;
- c) szarvas és dámvadtehénre február 1-étől október 1-éig;
- d) őzsutára nézve január 15-étől október 15-ig;
- e) őzbakra nézve január 15-étől május 15-éig.

A többi pontjait a §-nak az egyesület is elfogadja, de a vadpulykákra vonatkozó *i)* pontot mellőzni kéri.

7. A 21. §-ban a véresék, héják és ölyvek után a szajkót is felvenni kéri, mint fészekrabló, kártékony madarat.

8. A 22. §. szövegéből ezt a kifejezést: a pusztitáshoz fegyvert is akar használni“ ki kell hagyni, mivel ha ez benn marad a törvényben, a vadászat tulajdonosa a földbirtokosnak azt a jogát, hogy birtokán a ragadozó és kártékony vadakat irthassa, egészen illuzoriussá teheti. Elég korlátozás a földbirtokosra nézve az is, ha a hajtókkal és ebekkel való vadászatra köteles a vadászat gyakorlójától engedélyt szerezni.

9. A 24. §. első soraiban ezt a szót „vidéken“ félreértések kikerülése végett ezzel a szóval: „területen“ kellene kicserélni.

10. A 26. §-ban a „kóbor ebeket“ kifejezés „bármely fajhoz tartozó kóborló ebeket“ kifejezéssel cserélendő fel, hogy a kóborló kopók stb. se legyenek kivehetők a §. rendelkezése alul.

11. A 30. §-ban a kölöncz méreteit is meg kell állapítani, mert különben a rendelkezés kijátszható; e végből a §-t a következő mondattal javasolja az egyesület megtoldani: „és a mely legalább 30 *cm* hosszú és 4 *cm* vastag.“

12. A 31. §. második bekezdésében e helyett a kifejezés helyett: „idegen területre átmennek“ ez volna felveendő: „vadat üzve mennek át idegen területre“, — mert ha nem vadat üzve mennek

át idegen területre a vadász-ebek, akkor a kóborló ebekre vonatkozó rendelkezés alkalmazandó.

13. Végül az 53. §-ban a pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatását szabályozó második és harmadik bekezdés helyett megfelelőbbnek tartaná az egyesület az 1879. évi XXXI. törvény-czikk (erdőtörvény) 77. §-ában foglalt rendelkezést alkalmazni.

Ennélfogva a szóban forgó második és harmadik bekezdés helyett következő szöveget ajánlja: „Ezen átváltoztatásnál három forintot fölül nem muló pénzbüntetés helyett 1 napi elzárás, azonfelül pedig minden további 1 frttól 3 frtig terjedő összeg helyett szintén egy napi elzárás számítandó“.

A törvényjavaslat tervezet többi §-ára az országos erdészeti egyesület igazgató-válaszmányának saját szempontjából nincs észrevétele.

VI. Olvastatik a következő jegyzőkönyv.

Jegyzőkönyv

Felvétetett Budapesten, Bedő Albert, az országos erdészeti egyesület I. alelnökének lakásán 1897. évi május hó 8.-án.

T á r g y:

A bányászati és erdészeti akadémia ifjusági körének Zivuska Jenő akadémiai hallgató által az Országos Erdészeti Egyesület 1896. évi közgyűlése elé terjesztett s az igazgató-választmánynak javaslattétel végett kiadott indítványa.

Az igazgató-választmány 1896. évi december hó 2.-án tartott ülésének határozata folytán, az e tárgyban kiküldött öt tagu bizottság, Bedő Albert egyesületi alelnök, mint a bizottság elnöke felhívására a mai napon egybegyűlvén, a szóban forgó indítvány minden részletének érdemleges tárgyalása után, tekintettel arra, hogy az indítványban foglalt részletkérdések az akadémia belügyeihez tartoznak, egyhangulag a következő határozatban állapodott meg:

Az országos erdészeti egyesület igazgató-választmánya arra kérendő fel, hogy az akadémiai ifjuság előterjesztését sziveskedjék a selmeczbányai bányászati és erdészeti akadémia igazgatóságá-

gának esetleges további tárgyalás és a maga részéről netalán szükségesnek ismerhető intézkedés végett átküldeni.

Ezzel az ülés véget ért.

K. m. f.

Bedő Albert.

Fekete Lajos.

Sóltz Gyula.

Máday Izidor.

Vadas Jenő,

bizotts. tag, jkv.-vezető.

Az igazgató-választmány a bizottság javaslatát elfogadva, felkéri az elnökséget, hogy az akadémiai ifjuság indítványát a selmeczi m. kir. erdőakadémia igazgatóságához tegye át tárgyalás és esetleges intézkedés végett.

VII. Wilde Ferencz rendes tag a következő kérelmét terjeszti az igazgató-választmány elé:

*Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes
igazgató-választmányának*

Budapesten.

Az egyesület alapszabályai 1. §-ának i) pontjára hivatkozva, bátorkodom az alább elősoroltakat a Tekintetes Igazgató-Választmány becses figyelmébe ajánlani és az ügynek igazságos megbirálását kérni.

Az erdőtörvény 36. §-a a régebben, már a törvény hatályba lépte előtt alkalmazott, de oklevéllel nem bíró erdőtiszteket illetőleg így szól: „A jelen törvény hatályba léptét megelőzőleg alkalmazásba lépett erdőtiszték azonban ezen minőségükben a jelen §. b) pontjában megszabott elméleti képesség igazolása nélkül is meghagyhatók; azonban előléptetésben csakis a b) pontban említett erdőszeti államvizsga letétele után részesülhetnek.“

E §-sal szemben az 1880-ban kibocsátott magas ministeri rendelet az oklevéllel nem bíró erdőtiszteket meghagyhatóknak csak azon állásban tartja, melyben a törvény hatályba léptekor voltak.

A §-nak ily értelmezése tévedésen alapszik és sérelmes.

Téved az ily értelmezés, midőn a §-nak e szavait: „ezen minőségükben . . . meghagyhatók“ — az illető erdőtisztéknek a

törvény hatályba léptekor már meglevő állásukra, illetőleg csakis ez állásukban való megmaradhatóságukra vonatkoztatja s nem mint kellene, általában erdőtisztí minőségükre, illetőleg erdőtisztí rangfokozatukban való megmaradásukra. Mert csak ez utóbbi szempontból érthető meg a §-nak az oklevéllel nem bíró, de már a törvény hatályba lépte előtt alkalmazásban lévő erdőtisztekre vonatkozó szándéka. Vagyis a törvény világos jelentése ez: habár minősítése nincs is, de azért az ily erdőtiszt az ő erdőtisztí minőségében, azaz erdőtisztnak meghagyható s ennél fogva az átmeneti korszakban tudásának megfelelő állásra alkalmazható; de erdőtisztí minőségének ezen felül való fokozataihoz már a vizsgának letétele kívántatik.

S az ily értelmezést a §. fentebb közölt ide vágó részének mondatszerkesztési vizsgálata is igazolja. Mert a pontosvessző után következő mondatnak s az ott említett előléptetésnek, az az rangfokozati előnyösebb változásnak logikus összeköttetése az előtte levő mondattal csak akkor lehet, ha a pontosvessző előtti mondatban is magáról az erdőtisztí minőségről, rangról, illetőleg azon egy rangfokozatban való megmaradásról van szó, mely megmaradás azután végleges, ha csak vizsga letételével nem igyekszik az illető előbbre jutni. Tehát korlát csak az előléptetésre és nem hasonló rangfokozatu állásba való átlépésre van felállítva.

Tehát egy álláshoz való lekötöttségről, vagy ha ez az egy állás megszűnnék, akkor más állástól való eltiltásról — a törvényben egy betű sem szól s helyes magyarázat ilyent meg nem enged.

Mert ha a törvény azt akarná mondani, a mit a rendelet hangoztat, akkor a paragrafusban e kitétel helyett: „ezen minőségben“ — ennek kellene állni: „azon állásukban“ melyben a törvény hatályba lépte találta őket; vagy pedig e kifejezés mellett: „ezen minőségükben“ még kellene valamely más kifejezésnek is állni, melyre a tévesen magyarázó rendelet támaszkodhatnék. Azonban a törvény csak a tisztviselői minőségben való megmaradhatóságát jelenti, vagyis az ilynemű hivatalok további viselhetését; s azt a törvényből még csak sejteni sem lehet, hogy az illető erdőtisztek egy állásra, vagy ez állás megszűntével kenyérvesztésre volnának kárhóztatva.

S ez utóbbi a dolognak sérelmes és veszélyes oldala — az

erdészetnek bár oklevéllel nem bíró, de szorgalmas és tapasztalt régibb munkásaira nézve, kik különben már csak hátra levő kevés idejükre óhajtának az életfentartásukat fenyegető sérelem megszüntetését. Azután már ugyis mindenütt elfoglalja a helyett a fiatalabb, már kvalifikált nemzedék.

Alázattal kérem a Tekintetes Igazgató-Választmányt, kegyeskedjék ezen ügyet igazságos megbíralás alá venni és a magas ministeriumnál az 1880. évi 30686. sz. a. utasításban foglalt s alulírt által sérelmesnek vélt 1. b) pont megváltoztatása, illetve a törvénynek a fentebbiek szerinti értelmeztetése iránt felírni.

Nkanizsa, 1897. márczius 24-én.

Mely alázatos kérelmem után vagyok a

Tekintetes Igazgató-Választmánynak

alázatos szolgálja

Wilde Ferencz,

erdész,

az orsz. Erd. egy. r. tagja.

Az igazgató-választmány Wilde Ferencz egyesületi tag érve-
lésével nem ért egyet s ennél fogva kimondja, hogy kérelmét nem
teljesítheti.

VIII. Belházy Emil és Arató Gyula az Erdészeti Növénytan
nyomdai költségei ügyében a következő jelentést terjesztik be:

Tekintetes Igazgató-választmány!

Az „Erdészeti Növénytan“ II. kötetének kiadásánál felmerült
nyomdai tulkövetelések megvizsgálásával megbízatván, van sze-
rencsénk tisztelettel bejelenteni, hogy megbízatásunkban eljártunk
s mindazokat a tulköveteléseket, melyeket a Pátria-nyomda a szer-
ződéses áron felül felszámított, dr. Mágócsy-Dietz Sándor ur-
nak, mint a szerzők egyikének, valamint a nyomda képviselőjének
meghallgatása mellett vizsgálat alá vettük.

A tulköveteléseknek 724 frt 50 krnyi összegét a következő
tételek alkotják:

1. a mű 3 év és 2 ¹ / ₂ hónap alatt készülvén el,
a nyomda üzleti tőkájának kamatvesztesége
czimén követel	187 frt 50 krt,
2. a 68-adik iv ujranyomásáért szerződésszerinti
ár gyanánt	31 „ — „

3. egyes szövegrészeknek más betünemből való átszedéséért átalányösszegül	---	---	---	---	---	50	„	—	„
4. ismételt nagymértékű korrekturák és tördelések czimén	---	---	---	---	---	425	„	—	„
5. postaköltségek czimén	---	---	---	---	---	16	„	—	„
6. irtóki költsége	---	---	---	---	---	15	„	—	„
						<u>724</u>			
									összesen... 724 frt 50 krt.

A 2., 5. és 6. tételek alatt felsorolt követelések teljes jogosultságát dr. Mágócsy-Dietz Sándor ur elismerte, valamint azt is, — mi különben a bemutatott levonatokból szintén kitűnik — hogy egyes szövegrészeknek más betünemből való átszedése és egyes kiszedett szövegrészeknek utólagos törlése az ő és szerző-társának rendeletére s oly mértékben történt, hogy a nyomda által ily cziméken felszámított 50 frtnyi követelés (3. t. sz.) szintén jogosultnak mutatkozik. Ezeknél fogva tulajdonképen csak az 1. és a 4. tétel alatti követeléseket kellett közelebről s egészen részletesen megvizsgálunk.

Az 1. tételre vonatkozólag megjegyezzük, hogy a nyomda és a dr. Mágócsy-Dietz Sándor ur által rendelkezésünkre bocsátott jegyzékek összehasonlítása alapján a kamatveszteséget

a szedési költségeknél	---	---	---	---	---	72	frtban
a betüanyagnál	---	---	---	---	---	23	„
a beszerzett papírnál	---	---	---	---	---	147	„
						<u>242</u>	összesen ... 242 frtban

állapítottuk meg, miből azonban a nyomda számára 1895. évi december hóban fizetett 1200 frt előlegnek egy évi kamatját 60 frtot

le kell ütni. Az így fennmaradó ... 182 frtra

véleményünk szerint a nyomda a fentebb jelzett veszteségek fejében méltán igényt tarthat.

Végül a 4. tételre vonatkozólag megjegyezzük, hogy a rendelkezésünkre bocsátott hasábos kefelevonatokat és revízió-íveket behatóan átvizsgáltuk s azokat egymással, valamint a kész könyvvel is összehasonlítottuk s úgy találtuk, hogy a szerzők nemcsak a hasábos kefelevonatokon, hanem az első, sőt több esetben a

második revízió-iven is számos lényeges igazítást tettek, úgy, hogy a törlések vagy új betoldások miatt a kész íveknek egész sorát kellett a korrigálás mellett új tördelés alá is venni s helyenkint majdnem egész oldalra terjedő szedést soronként áttördelni.

A mű nagy terjedelme s ama körülmény miatt, hogy a kefelevonatok és revízió-ívek egy része a három év alatt elhanyagódott, egészen pontos számítást tenni nem lehet; azonban hozzávetőleges számításunk szerint a nyomdának azok a költségei, melyek az ismételt igazítások, betoldások és új tördelések mellett felmerültek, körülbelül 400 frtra mindenesetre rughattak, mely összegnek kifizetését tehát szintén méltányosnak tartjuk.

A fentebb előadottak alapján tehát tisztelettel javasoljuk, hogy a nyomda számára a jelzett tulkövetelések kiegyenlítése fejében a 2., 3., 5. és 6. tétel alatt felszámított összegeknek mindegyike levonás nélkül; az 1. tétel alatt jelzett 187 frt 50 kr. helyett 182 frt s a 4. tétel alatt jelzett 425 frt helyett 400 frt, vagyis az összes követelések kiegyenlítése fejében 694 frt kifizetessék.

Kiváló tisztelettel

Budapesten, 1897. évi márczius hó 27.-én.

Belházy Emil.

Arató Gyula.

Az igazgató-választmány a jelentést tudomásul véve, a nyomda szerződésen felüli követelését 694 frtban állapítja meg, felhatalmazván a titkárt, hogy ezen összeget a Pátria nyomdának kitalványozza.

IX. Vadas Jenő erdőtanácsos „Az erdőmivelés“ kéziratából egy jelentékeny résznek sajtó alá rendezésével elkészülvén, a titkár felhatalmazást kér, hogy a munkának 1000 példányban való kinyomatása iránt intézkedjék. Bejelenti egyszersmind, hogy a Pátria nyomda a munkát ugyanazon alakban és papíron, mit az Erdészeti Növénytant ivenként 33 frtéért hajlandó elvállalni.

Az igazgató-választmány a nyomda ajánlatát elfogadva, a kinyomatásra a felhatalmazást megadja.

X. A titkár bemutatja Márton Sándor főerdésznek a Legelő erdők című munka ügyében az igazgató-választmányhoz intézett következő levelét:

*Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes
igazgató-választmányának*

Budapesten.

A f. évi márczius hó 10.-én 279. sz. a. kelt becses értesítése s felhívásából kifolyólag van szerencsém a munkámban kívánt módosítások, kikötések és feltételek teljesítését következőkben igazolni:

1. A szöveget nemcsak a nyomtatást megelőzőleg kétszer átnéztem, hanem a nyomtatás alkalmával a korrekturákat és revíziókat is magam végezvén, még ekkor is tettem a szövegben helyesbítéseket.

2. Földes János m. kir. főerdész hasonló tárgyú munkájából a lényegét kivonatban felvettem munkámba. Méltóztassék erről meggyőződni a könyv 180., 181., 182., 183., 184., 193., 194., 195., 196., 197., 200., 201., 203. és 204. oldalain található közlésből.

3. A 20°/_o-nyi árkedvezményt az egyesület tagjai részére az által is biztosítottam, hogy a reájuk vonatkozó árt a czimlapra reá nyomattam.

Nagybecsü kívánságához képest ma vasutra feladtam 133 példányt. Tiszteletteljesen kérem, méltóztassék ebből 3 példányt az Egyesület könyvtára részére tőlem elfogadni, a 130 példányt pedig eladóvá tenni.

A tekintetes igazgató-választmánynak az eladás közvetítéseért hálás köszönetemet kifejezve, vagyok

Sátoralja-Ujhely, 1897. május 6.-án

alázatos szolgája

Márton Sándor,
m. k. főerdész.

Tudomásul vétetik azzal, hogy a tagok a munkának mérsékelt áron való megszerezhetőségére figyelmeztetendők lesznek.

XI. A titkár bemutatja az „Oesterreichischer-Reichforstverein május 27-én érkezett átiratát, melyben meghívja az egyesületet, hogy június hó 20-án Csernovitzban tartandó idei Vándor-közgyűlésén és az ezzel kapcsolatban f. évi június 13—21. közt Bukovinába rendezendő tanulmányi kiránduláson kiküldöttel képviseltesse magát.

Az igazgató-választmány a meghívást köszönettel fogadva az egyesület képviselésére Laitner Elek és Kallina Károly választmányi tagokat kéri fel.

XII. A földmivelésügyi ministerium a kártékony vadak méreggel való pusztítása ügyében, nevezetesen a pusztítás engedélyezése iránt beadott kérelmek gyors elintézése ügyében a belügy-ministeriummal egyetértésben körrendeletet adván ki, annak egy példányát azzal a kérelemmel küldte meg az egyesületnek, hogy azt az érdekelt közönségnek alkalmas módon tudomására hozza.

A körrendelet ennek folytán az Erdészeti Lapokban közzététetett.

Tudomásul szolgál.

XIII. A kereskedelemügyi minister ur értesíti az egyesületet, hogy az 1900. évi párisi világiállítás magyar szervező nagybizottságába az egyesület részére fentartott tagsági helyre Bedő Albert országgyűlési képviselőt, az egyesület alelnökét nevezte ki. Egyszersmind megküldi a kiállítás általános szervezeti szabályzatának magyar szövegét.

Tudomásul szolgál.

XIV. A földmivelésügyi ministerium megküldi az egyesület könyvtára számára az osztrák földmivelésügyi ministerium 1895. évi statisztikai évkönyvét, Bekényi Aladár m. kir. erdőrendező pedig „Máramaros erdőmivelési viszonyai“ czimű munkáját ajánlja fel ugyanerre a célra.

A megküldött könyvek köszönettel fogadtatnak.

XV. Craus Géza Aladár, erdőrendező, egy saját szerzeményü indulójából 80 példányt ajánl fel az egyesületnek azzal a kéréssel, hogy azt a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány javára értékesitse.

Az igazgató-választmány az ajánlatot, tekintettel a jótékony célra, köszönettel elfogadja s arra az esetre, ha a megígért példányok beküldetnek, egyszersmind intézkedik, hogy az egyesület helyiségében megforduló tagok figyelme a felajánlt zeneműre alkalomszerűleg felhivassék, a kivánt példányok pedig darabonkint 1 koronáért kiszolgáltassanak.

XVI. A titkár jelenti, hogy Zivuska Jenő és Janoviczky Béla ösztöndíjas hallgatók a félévi vizsgákat az alapszabályokban meg-

követelt feltételeknél kedvezőbb eredménnyel tették le s ennél fogva ösztöndíjuk a második félévre is folyósítottatott.

Egyttal bemutatja Zivuska Jenő folyamodványát, melyben megengedni kéri, hogy ösztöndíját mint erdömérnök-hallgató a következő negyedik tanéven át is megtarthassa.

Az igazgató-választmány a jelentést tudomásul véve, Zivuska kérelmét, azzal a fentartással, hogy vizsgáit a folyó tanév végén is sikerrel állja ki, teljesíti.

XVII. Dr. Mágócsy-Dietz Sándor társszerző kérelmére az Erdészeti Növénytan I. kötetéből 32, a II. kötetből pedig 28 ingyen példány szolgáltatott ki a szerzőknek tiszteletpéldányképen való kiosztás végett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

XVIII. A budapesti olasz kir. főkonzul kormánya megbízásból értesíti az egyesületet, hogy az olasz földművelésügyi ministerium nagy érdeklődéssel viseltetik az egyesület által kiadott és az olasz kir. kormánynak a főkonzul ur szerint 1892-ig meg is küldött Erdészeti Rendeleték Tára című közlemények iránt s ezért kéri, hogy e közleményeknek 1892 óta megjelent s ezentúl megjelenendő évfolyama is rendelkezésére bocsáttassanak, viszont kijelentvén, hogy hasonló irányú közleményeit az olasz kir. kormánya is készséggel rendelkezésére bocsátja az egyesületnek.

Az igazgató-választmány ezen megkérését készséggel teljesíti s ehhez képest elrendeli, hogy az Erdészeti Rendeleték Táranak az 1892—1896 évfolyamai azonnal, az ezentúl megjelenők pedig a megjelenés után az olasz főkonzulátusnak megküldessenek.

XIX. Telkes Simon kéri az egyesületet, hogy a névmagyarosítás céljait szolgáló „Hogy magyarosítsuk a vezeték neveket” című füzetéből nagyobb számú példányt rendeljen meg.

Az igazgató-választmány az alapszabályokra való tekintettel a kérelmet nem teljesítheti, de intézkedik, hogy Telkes füzetére az Erdészeti Lapokban az érdeklődő egyesületi tagok figyelme felhívassék.

XX. Holler Ferencz, a lipótújvári m. kir. erdőőri szakiskola II. éves növendéke abból az alkalomból, hogy f. évi szeptember hóban a szakiskolát bevégezi s onnan távoznia kell, hiányzó ruhájának beszerzésére segélyt kér.

Miután az egyesület jótékony alapítványából csak egyesületi tagok, illetve egyesületi tagok özvegyei és árvái nyerhetnek segílyt, folyamodó értesíttetni fog, hogy kérelmét az egyesület nem teljesítheti.

XXI. Tóth József rendes tag az egyesületből való kilépését jelentve be, kéri a választmányt, hogy 48 frt tagsági-díj hátralékának felét súlyos anyagi viszonyaira való tekintettel törültesse, másik felének pedig havi 2 frtos részletekben való törlesztését engedélyezze. Donáth Károly és Elek István pedig az igazgató-választmány által korábban megállapított rendes törlesztési feltételek módosítását kérik, mindketten igérvén, hogy hátralékaikat az év vége előtt teljesen kiegyenlíteni fogják.

Az igazgató-választmány Tóth Józsefnek azt a könnyebbséget, hogy hátralékos tartozását 2 frtos havi részletekben törleszthesse megadja, sőt arra az esetre, ha nevezett a következő 12 hónap alatt ily módon tartozásának felét tényleg törleszti, a tartozás második felének leírását is engedélyezi; arra az esetre azonban, ha folyamodó a részlet-törlesztés feltételeit, a tartozás első felét illetőleg, pontosan meg nem tartja, az egész tartozás behajtása iránt megteendőek lesznek a szükséges intézkedések.

Donáth Károly és Elek István kérelmét az igazgató-választmány mint méltányost teljesíti.

XXII. A pénztárnok bemutatja azon alapító tagok névjegyzékét, kiknek hátralékos tőke és kamattartozásai az egyesület ügyvédjével behajtás végett közöltettek, továbbá azon alapító tagok jegyzékét, kiknek ez időszertinti kamattartozása két évi járandóságnál nagyobb összegre rug s ennél fogva abban az esetben, ha junius hó végéig tartozásaikat nem törlesztenék, az igazgató-választmány egy korábbi határozatához képest szintén beperlendők lesznek.

Az igazgató-választmány a jelentést tudomásul veszi s egyszersmind elrendeli, hogy azon tagoknak, kik a kamatok megfizetése végett bepereltetnek, egyszersmind alapítványi tőkék is felmondassanak és behajtassanak.

XXIII. A megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek:

a) Kézpénzalapítvány fejében a liptóujvári m. k. főerdőhivataltól 60 frt.

b) Magánkötvényben tett alapítvány értékaszasztására befizetett Dr. Bedő Albert néhai Klein Ödön helyett 30 frtot.

c) A „Magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapítvány“ javára befolyt: Szmik Gábor „Keringő“-je 1 példányának eladásából 1 frt, Szmik Gábor „Erdészinduló“-ja 2 példányának eladásából 1 frt, a bártfai erdőgondnokságtól egy erdőőr rendbirságából 1 frt.

d) A „Wagner Károly“ alapítvány javára befolyt: Gabnay Ferencztől egy erdőőr rendbirságából 4 frt 95 kr., m.-szigeti erdőigazgatóság utján Jóny Ottótól famagvak árából 7 frt 45 kr.

XXIV. A következő új tagok vétetnek fel:

a) *alapító tagoknak*: b. Ebelsheim Gyulai Lipót földbirtokos 160 frt alapítvánnyal készpénzben; Thonet Gyula földbirtokos 160 frt alapítvánnyal készpénzben; Sommer Károly főerdész és jószágvezető aj. Lászlóffy Gábor; a lipótújvári m. k. főerdőhivatal a lipótújvári volt államjószág-igazgatóság által tett 100 frtos alapítványt újabb 60 frt befizetésével 160 frtra egészítvén ki, az alapító tagokat megillető teljes jogokkal ruháztatik fel;

b) *rendes tagoknak*: Fritze Bódog erdészeti akadémiai hallgató Aschaffenburgban, aj. a titkár; Poláček Károly kir. erdész Novi, aj. Havas József; *Simonffy* Gyula, erdő-akadémiai hallgató, aj. Vadas Jenő; *Török* Albert m. k. erdészeti háromszögelő mérnök, aj. Zaretsky Pál; *Simitzer* József püspöki uradalmi erdőőr, aj. Hayden Antal; *Esztergom sz.* kir. város ajánlja Nozdroviczky Miklós; *Wrabec* Albert uradalmi erdő-számvivő; *Salzberger* József földbirtokos; *Frieb* János uradalmi főerdész; *Hauptvozl* Frigyes urad. erdőgyakornok; *Zirin* György urad. erdőgondnok; *Nagl* Ernő uradalmi anyagkezelési ellenőr, ajánlja Lászlóffy Gábor.

XXV. A titkár bemutatja Levitzky Albert pénztárnok kérelmét, melyben július 5-étől kezdve hat heti szabadságidőt kér s egyszersmind bejelenti, hogy távolléte alatt a pénztári teendők ellátásában Bodor Gyula m. kir. főerdész egyesületi alapító tag fogja helyettesíteni.

Az igazgató-választmány Levitzky kérelmét teljesíti s egyszersmind tudomásul veszi a helyettesítésre vonatkozó jelentését is, a mennyiben pedig Levitzky pénztárnoknak folyamodványa szerint ezen helyettesítésből kifolyólag kiadásai merülnek fel,

részére az igazgató-választmány egyuttal 50 frt rendkívüli segélyt szavaz meg.

XXVI. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Havas József és Eleőd Jósa választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f.

Herváth Sándor,
titkár.

Bedő Albert,
alelnök.

Hitelesítésül:

Havas József,
vál. tag.

Eleőd Jósa,
vál. tag.

II.

Az Országos erdészeti egyesület 1897. évi június hó 27-én tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök, Csupor István, Eleőd Jósa, Kallina Károly, Sóltz Gyula és Tavi Gusztáv választmányi tagok, Lászlóffy Gábor a közgyűlés előkészítésére kiküldött bizottság elnöke, Levitzky Albert pénztárnok és a titkár Havas József és Máday Izidor választmányi tagok elmaradásukat hivatalos elfoglaltságukkal mentik ki.

Bedő Albert első alelnök az ülést megnyitván, sajnálattal jelenti ez uttal is, hogy Gróf Tisza Lajos elnök Ő exja egészségi okokból a fővárostól távol lévén, az ülésen nem elnökölhet.

I. A titkár a pénztár állásáról a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei 1897. január 1-től

a mai napig --- --- --- --- --- 13.204 frt 97 krra

kiadásai u. e. idő alatt --- --- --- 9.576 „ 71 „

rugtak, a kézi pénztár készlete

tehát --- --- --- --- --- 3.628 frt 26 kr.

A kimutatott bevételből készpénz alapítvány fejében 480 frt, az alapító tagok magán kötvényeinek értéktapasztására 207 frt 10 kr, a magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapítványra 5 frt 50 kr, a Wagner Károly alapítvány javára 23 frt 51 kr folyt be. A többi bevételekre tehát 12.488 frt 86 kr esik.

A pénztárban őriztetik továbbá az alapítványi számadás 733 frt 49 kr, valamint a letéti számadás 3680 frt készpénz készlete.

Ezek szerint a pénztárban levő pénzkészlet a következő:

1. Pénztári számadás készlete	---	---	3628	frt	26	kr
2. Alapítványi	„	„	733	„	49	„
3. Letéti	„	„	3680	„	—	„
Összesen	---	---	8041	frt	75	kr

A kimutatott összegeken kívül az egyesületnek a magyar földhitelintézetnél 38.400 frt n. é. magyar korona járadék kötvényből, 18.000 frt névértékű 4⁰/₀-os földhitelintézeti záloglevélből, 26.800 frt n. é. 4⁰/₀-os földhitelintézeti szab. és talajjavítási záloglevélből, 600 frt n. é. 1860. évi államsorsjegyből és 300 frt n. é. osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegyből álló letéte van.

Az igazgató-választmány a pénztár tényleges készleteit a jelentésben kimutatott készletekkel egyezőnek találván, a jelentést tudomásul vette.

II. Az idei közgyűlés kérdése kerülvén tárgyalás alá, a titkár megemlíti, hogy az ügyvezetői teendőkre felkért egyesületi megbízottak elnökének, Lászlóffy Gábor kir. erdőfelügyelőnek közlése szerint az idei közgyűlés Nyitra sz. kir. város megbizottaival egyetértésben három napra tervezetett aképpen, hogy az első közgyűlési nap Nyitrán, a második nap báró Edelsheim Lipót nagybirtokos elefánti birtokán és a barmadik nap a Thonet testvérek nagy-ugroeci uradalmán folyt volna le.

Jelenti továbbá, hogy Thonet Gyula nagybirtokos e programhoz képest egyesületünket egy elnök Ő exja.-hoz intézett levélben már meg is hívta nagy-ugroeci birtokára s az előkészítő bizottságnak tett előzetes kijelentéséhez képest ugyanezt szándékozott tenni Edelsheim Gyulay Lipót báró is, utóbbit azonban egy közbe jött sajnálatos körülmény, mely őt és családját arra utalta, hogy az egész nyarat külföldön töltsse, megakadályozta ezen ígéretének beváltásában s illetve arra kényszerítette, hogy tervbe vett meghívásától végleg elálljon. Ennek folytán tehát e tervezett program második napját, mely éppen a legérdekesebb szemlékkel lett volna összekötve, el kellett ejteni s ez a körülmény aztán Nyitra sz. kir. város tanácsát arra indította, hogy a következő átiratot intézze az egyesülethez:

*Az Orsz. Erdészeti Egyesület mélyen tisztelt
Elnökségének*

Budapesten.

5239/1897. közig. sz. — Kapcsában a f. évi 4561. szám alatt tett azon tiszteletteljes értesítésünknek, hogy az Orsz. Erdészeti Egyesület által folyó évben városunkban megtartani tervezett közgyűlés rendezésére nézve a szükséges intézkedéseket megtettük, van szerencsénk ez alkalommal nagybecsű tudomására hozni azt is, hogy a közgyűlés előkészítése és elrendezésére, úgy városunk által, mint az orsz. erdészeti egyesület által kirendelt bizottság, ezen közgyűlés és kirándulás sorrendjére nézve azon együttesen megállapított s városunk által is elfogadott ajánlatot tevő, hogy a közgyűlés és kirándulás színhelyül:

az 1-ső nap Nyitra város és vidéke,

a 2-ik nap br. Edelsheim Gyulay Ö Méltóságának Felső-Elefánti erdőgazdasága és végre

a 3-ik nap a Thonet-testvérek Nagy-Ugróczy uradalma tüzésék ki, annyival is inkább, mert mindkét utóbb említett nagybirtokos azon óhajtnak adott kifejezést, hogy az Orsz. Erdészeti Egyesület tagjait egy-egy napra vendégeül fogadhassa.

Az elmúlt napokban azonban arról értesültünk, hogy br. Edelsheim Gyulay ö Méltósága, gyermekének hirtelen bekövetkezett súlyos betegsége folytán, mely őt egész nyáron idegen fürdőhelyen való tartózkodásra kényszeríté, akadályozva lett azon óhajának megvalósításában, hogy az Orsz. Erdészeti Egyesület tagjait felső-elefánti birtokán üdvözölhesse, mely sajnos és nem várt esemény miatt a tervezett kirándulás egyik legérdekesebb és legkellemesebb program-pontjának megvalósíthatása meghiusulván, a bizottság részéről megállapított és elfogadásra ajánlott eredeti kirándulási program is igen lényeges s az idő rövidsége miatt már nem is pótolható változást szenvedett, annyiban, hogy a kirándulás és közgyűlés időtartama nem három, hanem csak két napra terjedhet ki.

Midőn ezen sajnos körülmény, azon okból, nehogy ez esetleg a közgyűlés tárgysorozatába felvett erdészeti ügyek és szakkérdések megvitatása s illetőleg a tárgysorozat akadálytalan betartása bármi csekély hátrányos befolyással is birjon, a mélyen

tisztelt elnökség becses tudomására hozni elmulaszthatlan kötelességünknek ismertük, azon reményünk kifejezése mellett, hogy fennebbi agályunk teljesen indokolatlan leend, mély tisztelettel kérjük, hogy bennünket e részbeni becses elhatározásáról s illetőleg a kényszerhelyzet folytán módosítást szenvedett fennebbi kirándulási programmunk elfogadásáról, a további szükséges intézkedések megtétele végett mielőbb értesíteni kegyeskedjék.

Nyitrán, 1897. évi június hó 8.-án.

Faschler Ferencz,
városi tanácsnok.

Singer Ignác,
v. aljzó.

Az igazgató-választmány a titkár által előterjesztetteket s továbbá Lászlóffy Gábor ügyvezető elnöknek a közgyűlés előkészítéséről tett jelentését tudomásul véve, beható tanácskozás után egyhangulag kimondja, hogy az egyesület az időközben felmerült s az előzetesen megállapított program megtartását is megakadályozó viszonyok következtében lemondani kénytelen arról, hogy az évi közgyűlését Nyitrán tartsa meg s ehhez képest felkéri az elnökséget, hogy erről ugy Nyitra sz. kir. város tanácsát mint Thonet Gyula földbirtokos urat vendégszerető meghívásaik megköszönése mellett azonnal értesitse.

Ezen határozattal kapcsolatban kimondja továbbá az igazgató-választmány, hogy a folyó évi rendes közgyűlés december hó folyamán Budapesten lesz megtartandó.

Végül a felkért ügyvezetőknek s különösen Lászlóffy Gábor elnöknek a közgyűlés előkészítése érdekében kifejtett fáradozásaiért köszönetét fejezi ki a választmány s egyuttal elrendeli, hogy utóbbinak ebben az ügyben tett utazásainál felmerült készkiadásai megtéríttessenek.

III. Az 1896. évi számadások megvizsgálására és az 1898. évi költségvetés megállapítására kiküldött bizottság nevében Eleőd Jóna bizottsági tag a következő jelentést terjeszti elő:

Tekintetes igazgató-választmány!

A folyó évi február hó 28-án tartott rendes választmányi ülésen az „Országos Erdészeti Egyesület“ 1896. évi számadásának megvizsgálásával bizatván meg, van szerencsénk a vizsgálat eredményéről a következőket jelenteni:

Az 1896. évi pénztári naplóból, valamint a számadások teteleit részletesen kimutató rovatkönyvből meggyőződünk, hogy az egyesület pénztárának

1896. évi bevétele	--- --- --- --- ---	40,138 frt 57 kr.
1896. évi kiadása	--- --- --- --- ---	<u>40,138 frt 57 kr.</u>
s az 1896. évi pénztári maradvány	--- --- --- ---	— frt — kr.

volt.

A kiadások főösszegéből azonban:

1. az általános alaptőke javára	--- --- --- --- ---	6,122 frt 66 kr.
2. a „Wagner Károly“ alapítvány javára	--- --- --- --- ---	500 frt 04 kr.
3. a „magyar erdőtisztek árva leányait segélyző alapítvány javára	--- --- --- --- ---	62 frt 90 kr.
4. a „Bedő Albert“ alapítvány javára	--- --- --- --- ---	16 frt 50 kr.
5. a székesfehérvári ismeretlen alapítvány javára	--- --- --- --- ---	<u>152 frt — kr.</u>
Összesen	--- --- --- --- ---	6854 frt 10 kr.

az alapítványi számadásnak adatott át.

A vagyoni állást az 1896. év végével lezárt számadás alapján következőnek találtuk:

a) Készpénzben	--- --- --- --- ---	1,722 frt 28 kr.
b) Alapító tagok magánkötvényeiben	--- --- --- --- ---	52,570 frt 41 kr.

c) Értékpapirokban és pedig:

4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	38,400	frt.
4 ⁰ / ₀ -os magy. földhitelint. záloglevél	16,000	frt.
4 ⁰ / ₀ -os magy. földhitelintézeti szab. és talajjavítási záloglevél	25,200	frt.
1860. évi államsorsjegy	600	frt.
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földhitelint. 1889. évi sorsjegy (II. kibocsát.)	300	frt. 80,500
d) Egyesületi székházba befektetett összeg	194,165	„ 26 „
e) Leltári tárgyak értéke	12,159	„ 71 „
f) A könyvtár értéke	5,954	„ 67 „
g) Magyar földhitelintézeti számlaegyenleg	10	„ 33 „
Összesen	347,082	frt 66 kr.

Az egész zárszámadás eredményét a mellékelt kimutatások tüntetik fel.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1896. évi zárszámadása.

A) Pénztári számadás.

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1896. évb.		Előirány- zott összeg 1896. évre		Az elő- iránnyal szemben + vagy -	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Pénztári maradvány 1895. évről	—	—	—	—	—	—
I. Értékpapírok kamataiból:						
a) Egyesületi czélokra felhasználható	586	53	559	—	+	27 53
b) A Deák Ferencz alapítvány bevételét képező	550	—	550	—	—	—
c) A Wagner Károly alapítvány bevételét képező	640	—	640	—	—	—
d) A gróf Tisza Lajos alapítvány bevételét képező	1005	—	1005	—	—	—
e) A Magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítvány bevételét képező	210	—	210	—	—	—
f) A székesfehérvári ismeretlen alapítvány bevételét képező	36	—	36	—	—	—
II. Házbérjövedelem:						
a) Egyesületi czélokra felhasználható	6960	—	6960	—	—	—
b) A Bedő Albert alapítvány bevételét képező	600	—	600	—	—	—
III. Az alapító tagok magánkötvényeinek kamataiból (beleértve az alapító tagok kedvezményes lapdíjait is)	2550	54	2500	—	+	50 54
IV. A rendes tagok által fizetett tagsági díjakból	8705	88	7200	—	+	1505 88
V. Az állam által adott segélyből és az Erdészeti Lapokra való előfizetésekből	5069	44	3500	—	+	1569 44
VI. Az erdészeti zsebnaptárra való előfizetésekből	1792	18	1600	—	+	192 18
VII. Az Erdészeti Rendeleték Tárára való előfizetésekből	135	71	150	—	—	14 29
VIII. Hirdetési díjakból	1779	98	1600	—	+	179 98
IX. A takarékpénztárban elhelyezett készletek időközi kamataiból	275	69	50	—	+	225 69
X. Rendkívüli bevételek:						
a) Készpénz-alapítványok és adományokból:						
1. Készpénz-alapítványok	430.	—				
2. A Wagner Károly alapítvány javára tett adományok	429.26					
3. A magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítvány javára tett adományok	62.90					
4. A „Bedő Albert“ alapítvány javára tett adományok	16.50					
b) Az alapító tagok által kötvényben tett alapítványok törlesztéséből	1674	78	1500	—	+	174 78
Átvitel	33510	39	28910	—	+	4600 39

B e v é t e l	Tényleges bevétel		Előirány-zott összeg		Az elő-irányzattal szemben + vagy -	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel	33510	39	28910	—	+4600	39
c) Más rendkívüli bevételek (átfutó be- vétel, térítmények, az alapítványok kamataiból kiosztandó segélyekből a megelőző évről áthozottmaradványok, előre nem látott bevételek):						
1. A gróf Tisza Lajos alapítvány 1895. évi kamatainak az 1896. évi kezelés- be áthozott része ... 502	frt	50	kr.			
2. A magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítv. 1895. évi kama- tainak az 1896. évi keze- lésbe áthozott része... 25	frt	—	kr.			
3. A „Magyar erdőgazda- ság-történet adatainak összegyűjtésére a földm. m. kir. miniszter ur ál- tal adom. segélyb. 1896. évre áthozott összeg... 965	„	—	„			
4. Tomcsányi Gusztáv Er- dei facsemeték neve- lése eladásából ... 325	„	84	„			
5. Fekete Laj. népszerű kis munkáinak eladásából ... 3	„	12	„			
6. Ó felsége fénynyomatu arezképének eladásáb. 41	„	18	„			
7. Az Erd. Növényt. I. r. eladásából ... 403	„	74	„			
8. Az Erd. Növényt. II. r. eladásából ... —	„	—	„			
9. Az Erdőrendezéstan I. r. eladásából ... 538	„	74	„			
10. Földes János „A legelő- erdők“ eladásából ... 14	„	92	„			
11. Postaköltség-téritm. ... 91	„	91	„			
12. Megtérített ablaküveg- biztosítások ... 25	„	52	„			
13. Megtérített per- és bé- lyegköltségek ... 77	„	52	„			
14. Az „Erdőhasználatlan“ eladásából ... 82	„	30	„			
15. A „Magyar erdészeti oklevéltár“ eladásából 910	„	01	„			
16. Vegyes és más átfutó bevétel ... 2620	„	88	„	6628	18	2500
Összes bevétel	40138	57	31410	—	+8728	57

K i a d á s	Tényleges kiadás		Előírány-zott összeg		Az elő-irányzattal szemben + vagy -	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
I. Az Erdészeti Lapok és más közlemények nyomtatása	4980	06	5000	—	—	19 94
II. Az Erdészeti Zsebnaptár kiállítási költségei	1437	13	1400	—	+	37 13
III. Az Erdészeti Rendeletek Tára kiállítási költségei	134	—	100	—	+	34 —
IV. A titkár fizetése	1200	—	1200	—	—	—
V. A pénztárnok fizetése	800	—	800	—	—	—
VI. Irnoki teendőkre	700	—	700	—	—	—
VII. A Deák Ferencz alapítvány pályadíja	550	—	550	—	—	—
VIII. A Wagner Károly alapítványból adandó segélyekre	640	—	640	—	—	—
IX. A gróf Tisza Lajos alapítványból adandó segélyekre	780	—	1005	—	—	225 —
X. A Bedő Albert alapítványból adandó ösztöndíjakra	600	—	600	—	—	—
XI. A magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítványból adandó segélyekre	235	—	210	—	+	25 —
XII. Szerkesztői átalány	1000	—	1000	—	—	—
XIII. Irói tiszteletdíjakra	1060	09	1100	—	—	39 91
XIV. Könyvtárgyarapításra és szaklapokra	387	43	400	—	—	12 57
XV. Postaköltségekre, lapexpeditió	1418	76	1250	—	+	168 76
XVI. Irodai átalány	500	—	500	—	—	—
XVII. Szolgálat	240	—	240	—	—	—
XVIII. Házmester fizetése	240	—	240	—	—	—
XIX. Leltári tárgyak beszerzésére	3	50	250	—	—	246 50
XX. Közgyűlési és utiköltségek	135	53	200	—	—	64 47
XXI. Javitnoki illetmény	200	—	200	—	—	—
XXII. Jutalmak és segélyek	100	—	100	—	—	—
XXIII. Tagsági oklevelek kiállítása	10	75	60	—	—	49 25
XXIV. A ház után fizetendő:						
a) illetékegyenérték	468	frt 68	kr.			
b) általános jövedelmi pótdó	364	„	60 „			
c) községi adó	455	„	64 „			
d) házbérkrajczár	352	„	09 „			
e) utadó	27	„	34 „			
f) vízvezeteki illeték	288	„	25 „			
g) udvarvilágítás	299	„	92 „			
h) lámpák és gázlángzók javítása	13	„	90 „			
Átvitel	2270	frt 42	kr.	17352	25	17745 — — 392 75

K i a d á s	Tényleges kiadás		Előirányzott összeg		Az előirányzattal szemben + vagy -	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel 2270 frt 42 kr.	17352	25	17745	—	—	392 75
i) tűzkár elleni biztosítás (az egyesületi székház földfeletti része, egy évi lakbérösszeg, a leltári tárgyak és a könyvtár értéke 1899. évi augusztus 1.-ig déli 12 óráig biztosítva vannak) — „ — „	—	—				
k) ablaküveg-biztosítás 41 „ 70 „	41	70				
l) kéményseprői díj 27 „ 40 „	27	40				
m) házfedéljavítás 40 „ — „	40	—				
n) villamos jelzők javítása 10 „ — „	10	—				
o) lábtörlő és tisztogató szerek 2 „ 80 „	2	80				
p) apró esetleges javítások 220 „ — „	220	—	2612	32	2612	03 + — 29
XXV. Átfutó kiadásokra, térítményekre és előre nem látott rendkívüli kiadásokra:						
a) átfutó kiadásokra — — — — —	4468	27	300	—	+4168	27
b) rendkívüli kiadások — — — — —	1201	63	700	—	+ 501	63
c) könyvkiadásokra — — — — —	7650	—	7650	—	—	—
XXVI. Az egyes alapítványokhoz és az alaptökéhez csatolt összegek:						
1. Az általános alaptökéhez 6122 frt 66 kr.						
2. A Wagner Károly alapítványhoz 500 „ 04 „						
3. A Magyar erdőfisztek árvaleányait segélyező alapítványhoz 62 „ 90 „						
4. A „Bedő Albert“ alapítványhoz 16 „ 50 „						
5. A székesfehérvári ismeretlen alapítványhoz 152 „ — „			6854	10	2402	97 +4451 13
Összes kiadás	40138	57	31410	—	+8728	57

B) Alapítványi kamatok, tagsági és előfizetési díjak nyilvántartása.

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
1. Alapító tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1895. év végével				
1. Az 1896. évi tagsági könyvben az alapító tagoknál előírva...	3958	45		
2. Az 1896. évi tagsági könyv függelékének A) részében kimutatva...	27	—		
3. Az 1896. évi tagsági könyv függelékének B) részében kimutatva...	28	—		
4. Az 1896. évi tagsági könyv függelékének C) részében kimutatva...	103	05	4116	50
Előírás 1896. évre (kamat és kedvezményes lapdíj)	2833	62	2833	62
Összesen	6950	12	6950	12
Törlesztés:				
1895. évben előre fizetett összeg...	40	68		
1896. évben a közgyűlés által beírt összeg...	28	—		
1896. évben fizetett kamat és kedvezményes lapdíj (lásd A) pénztári számadás III. bevételi rovatát)...	2550	54		
Összesen	2619	22	2619	22
Marad hátralék 1896. év végével:			4330	90
és pedig				
1. 1897. évre átvitt összeg 4232 frt 40 kr.				
2. 1896. évi tagsági könyv függelékében (A és C) leírásra javasolt összeg 130 „ 05 „ 4362 frt 45 kr.				
Előre fizetett összeg 31 frt 55 kr.				
Marad tehát 4330 frt 90 kr.				

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
2. Rendes tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1895. év végével:				
1. Az 1895. évi tagsági könyv függelékében le- írásra javasolt összeg	133	—		
2. Az 1896. évi tagsági könyvben a rendes tagoknál előirt összeg	10503	97		
3. Az 1896. évi tagsági könyv függelékének A) részében kimutatva	1292	30		
4. Az 1896. évi tagsági könyv függelékének C) részében kimutatva	150	—	12079	27
Előírás 1896. évre	9297	25	9297	25
Összesen	21376	52	21376	52
Törlesztés:				
1895. évben előre fizetett összeg	134	07		
1896. évben a közgyűlés által leirt összeg	133	—		
1896. évben fizetett tagsági díjak (lásd A) pénz- tári számadás IV. bevételi rovatát)	8705	88		
Összesen	8972	95	8972	95
Marad hátralék 1896. év végével:			12403	57
és pedig				
1. 1897. évre átvitt összeg	11087	frt 70 kr.		
2. Az 1896. évi tag- sági könyv füg- gelékében (A és C) leírásra java- solt összeg	1442	„ 30 „ 12530	frt — kr.	
Előre fizetett összeg	126	frt 43 kr.		
Marad tehát			12403	frt 57 kr.

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
3. Előfizetők.				
Tartozás:				
Hátralék 1895. év végével:				
1. Az 1895. évi tagsági könyv függelékében leírásra javasolt összeg	8	—		
2. Az 1896. évi tagsági könyvben az előfizetők-nél előírt összeg	69	95		
3. Az 1896. évi tagsági könyv függelékében A) kimutatva	18	—	95	95
Előírás 1896. évre	3094	—	3094	—
Összesen	3189	95	3189	95
Törlesztés:				
1895. évben előre fizetett összeg	136	—		
1896. évben a közgyűlés által leírt összeg	8	—		
1896. évben fizetett lapdíjak (lásd A) pénztári számadás V. bev. rovatát, 5069 frt 44 kr. — 2000 frt államsegély)	3069	44		
	3213	44	3213	44
Marad hátralék 1896. év végével illetve előre fizetett összeg:			23	49
és pedig				
1. 1897. évre átvitt összeg	98	frt 60 kr.		
2. Az 1896. évi tagsági könyv függelékében A) leírásra javas. összeg	18	frt — kr.	116	frt 60 kr.
Előre fizetett összeg	140	frt 09 kr.		
Marad előre fizetett összeg	23	frt 49 kr.		
C) A gróf Tisza Lajos alapítványra magánkötvényben tett alapítványkamatainak nyilvántartása.				
Hátralék 1895. év végével	15	—	—	—
Előírás 1896. évre	5	—	—	—
Összesen	20	—	20	—
Törlesztés 1896. évben	—	—	—	—
Marad 1896. év végével			20	—

D) Az egyesület által kiadott könyvek és egyéb művek nyilvántartása.

	Példány	Egyenkint		Összesen	
	szám	frt	kr.	frt	kr.
1. Őfelsége fénynyomatu arczképe.					
Kerükltség	300	—	—	900	—
Ebből megtérült:					
Az 1888—1895. években					
98 példány à 3 frt 50 kr. 343 frt — kr.					
75 példány à 4 frt — kr. 300 „ — „	173	643	—	—	—
1896. évben 6 példány					
à 3 frt 50 kr. 21 frt — kr.					
1896. évben 5 példány					
à 4 frt — kr. 20 frt — kr.	11	41	—	—	—
Összesen	184	684	—	684	—
Marad 1896. év végével	116	—	—	216	—
2. Tomcsányi Gusztáv „Erdei facsemeték nevelése“ című könyve.					
Maradvány 1895. végével	891	—	—	—	—
1896. évben eladatott:					
a) pénztári napló szerint					
12 példány à 1 frt 50 kr. 18 frt — kr.					
153 példány à 2 frt — kr. 306 frt — kr.					
b) letéti napló szerint:					
74 példány à 2 frt — kr. 148 frt — kr.	239	472	—	472	—
Összesen	239	472	—	472	—
Szerzőnek kifizetett					
a) készpénzben 147 frt 41 kr. + 259 frt + 46 frt 04 kr.	—	443	45		
b) átszámítás utján (59 kr. bélyeg; 27 frt 09 kr. tartozás-betudás)	—	28	55	472	—
Marad 1895. év végével	652	—	—	—	—
3. Erdészeti növénytan I. rész.					
Kerükltség	1003	—	—	1651	48
Ebből megtérült:					
Az 1891—1895. években					
307 példány à 2 frt 80 kr. 859 frt 60 kr.					
86 példány à 4 frt — kr. 344 frt — kr.	393	1203	60	—	—
Átvitel ...	393	1203	60	—	—

	Példány	Egyenkint		Összesen	
	szám	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel... ---	393	1203	60	—	—
1896. évben 15 példány à 2 frt 80 kr. --- 42 frt — kr.					
1896. évben 90 példány à 4 frt — kr. --- 360 frt — kr.	105	402	—	—	—
1891-ben szerzőnek kiadatott... ---	23	—	—	—	—
1891-ben az egyesületi könyvtár részére	3	—	—	—	—
Összesen	524	1605	60	1605	60
Marad 1896. év végével ---	479	—	—	45	88
4. Erdőrendezéstan I. rész.					
Kerütköltség:	1500	—	—	1804	65
Ebből megtérült:					
1895. évben 159 példány à 3 frt 477 frt					
1895. évben 177 példány à 5 frt 885 frt	336	1362	—	—	—
1896. évben 47 példány à 3 frt 141 frt					
1896. évben 79 példány à 5 frt 395 frt	126	536	—	—	—
1895. évben a szerzőnek kiadatott ---	10	—	—	—	—
1895. évben az egyesületi könyvtár részére	3	—	—	—	—
Összesen	475	1898	—	1898	—
Szerzőnek készpénzben kifizetett (70 + 23·35) ---	—	—	—	93	35
Marad tehát 1895. év végével	1025	—	—	—	—
5. Földes János „Legelő-erdők” című könyve.					
Kerütköltség... ---	500	—	—	168	—
Ebből megtérült:					
1895. évben 16 példány à — frt 80 kr. --- 12 frt 80 kr.					
1895. évben 2 példány à 1 frt 20 kr. --- 2 frt 40 kr.	18	15	20	—	—
1896. évben 9 példány à — frt 80 kr. --- 7 frt 20 kr.					
1896. évben 6 példány à 1 frt 20 kr. --- 7 frt 20 kr.	15	14	40	—	—
1895. évben a szerzőnek kiadatott ---	15	—	—	—	—
1895. évben az egyesületi könyvtár részére	3	—	—	—	—
Összesen	51	29	60	29	60
Marad 1896. év végével ---	449	—	—	138	40

E) *Vagyon-számadás.*

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
<i>I. Cselekvő vagyon.</i>				
a) Készpénz.				
Maradvány az 1895. év végével				
a) A „gróf Tisza Lajos“ alapítvány számadása szerint	25	—	—	—
b) A „Székesfehérvári ismeretlen“ alapítvány számadása szerint	395	89	—	—
c) A „Magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány“ számadása szerint	33	—	453	89
1896. évi bevétel				
1. Az általános alaptőke javára:				
a) Készpénzben tett új alapítványok	430	—	—	—
b) Kötvényben tett alapítványok tőke-törlesztésére				
α) Készpénzben befizetve	1474	78		
β) Kézbesített értékpapir aladásából (lásd f) bekezdést	200	—	1674	78
c) A gróf Tisza Lajos alapítvány kamataiból	225	—	—	—
d) A kézi pénztár feleslegéből	3792	88	—	—
e) A letéti számadásból	160	—	—	—
f) Átfutó bevétel (lásd α) és β) bekezdést)	5	27	6287	93
2. „Wagner Károly alapítvány“ javára	—	—	500	04
3. A „Székesfehérvári ismeretlen“ javára 116 frt + 36 frt	—	—	152	—
4. A „Magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapítvány“ javára	—	—	62	90
5. A „Bedő Albert“ alapítvány javára	—	—	16	50
Összesen	—	—	7473	26
1896. évi kiadás:				
1. Az általános alaptőke terhére:				
a) A letéti számadásnak az irodalmi letétből kölcsön vett összeg teljes törlesztésére (l. F bev. 1.)	2602	18	—	—
b) Értékpapírok vásárlására (1000 frt n. é. magyar koronajáradék és 1500 frt n. é. magyar földhitelintézeti kor. ért. záloglevél) l. <i>E I. c)</i> bevétel 1. a. tételét	2485	08	—	—
c) Átfutó kiadás	5	27	5092	53
2. A „Wagner Károly“ alapítvány terhére 500 frt n. é. magyar koronajár. vásárlására (l. <i>E I. c)</i> bevétel 2.)	—	—	500	04
3. A „Székesfehérvári ismeretlen“ alapítvány terhére 100 frt névértékű 1860. évi államsorsjegy vásárlására (lásd <i>E I. c)</i> bevétel 3.)	—	—	158	41
Összesen	—	—	5750	98

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
Marad 1896. év végével	—	—	1722	28
és pedig:				
1. Az általános alaptőke számadása szerint	1195	40	—	—
2. A gróf Tisza Lajos alapítv. számadása szerint	25	—	—	—
3. A Székesfehérvári ismeretlen alapítvány számadása szerint	389	48	—	—
4. A magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapítvány számadása szerint	95	90	—	—
5. A Bedő Albert alapítvány számadása szerint	16	50	1722	28
b) Magánkötvények.				
Maradvány 1895. évről				
1. Általános alaptőke	54535	19	—	—
2. Gróf Tisza Lajos alapítvány	100	—	54635	19
1896. évi bevétel:				
Uj alapítványok	—	—	310	—
Összesen	—	—	54945	19
1896. évi kiadás:				
1. Készpénzben történt törlesztés folytán (l. E I. a bevétel 1. b tételét)	1674	78	—	—
2. Az 1896. évi közgyűlés által leiratott	160	—	—	—
3. Az 1896. évi decz. 2.-án tartott vál. ülés XX. sz. határozata folytán, utólagos jóváhagyás reményében, leiratott	540	—	—	—
Összesen	2374	78	2374	78
Marad 1896. év végével	—	—	52570	41
és pedig				
1. Az általános alaptőke	52470	41	—	—
2. A gróf Tisza Lajos alapítvány	100	—	52570	41
c) Értékpapírok.				
Maradvány 1895. év végével:				
4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	36900	—	—	—
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti záloglevél	14500	—	—	—
4 ⁰ / ₀ -os „ „ szab. és talajjavítási záloglevél	25200	—	—	—
1860. évi államsorsjegy	600	—	—	—
3 ⁰ / ₀ -os oszt. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	300	—	77500	—
Átvitel			77500	

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel			77500	
1896. évi bevétel				
1. Általános alaptőke javára				
a) 1000 frt n. é. 4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék és 1500 frt n. é. 4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézet-i kor. ért. záloglevél	2500	—	—	—
b) Mint átfutó bevétel 200 frt n. é. regále-kötv.	200	—	2700	—
2. Wagner Károly alapítvány javára 500 frt n. é. 4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	—	—	500	—
3. Székesfehérvári ismeretlen alapítvány javára 100 frt n. é. 1860. évi sorsjegy	—	—	100	—
Összesen	—	—	80800	—
1896. évi kiadás:				
1. Általános alaptőke terhére 200 frt névértékű regále-kötvény (lásd <i>E I. a</i>) készpénz bevétel 1. <i>b</i> <i>β</i> és <i>f</i>)	—	—	200	—
2. Székesfehérvári ismeretlen alapítvány terhére 100 frt névértékű 116 frttal kisorsolt 1860. évi államsorsjegy (lásd <i>E I. a</i> készpénzbevétel 3. tételét	—	—	100	—
Összesen	—	—	300	—
Marad 1896. év végével	—	—	80500	—
és pedig:				
4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	38400	—	—	—
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézet-i záloglevél	16000	—	—	—
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézet-i szab. és talajjavítási záloglevél	25200	—	—	—
1860. évi államsorsjegy	600	—	—	—
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földhitelintézet-i 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	300	—	80500	—
d) Egyesületi székház.				
Maradvány 1895. évről	—	—	194165	26
1896. évben bevétel vagy kiadás nem volt.				
Marad 1896. év végével	—	—	194165	26
e) Leltári tárgyak.				
1. Az egyesületi székház s az egyesület hivatali helyiségeinek belső berendezésére beszerzett tárgyak.				
Maradvány 1895. év végével	910 db	értéke	—	—
1896. évi bevétel	1	—	—
Összesen	911 db	értéke	10293	63

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
1896. évben kiadás nem volt.				
Marad 1896. év végével... 911 darab	—	—	10293	63
2. A gróf Forgách Károly-féle agancs-gyűjtemény felszereléséhez beszerzett tárgyak.				
Maradvány 1895. évről	—	—	1866	08
1896. évben bevétel vagy kiadás nem volt.				
Marad 1896. év végével... ..	—	—	1866	08
Összes leltári tárgyak értéke 1896. év végével ...	—	—	12159	71
<i>f) Könyvtár.</i>				
1. Általános könyvtár.				
Maradvány 1895. év végével 913 mű 1382 kötet	—	—	4421	38
1896. évi bevétel 69 „ 107 „	—	—	420	67
Összesen 982 mű 1489 kötet	—	—	4842	05
2. Diszkötésű könyvtár.				
Maradvány 1895. év végével 195 mű 257 kötet	—	—	973	07
1896. évi bevétel 22 „ 27 „	—	—	139	55
Összesen 217 mű 284 kötet	—	—	1112	62
Összes könyvek 1896. év végével 1199 mű 1773 kötet	—	—	5954	67
<i>g) A magyar földhitelintézetnél levő folyó számla szerint az 1896. év végével az egyesület javára maradt egyenleg</i>	—	—	10	33
<i>II. Az egyesületi vagyon terhére eső összegek.</i>				
<i>h) A leltári számadásból (irodalmi letétből) kölcsön vett összegek.</i>				
1895. év végével maradt törlesztetlen	—	—	2602	18
Törlesztés 1896. évben (l. E I. a; kiadás l. a)	—	—	2602	18
Marad 1896. év végével	—	—	—	—
Az egyesületi vagyon állása 1896. év végével.				
<i>I. Az egyesületi vagyon javára eső összegek.</i>				
<i>a) Készpénz</i>	1722	28	—	—
<i>b) Magánkötvények</i>	52570	41	—	—
<i>c) Értékpapírok</i>	80500	—	—	—
Átvitel				

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel... ..			77500	
d) Az egyesületi székház értéke... ..	194165	26	—	—
e) Leltári tárgyak értéke... ..	12159	71	—	—
f) Könyvtár értéke... ..	5954	67	—	—
g) Magyar földhitelintézeti számla-egyenleg... ..	10	33	—	—
Összesen	347082	66	347082	66
II. Az egyesületi vagyon terhére eső összegek				
Egyesületi vagyon 1896 végével... ..	—	—	347082	66
Szaporodás 1896. évben:				
1895. év végével volt... .. 341716 frt 01 kr.	—	—	—	—
1896. évi szaporodás... .. 5366 „ 65 „	—	—	—	—
ebből esik:				
1. Alaptökére és alapítványokra (l. G)	+2203	61	—	—
2. Irodalmi letétnek visszatérített összeg (l. E II. h)	+2602	18	—	—
3. Könyvtár értékének szaporodása (l. E I. f)	+ 560	22	—	—
4. Leltárérték-szaporodás (l. E I. e)	+ 3	50	—	—
5. Földhitelintézeti számla-egyenleg -különbözet 1895. év végével + 13:19, 1896. év végével + 10:33	—	2 86	5366	65
F) Letétben kezelt összegek nyilvántartása.				
Maradvány 1895. év végével... ..	—	—	2836	15
1896. évi bevétel:				
1. Az alapítványi számadásból a kölcsön vett összeg törlesztésére... ..	2602	18	—	—
2. Egyéb átfutó bevétel... ..	2660	84	5263	02
Összesen	—	—	8099	17
1896. évi kiadás:				
1. Az alapítványi számadásnak (l. E I. a bevétel e tételét)	160	—	—	—
2. Egyéb átfutó kiadás... ..	4159	17	4319	17
Marad 1896. év végével... ..	—	—	3780	—
ebből esik:				
1. Irodalmi letétre (készpénz)	3680	—	—	—
2. Jahnke Károly reklámirodájának biztosítékára (értékpapír)	100	—	3780	—

G) Az alaptőke és a külön rendeltetéssel

T á r g y	Alaptőke		Deák Ferencz alapítvány	
	frt	kr.	frt	kr.
Maradvány 1895. év végével	54535	19	13750	—
Szaporodás 1896. évben:				
1. Készpénz (l. E I. a 1., 2., 3., 4. és 5.)	6287	93	—	—
2. Magánkötvényekben (l. E I. b)	310	—	—	—
3. Értékpapirokban (l. E I. c 1., 2. és 3.)	2700	—	—	—
Összesen	63833	12	13750	—
Kiadás 1896. évben.				
1. Készpénz (l. E I. a 1., 2. és 3.)	5092	53	—	—
2. Magánkötvényekben (l. E I. b)	2374	78	—	—
3. Értékpapirok (l. E I. c 1. és 2.)	200	—	—	—
Összesen	7667	31	—	—
Marad 1896. év végével	56165	81	13750	—
és pedig:				
1. Készpénz	1195	40	—	—
2. Magánkötvényekben	52470	41	—	—
3. 4 ^o /o-os magyar koronajáradék	1000	—	13750	—
4. 4 ^o /o-os „ földhitelintézeti záloglevél	1500	—	—	—
5. 4 ^o /o-os „ földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél	—	—	—	—
6. 1860. évi államsorsjegy	—	—	—	—
7. 3 ^o /o-os osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	—	—	—	—
8. Leltári tárgyokban	—	—	—	—
Összesen	56165	81	13750	—

biró alapítványok nyilvántartása.

Wagner Károly alapítvány		Gróf Tisza Lajos alapítvány		Bedő Albert alapítvány		Székesfehérvári ismeretlen alapítvány		A magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány		Gr. Forgách K. agancsgyűjteményének felszerelésére befektetett összeg		Összesen	
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
16000	—	25125	—	16900	—	995	89	5283	—	1866	08	134455	16
500	04	—	—	16	50	152	—	62	90	—	—	7019	37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	—
500	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	3300	—
17000	04	25125	—	16916	50	1247	89	5345	90	1866	08	145084	53
500	04	—	—	—	—	158	41	—	—	—	—	5750	98
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2374	78
—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	300	—
500	04	—	—	—	—	258	41	—	—	—	—	8425	76
16500	—	25125	—	16916	50	989	48	5345	90	1866	08	136658	77
—	—	25	—	16	50	389	48	95	90	—	—	1722	28
—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52570	41
13900	—	—	—	4500	—	—	—	5250	—	—	—	38400	—
2300	—	2000	—	10200	—	—	—	—	—	—	—	16000	—
—	—	23000	—	2200	—	—	—	—	—	—	—	25200	—
—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	600	—
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1866	08	1866	08
16500	—	25125	—	16916	50	989	48	5345	90	1866	08	136658	77
Szaporodás 1896. évben												2203	61

Az *A* alatt tárgyalt pénztári számadás végeredménye igen kedvezőnek mondható, az előirányzott 31,410 frtnyi bevétellel szemben ugyanis 40,138 frt 57 kr. folyt be, a többlet tehát 8728 frt 57 kr. Az egyes bevételi rovatokat, illetőleg csupán csak az Erdészeti Rendeleték Tára című VII. rovat alatt folyt be az előirányzottnál kisebb összeg, de ennél a rovatnál is csak azért állott be hátramaradás, mert az E. R. T. különféle okoknál fogva csak az év vége felé hagyta el a sajtót.

Az egyes kiadási rovatoknál mutatkozó tulkiadás a bevételi többlet által fedeztetett ugyan, de szükségesnek tartjuk a következőket felemlíteni.

Az „Erd. Zsebnaptár“ kiállítási költségei című II. rovatnál mutatkozó 37 frt 13 krnyi tulkiadást az igazgató-választmány 1896. decz. 2-án tartott ülésen hozott XXIII. sz. határozatával már engedélyezte, ugy szintén a „Postaköltségek, lapexpedició“ című XV. rovatnál mutatkozó 168 frt 76 krnyi túllépést is.

Az Erd. Rend. Tára című III. rovatnál mutatkozó 34 frtnyi tulkiadás ebből az okból merült fel, mert 1896. évben adatott ki az E. R. T. 1893/4. és 1895. évi tehát három évfolyama.

A magyar erdőtisztek árvaleányait segélyző alapítványból adandó segélyek című XI. rovat alatt mutatkozó 25 frt tulkiadás nem mondható tulkiadásnak mert a 25 frt 1895. évben fel nem használt kamatnak az 1896. évre áthozott és 1896. évben felhasználó maradáka.

Az átfutó kiadás többlete az átfutó bevétel többletében fedezetet talált; a rendkívüli kiadások alatt mutatkozó 501 frt 63 kr. túllépés pedig az 1896. évi június 8-iki millenáris ünnepély alkalmával az egyesületi székház feldiszitése folytán merült fel, mely diszitési költségek a kivilágítási költségekkel együtt 744 frt 82 kr-ra rugtak és az igazgató-választmány 1886. aug. 28-án tartott ülésen hozott XIX. sz. határozatával utólag engedélyeztettek.

Az egyes alapítványokhoz és az alaptökéhez esatolt összegek című XXVI. rovatnál mutatkozó 4451 frt 13 krnyi tulkiadás igazolja azt, hogy az 1896. év 4451 frt 13 kr-rel kedvezőbb eredménnyel záródott le, mint a hogy az előirányzat szerint várni lehetett.

Meggyőződünk továbbá arról, hogy az *E*) alatt tárgyalt vagyonszámadás *a*) fejezete alatt kimutatott pénzmaradványok a

1897. évre átvezettettek, valamint arról is, hogy a *E) c)* alatt ki-mutatott értékpapírok a magyar földhitelintézet 1896. decz. 31-én kelt 170. sz. igazolványa szerint az 1896. év végével a nevezett intézetnél elhelyezve voltak.

Javasoljuk ebből kifolyólag, hogy a számadó részére a fel-mentvényt megadni méltóztassék.

Indítványozzuk egyidejűleg, hogy 1896. évi tagsági könyv *A)* függelékében kimutatott behajthatatlan követelések leirassanak s pedig

1. az alapító tagoknál	--- --- --- --- --- ---	27 frt — kr.
2. a rendes tagoknál	--- --- --- --- --- ---	1292 frt 30 kr.
3. az előfizetőknél	--- --- --- --- --- ---	18 frt — kr.
Összesen	--- ---	1337 frt 30 kr.

Hozzájárulunk továbbá az igazgató-választmány 1896. XII. 2-án kelt XX. számú határozatához, mely szerint az 1896. évi tagsági könyv *C)* függelékében (és az 1896. évi alapítványi számadásban is) az alapítványi tőkéből 540 frt továbbá 103 frt 05 kr. régi és 28 frt 1896. évi alapítványi kamat valamint a rendes tagoknál 150 frt régi és 8 frt 1896. évi tagsági díj leiratott. Végre hivatkozással megbízásunkra javasoljuk, hogy még a következő behajthatatlan követelések leirassanak:

I. Az alapító tagoknál.

	alapítványi tőke	alapítványi kamat.
1. Néhai Galambos Béla	150.—	—.—
2. Gorzó László	160.—	16.—
3. Hahn József	200.—	170.—
4. Helm Gyula	130.—	55.—
5. Kubina András	160.—	96.—
6. Menezel Gáspár	160.—	96.—
7. Néhai Ráczevkerdy Gyula	160.—	40.—
8. Ráczevkerdy János	160.—	88.—
9. Néhai Serédi Róbert (kld)	—.—	12.—
10. Néhai Stern Jakab	180.—	142.—
11. Néhai Trattner Károly	160.—	72.—
12. Néhai Walfisch Ch. és fiai	100.—	108.—
Összesen	1720.—	895.—

II. Rendes tagoknál.

	tags. dij.
1. Chászár Károly	16.—
2. Dobos Elek	106.—
3. Forster Gyula	40.—
4. Hanke Richard	80.—
5. Karczag Béla	8.—
6. Kovács György	88.—
7. Mayer Károly	56.—
8. Néhai Medgyesi József	32.—
9. Mettert Mihály	16.—
10. Reményik Gusztáv	60.—
11. Sangeorzan József	32.—
12. Schilhavy Lipót	88.—
13. Sternád Ignác	64.—
14. Sternberg Salamon	88.—
15. Wuja Dusán	56.—
16. Zsegura Mihály	88.—
Összesen	918.—

Egyidejűleg van szerencsénk bemutatni az 1898. évi költségvetés tervezetét, melynek minden egyes tételét a múlt évi eredmény s a tényleges állapot figyelembe vételével állapítottuk meg:

Az Országos Erdészeti Egyesület 1898. évi költségvetése.

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1896. évben		Előirányoztatott 1897. évre		Előirányoztatik 1898. évre	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székház bérjöveldelme (II.)	600*	—	7560	—	7210	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványaik után fizetett alapítványi kamatok és az alapító tagok által fizetett kedvezményes lapdíjak (III.)	2550	54	2500	—	2500	—
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak (IV.)	8705	88	7200	—	8500	—
IV. Az állam által adott segélyek (V.)	2000	—	2000	—	2000	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövedelmei:						
a) Erdészeti Lapok (V.)	3069	44	2000	—	2500	—
b) Az Erdészeti Zsebnaptár (VI.)	1792	18	1550	—	1600	—
c) Az Erdészeti Rendeleték Tára (VII.)	135	71	50	—	80	—
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai (VIII.)	1779	98	1600	—	1650	—
VII. A folyó jövedelmekből begyűlt pénztári készletek időközi kamatai (IX.)	275	69	50	—	200	—
VIII. A törzsvagyon és székesfehérvári ismeretlen alapítvány készpénzkészleteinek időközi kamatai és értékpapirjainak kamatszelvényjöveldelme (I. a f)	36	—	—	—	—	—
IX. A Deák Ferencz alapítvány bevétele (I. b)	586	53	137	—	276	—
X. A Wagner Károly emlékére barátai és tisztelői által tett alapítvány bevétele (I. c)	550	—	550	—	550	—
XI. A Wagner Károly emlékére barátai és tisztelői által tett alapítvány bevétele (I. c)	640	—	640	—	660	—
XI. A gróf Tisza Lajos alapítvány bevétele (I. d)	1005	—	1005	—	1005	—
XII. A Bedő Albert alapítvány bevétele (lásd II.)	*	—	676	—	676	—
XIII. A magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítvány bevétele (I. e)	210	—	212	—	214	—
Átvitel	30896	95	27730	—	29610	—

*) 1896. évben a „Bedő Albert“ alapítvány bevétele a székház jövedelméből irányoztatott elő.

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1896. évben		Elő-irányoztatott 1897. évre		Elő-irányoztatik 1898. évre	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel	30896	95	27730	—	29610	—
B) Átfutó bevételek.						
XIV. Az új alapító tagok által készpénzben tett egyesületi alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére befizetett összegek (X. a 1. és X. b)	2104	78	1700	—	1700	—
XV. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványának növelésére vagy hasonló új alapítványok alkötására tett adományok (X. a 2. 3. 4.)	508	66	50	—	100	—
XVI. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakkönyvek és más iratok eladásából befolyó jövedelmek (X. c 7. 9. 10.)	957	40	250	—	1000	—
XVII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezeltendő összegeket is (X. c 1. 2. 3. 4. 15. 17.)	4511	13	2000	—	2000	—
C) Rendkívüli bevételek.						
XVIII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadványok eladásából befolyó jövedelmek (X. c 5. 6. 16.)	954	31	30	—	30	—
XIX. Postaköltség és más térítvények (X. c 12. 13.)	117	43	70	—	120	—
XX. Megítélt és behajtott perköltségek (X. c 14.)	77	52	100	—	100	—
XXI. Egyéb rendkívüli bevételek (X. c 17)	10	39	50	—	50	—
Összes bevétel	40138	57	31980	—	34710	—

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1896. évben		Elő-irányoztatott 1897. évre		Elő-irányoztatik 1898. évre	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
A) Rendes kiadások.						
I. Hivatalnokok és szolgák illetményei:						
a) titkár fizetése (IV.)	1200	—	kr.			
b) a pénztárnok fizetése (V.)	800	—	—	—		
c) a könyvtárnok fizetése	500	—	—			
d) az irnok fizetése	600	—	—			
e) szolgálta és házmester fizetése (XVII. és XVIII.)	540	—	—			
f) jutalmak és segélyek (XXII.)	100	—	—			
II. Az Erdészeti Lapok szerkesztésével járó kiadások:	3280	—	3340	—	3740	—
a) szerkesztői átalány (XII.)	1000	—	—			
b) írói tiszteletdíjak (XIII.)	1100	—	—			
c) javitnoki illetmény (XXI.)	200	—	—			
III. Ügyviteli költségek:	2260	09	2300	—	2300	—
a) irodai átalány (XVI.)	500	—	—			
b) postaköltségek és lapexpeditio (XV.)	1400	—	—			
c) közgyűlési és uti költségek (XX.)	200	—	—			
d) tagsági oklevelek kiállítása (XXIII.)	20	—	—			
e) távbeszélő (XXV. b)	150	—	—			
f) kisebb nyomtatványok	300	—	—			
IV. Az Erdészeti Lapok és más állandó kiadványok nyomtatási költségei:	2191	29	2120	—	2570	—
a) Erdészeti Lapok (I.)	5000	—	—			
b) Erdészeti Zsebnaptár (II.)	1400	—	—			
c) Erdészeti Rendeletkötet Tára (III.)	50	—	—			
V. A könyvtár gyarapítására és szaklapokra (XIV.)	6551	19	6450	—	6450	—
VI. Leltári tárgyak beszerzése (XIX.)	387	43	400	—	400	—
	3	50	250	—	250	—
Átvitel	14673	50	14860	—	15710	—

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1896. évben		Elő-irányoztatott 1897. évre		Elő-irányoztatik 1898. évre	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Áttétel	14673	50	14860	—	15710	—
VII. A székházat terhelő kiadások (XXIV.)						
a) illeték-egyenérték	538	frt 98 kr.				
b) általános jövedelmi pótdó	364	„ 60 „				
c) községi adó	455	„ 64 „				
d) házbérkrajczár	352	„ 09 „				
e) utadó	27	„ 34 „				
f) vízvezetési illeték	287	„ 25 „				
g) udvarvilágítás	320	„ — „				
h) lámpák és gázlángzók javítása	25	„ — „				
i) tűzkár elleni biztosítás (az egyesületi székház földfeletti része egy évi lakbérösszeg, a leltári tárgyak és a könyvtár értéke 1899 aug. 1-ig déli 12 óráig biztosítva vannak).	—	„ — „				
k) ablaküveg-biztosítás (1899. május 25-től 1900. máj. 25-ig ingyen)	41	„ 70 „				
l) kéményseprői díj	27	„ 40 „				
m) házfedéljavítás	40	„ — „				
n) villamos jelzők javítása	10	„ — „				
o) lábtörlő és tisztogató szerek	20	„ — „				
p) apró esetleges javítások	250	„ — „	2612	32	2890	10
VIII. Egyéb előre nem látott kiadások	—	—	—	—	100	—
IX. A Deák Ferencz alapítvány irodalmi pályadíjai (VII.)	550	—	550	—	550	—
X. A Wagner Károly alapítványból adandó segélyekre (VIII.)	640	—	640	—	660	—
XI. A gróf Tisza Lajos alapítványból adandó segélyek (IX.)	780	—	1005	—	1005	—
XII. A Bedő Albert alapítványból adandó ösztöndíjak (X.)	600	—	600	—	600	—
Átvitel	19855	82	20445	10	21396	—

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1896. évben		Elő-irányoztatott 1897. évre		Elő-irányoztatik 1898. évre	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
	Áttétel	19855	82	20445	10	21396
XIII. A magyar erdősztek árvaleányait segélyező alapítványból adandó segélyek (XI.)	235	—	212	—	214	—
B) Átfutó kiadások.						
XIV. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek (XXVI.)	2104	78	1700	—	1700	—
XV. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és a székesfehérvári ismeretlen alapítványához csatolandó bevételi összeg (XXVI.)	{ 579	44	50	—	136	—
XVI. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák és iratok kiadási költségei (XXV. c.)	{ 152	—				
XVII. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg (XXVI.)	6447	38	4500	—	5000	—
XVIII. Egyéb átfutó kiadások (XXV. a)	{ 225	—	3572	90	1564	—
	{ 3792	88				
	4468	27	300	—	2000	—
C) Rendkívüli kiadások.						
XIX. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadványok költségei (XXV. c.)	1202	62	500	—	1000	—
XX. Az egyesület ügyvédjének számlájára fizetett összegek (XXV. b.)	134	69	400	—	400	—
XXI. Más előre nem látott rendkívüli kiadások (XXV. b.)	940	69	300	—	1300	—
Összes kiadás	40138	57	31980	—	34710	—

A költségvetés szerkesztésénél az 1896. évi eredményre és a tényleges állapotra voltunk figyelemmel; a szövegben zárjel közé foglalt számok az 1896. évi költségvetés rovatszámait jelentik, mely rovatszámok és egyáltalában a költségvetés beosztása 1897. évtől kezdve az alapszabályok értelmében lényegesen módosultak.

A 1897. évben előirányzott 31,980 frt bevétellel szemben 1898. évre 34,710 frtot irányoztunk elő, tehát 2730 frttal többet, ezen többlet előirányozására az 1896. és a folyó évben eddig elért eredmény készített; egy bevételi rovatnál és pedig „az egyesületi székház bérjövödelme“ című I. rovatnál 350 frttal kisebb összeget kellett előirányoznunk, mert a pinczehelyiség egy része kiadatlan és az, hogy 1898.-ik évig bérbe adható lesz-e, bizonytalan.

A hivatalnokok és szolgák illetményei című I. kiadási rovatnál mutatkozó 400 frt többletből 200 frtot az igazgató-választmány 1897. február 28-án tartott ülésében hozott XI. sz. határozata alapján az írnok díjazásának emelésére vettünk fel. Az írnok díjazására eddig az I. c) rovat alatt rendelkezésre állott 700 frtból 400 frt használtatott fel; jövőre pedig az említett határozat folytán az írnok javadalmazása 600 frt lesz. Az I. c) rovat alatt eddig rendelkezésre állott 700 frtból 300 frt a könyvtár és leltár kezelésével járó teendők ellátására használtatott fel átalányképen, részünkről azonban czélszerűnek és szükségesnek tartjuk, hogy ezen és esetleg még más kisebb teendők ellátására ezentul egy tisztviselői jelleggel állandóan alkalmazott egyén bizassék meg, ennek díjazására tehát az előbb említett 300 frt betudásával 500 frtot vettünk fel, úgy hogy ezekkel az I. rovat hitele egészen 400 frttal emelkedett.

Az „Ügyviteli költségek“ című III. rovat alatt 2120 frttal szemben 2570 frtot vettünk fel és pedig azért, mert meggyőződünk arról, hogy a postaköltségek és lapexpedíció *b)* alrovat alatt ezideig felvett összeg elegendő sohasem volt, továbbá mert az eddigi eredmények szerint ezen rovat alatt „kisebb nyomtatványokra“ *(f)* 300 frtot kellett előirányoznunk. A székházat terhelő kiadások című VII. rovatot 2690 frt 10 krról 2771 frtra emeltük fel.

A X. XIII. XV. és XVIII. kiadási rovatok alatt felvett összegek a megfelelő bevételi rovatok alatt előirányzott bevételekkel egyenlők.

Könyvkiadásokra ugy a XVI. mint a XIX. rovat alatt 500—500 frttal nagyobb összeget vettünk fel egyfelől azért, mert 1898. évben valószínűleg az Építészettan mindhárom része fog megjeleni, másrészt mert a ponyvafüzetekből valószínűleg több példány fog kiadatni.

A „más előre nem látott rendkívüli kiadások“ czimű XXI. rovat alatt 1000 frttal nagyobb összeget vettünk fel abból a czélből, hogy az egyesületi székház külseje és udvarfalai lényegesen tataroztassanak.

Budapesten, 1897. évi június hó 26-án.

Eleőd Jósa.

Bartha Gyula.

Csupor István.

Az igazgató-választmány a jelentésnek a számadások megvizsgálására vonatkozó részét észrevétel nélkül tudomásul véve, a bizottságnak a felmentvény megadására és a jelentésben felsorolt behajthatlan alapítványi tőkék, alapítványi kamatok, rendes tagsági díjak és előfizetési díjak törlésére vonatkozó javaslatát elfogadja s felkéri az elnökséget, hogy ezen bizottsági jelentést a választmány nevében a közgyűlés elé terjessze.

Azután tételenként tárgyalás alá veszi a bizottságnak az 1898-ik évi költségvetésről készített tervezetét s azt módosítás nélkül szintén elfogadja.

IV. A titkár bemutatja Wilde Ferencz egyesületi tagnak f. évi június hó 19-én kelt levelét, melyben kijelenti, hogy az igazgató-választmánynak f. évi június hó 4-én VII. szám alatt hozott s vele f. évi június hó 9-én 486. szám alatt közölt határozatába nem nyugszik bele s ennél fogva más módon kíséri meg célját elérni.

Tudomásul vétetik.

V. A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete, hivatkozva humánus céljára s szerény anyagi helyzetére, kéri az egyesületet, hogy közlönynének, az Erdészeti Lapoknak, egy példányát díjtalanul küldje meg részére abból a célból, hogy e lapok közleményeinek segítségével tagjainak könnyebben adhassa meg az erdészeti ügyekben kért felvilágosításokat.

Az igazgató-választmány a kérelem teljesítését rendeli el.

VI. Girtl Mihály rendes tag kedvezőtlen anyagi viszonyaira való hivatkozással tagsági-díj hátralékának törlesztésére addig, míg helyzete jobbra nem fordul, időhaladéket kér.

Az igazgató-választmány a kérelmet méltányolva, kérelmezőnek hátralékos tartozása törlesztésére egy évi időhaladéket ad.

VII. Koller Károly rendes tag 24 frtnyi hátralékát csak október hó végéig remélvén törleszthetni, erre vonatkozó kérelmét az igazgató-választmány teljesíti s egyszersmind felhatalmazza a titkárt, hogy indokolt esetekben az év végéig másoknak is időhaladéket adhasson a megsürgetett hátralékok befizetésére.

VIII. A megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek:

a) készpénzalapítvány fejében befizetett Thonet Gyula földbirtokos 160 forintot ;

b) magán kötelezvényekben tett alapítványaik részbeni törlesztésére beküldöttek Bedő Albert néhai Klein Ödön helyett 10 frtot ; Ujházy Dénes 10 frtot ;

c) a Wagner Károly-alapítvány javára befizetett a láposbányai erdőgondnokság rendbirságból 1 frt 50 krt, a szászsebesi erdőhivatal a Jony Ottótól rendelt famagvak ára után rendelkezésére bocsátott százalékból 5 frtot.

Tudomásul vétetett.

IX. Ezen jegyzőkönyv hitelesítésére Eleőd Jósa és Kallina Károly választmányi tag urak kérettek fel.

K. m. f.

Bedő Albert,
alelnök.

Kallina Károly,
vál. tag.

Hitelesítésül :

Horváth Sándor,
titkár,

Eleőd Jósa,
vál. tag.

Lapszemle.

A Chrysomyxa abietis Ung. A „Revue des eaux et forêts“ múlt évi füzetében egy czikk jelent meg, melyben egy még eddig Franciaországban nem észlelt rozsdagombáról van szó, mely gomba az 1896. év folyamán a luczfenyő tüin jelent meg és a melyet a czikk írója Chrysomyxa abietis Ung. gombának ismert fel. Minthogy elsőrangu fanemeink egyikének — a luczfenyőnek — uj ellensége

forog kérdésben, érdemesnek tartom a jelzett cikket kivonatossan közölni. Ez az élőski gomba kivált Savoyában Araches község erdeiben, továbbá a Parchet, Servages és Gron kantonok erdeiben 1000—1600 *m.* tengerszin feletti magasságban a luczfenyőfákon volt található. A jelzett vidékeken ezen a nyáron, mely különben is nedves volt, kivált az augusztus 28.-i hóésés után a havasi és alhavasi tájakon az erdők árnyában tömérdek gomba lépett fel. Az Amaniták, Armillariák; a Mycenák; Cantharellák; Lactariak, Russullák, Psallioták, Boleták, Hydnák; Basidiomyceták, stb. ezrei voltak találhatóak. A körülfekvő kolompérföldek a *Peronospora infectans* által voltak megtámadva, a luczfenyőfákat pedig a *Chrysomyxa abietis* lepte meg és a fiatal hajtások tüi narancssárga színű porral voltak bevonva. Eleintén ezt az egész bajt alig lehetett észrevenni; néhány nap alatt azonban ugyanott egész felhő volt látható efféle gombaspórákból s nagy területen a luczfenyő fiatal hajtásai úgy néztek ki, mintha tűz perzselte volna meg.

Az ezen gomba által megtámadott vidéken a közet eocén korbelt földpátot képezett (közbe nagy mennyiségben keva és augit jött elő); a flóra pedig volt: *Rhododendron ferrugineum* L.; *Vaccinium myrtillus* L.; *Vaccinium Vitis-Idea* L.; *Juniperus nana* Vild; *Calluna vulgaris* Salisb.; *Genista Sagittalis* L.; *Potentilla aurea* L.; *Alchemilla vulgaris* L.; *Alchemilla alpina* L.; *Brunella grandiflora* L.; *Nardus stricta* L.; *Festuca silvatica* Vill.; *Cephalanthera rubra* Rich.

Az erdő többnyire 30—55 éves elég szép zárlatu luczfenyvest képez; csak a sziklás helyeken jön elő az erdei fenyő; imitt amott jegenye fenyő is látható; a lombfák közül csupán a *Sorbus torminalis*, nyírfát és rezgőnyárfát lehet találni.

Igy néztek ki általában véve azok az erdők, melyekben az idén a *Chrysomyxa abietis* észleltetett. Ezt a rozsdagombát igen könnyű megismerni; csak egyéves hajtásokon fordul elő és a megtámadott ágak legalább részben megsárgulnak. A tük alsó lapjukon barna bibiresókkal (pustulet) és narancssárga színű tojásdad alakú spórákkal telt likacsokkal vannak ellátva. Augusztus 28.-a felé ezek a spórák nagyszámban repkednek keresve csirázásra megfelelő helyet maguknak.

A megtámadott tükben a sejtek a keményítőtartalmat és a

zöld festanyagot is elvesztik, lassanként leválnak az ágtól és lehullanak. Az egyéves hajtások tehát hossznövekvésükben mindenestre megsínylik ennek a gombának a jelenlétét.

A *Chrysomyxa abietis* Ung. a luczfenyőtüket először is a törzs alsó részén támadja meg s innen aztán felfelé halad. Ugy látszik különben, hogy a levegő stagnálása bizonyos szerepet játszik ezen gomba kifejlődésében. Így tapasztalás szerint azokat a facsoportokat, melyek kiemelkednek a többi közül, ez a gomba megkiméli, ellenben a körüllevő eserőczével egymagasságu luczfenyők tüi fedve vannak a rozsdá által. Különösen azonban a sziklás és sovány talajon nőtt luczfenyőket támadja meg a *Chrysomyxa abietis*.

A már említett *Araches* község, *Parchet*, *Servages* és *Gron* kantonok erdeiben az okozott kár elég jelentékeny, de még ennél nagyobbra is van kilátás. Egy erős vihar ugyanis messzire elhordotta a *Chrysomyxa abietis* csiramagvait és nagyon valószínű, hogy a luczfenyőket az 1897. évben hosszasági növekvés kevesbedés után még a kártékony rovarok is pusztítani fogják. A *Chermesek* és a *Bostrichusok* már is nagy mennyiségben jelentek meg.

Hátra van még annak a fejtegetése, hogy védekezhetünk ennek a gombának az elszaporodása ellen.

Wilkomm a gyéritést ajánlja, miután a gyéritett erdőben szabadabban járhat a levegő. Védelmi intézkedést képez továbbá ezen gomba ellen, ha a száraz fák, melyek a paraziták fészkei, kiszedetnek, továbbá ha fentartjuk — sőt szaporítjuk — luczfenyeseinkben a lombfákat.

(Közli: *Péché D.*)

A vanillin. A „Bulletin de la société centrale forestière de Belgique“ 1896 évi október havi számában a következőket írja:

A fenyő nedvéből ép úgy csinálhatunk vanillin kivonatot, mint a vanília hüvelyből. Ezen értékes anyag, mely a cukrászatban és illatszergyárakban nagyban használtatik, található nemcsak az erdei fenyő, de a jegenyefenyő, luczfenyő, egyáltalán minden fenyőfa nedvében. A vanillin nyerése végett a fenyők friss metszési lapján kiszivárgó anyagot összegyűjtjük, aztán néhány percznyi forrásnak teszik ki, mely alkalommal az cseppfolyóssá válik és kicsiny hordókban vagy más edényekben elhelyeztetik. A vanillinnek elég szép ára van, úgy hogy az ellőállítás költségek kárpótoltatik.

Rendesen női munkásokat alkalmaznak az erdőkben, kik késekkel levakarják a fenyőfákról a keresett anyagot, azt vasfazekakba teszik. A fazekakat reá helyezvén a favágók által létesített fűzekre, a származó folyadékot hordócskákba öntik és viszik Párisba, hol az különböző vegyi eljárásoknak vettetik alá.

(Közli: *Péché D.*)

A tamarix articulata. Ez ugyan külföldi fanem, melynek Afrika északi része a hazája s így közvetlen érdekeltséggel egyelőre nem bír ránk nézve, minthogy azonban egy nevezetes tulajdonságot tanusít, tudniillik kitünően nő sós helyeken, másrészt pedig a Tamaricaceák családjába tartozó *Tamarix gallica* és *Tamarix tetrandra* nálunk is tenyészthető lévén (bár némely helyeken a fiatal hajtások részben elfagynak) minden valószínűség szerint sós helyeken szint oly sajátságot mutatnának, mint afrikai válfajuk: a *Tamarix articulata*; ennél fogva tekintettel arra, hogy a mi hazánkban is vannak eddigelé hasznavehetetlen sós területek, miken semmi sem nő s így megvan a kísérletezés tere arra nézve, hogy a nálunk is tenyésző *Tamarix gallica*val és *Tamarix tetrand*ával esetleg *Tamarix articulata*val próbát tegyünk, érdemesnek tartom a „Revue des eaux et forêts“ szeptember havi fűzetében a fenti cím alatt megjelent czikket kivonatossan közölni, hogy így a netalán eszközlendő kísérletekhez az irány megjelöltessék. A czikk a következő:

A *Tamarix articulata* kitünően tenyészik a Tunisnak nagy kiterjedésű sós helyein s az efféle területeket — miknek különben semmi hasznát sem veszik — most már mindenütt Tunisban ezzel a fával ültetik be, vagyis inkább dugványozzák be, minthogy a *Tamarix articulata* dugványozás által könnyű szerrel megtelepíthető. A *Tamarix articulata* nedves helyre ültetve igen gyorsan nő. Így vannak példányok, melyek hat éves korukban hét méter magasak és alul egy méter kerülettel bírnak.

A *Tamarix articulata* fája idősebb korban kitünő szerszámfa, használják a kocsigyártásnál és más ipari czélokra, nagyon jó szemet lehet belőle égetni stb. A *Tamarix articulata* fájából készített tárgyak daczolnak az időjárás viszontagságaival és a rovarok nem bántják.

M. Leroy szerint a *Tamarix articulata* ágain gubaésszerű

kinövések fordulnak elő, melyeket Tacahoutnak neveznek és Marokkóban bőrcserzésre használnak. Ezekből a gubacsokból a Tineidák családjába tartozó lepidoptéra az *Amblypalpis Olivierella* Ragnot. és rajta élődj számos apró hymenoptera szokott kirepülni, tehát ezeknek a működése illetve az *Amblypalpis Olivierella* szurása idézi elő a *Tamarix* fiatal hajtásain a gubacstermést.

A *Tamarix* fája kitünő tűzifa, másrészt hamuját is előnnyel lehet értékesíteni. A *Tamarix articulata* hamuja súlyát tekintve M. Decaux szerint 20°/_o kénsavas szódát tartalmaz. A kilugozott hamu nagyon sok sósavas magnésiát és sósavas szódát foglal magában, ha ezt a hamut megöntözzük, kevés acidum sulfuricummal elegyített vízzel, úgy kénsavas magnesia származik, mely hamuzsírral vagy szódával kezeltetvén, jelentékeny mennyiségű magnésiát fog szolgáltatni.

Az említett sókat különböző ipari célokra lehet használni, ha azonban ezeket ekképen nem értékesíthetnők, úgy trágyaszergyanánt alkalmazhatjuk.

Hernyókat is pusztíthatunk a *Tamarix* hamujával, nevezetesen: a szőlőkön előforduló *Cochylis* és *Pyralis* hernyókat, továbbá a fügefának leveleit és gyümölcseit rontó *Sinaetis nemorana* hernyót stb.

És pedig $\frac{3}{4}$ rész *Tamarix* hamut össze kell keverni $\frac{1}{4}$ rész mézporral s ezen keverékkel a levelek behintendők. A hernyó teste a jelzett porkeverékkel érintkezésbe jövén, rángatózni kezd, azonkívül a porszemek behatolnak a hernyó légző szerveibe s így a lélegzés akadályozva lévén, a hernyó elpusztul.

Végül a *Tamarix articulata* fiatal hajtásai a juhoknak nagyon jó táplálékul szolgálnak. Ezen célból a *Tamarix*ot Tunisban botfaüzemben kezelik és pedig a leszurt dugványokat négy év múltán 2—3 m. magasságban elvágják, azután lombtakarmány nyérése végett minden esztendőben lemetszik a képződő ágakat.

Nálunk, hol a *Tamarix* hajtásai télen át részben elfagynak s így a botfaüzemnek megfelelő törzsmagasságot sem igen érnek el, a *Tamarix*-dugványok — mint a nemes fűzek — évenként lennének vágandók és lombtakarmány gyanánt felhasználandók. Ily kezelés mellett még a *Tamarix articulata*val is lehetne kísérletet tenni, miután a képződött hajtásoknak nem volna idejük elfagyni.

A jelzett kezdetleges kezelést is feltételezve, nem jelentéktelen közgazdasági fontossággal bírna a *Tamarix* megtelepítése, ha tekintetbe vesszük, mily nagy kiterjedésű sós helyek fordulnak elő nálunk (például az erdőlyrészi Mezősége) melyen sem fa, sem fű nem terem s melynek egyáltalán semmi hasznát sem lehet venni.

(Közli: *Péck D.*)

Vadászati tárcza.

A gödöllői 1896. évi udvari vadászatok eredménye.

Közli: *Kallina Károly*, ny. m. kir. főerdőmester.

Az 1895/96.-i enyhe tél, nemkülönben az 1896. évi gyakori esőzések folytán dusabban kifejlődött takarmánytermés lényegesen hozzájárult, hogy az 1896. évi vadászatok eredménye 3064 drb különféle vaddal nagyobb volt, mint az 1895. évi és a gödöllői 1896. évi löjegyzék ismét kiváló helyet foglal el nemcsak a hazai, hanem a külföldi löjegyzékek sorában is. Mint az előző években, úgy a múlt évben is Ferdinánd toscánai nagyherceg Ő fensége nyitotta meg az itteni vadászatok sorát, ki Lilién báró hadsegéd s cs. kir. kamarás kíséretében 1896. évi szeptember hó 9.-én Gödöllőre érkezett és a szarvascserkészetet a babathi magy. kir. erdőgondnokság kerületében még ezen a napon megkezdvén, a valkói m. kir. erdőgondnokság kerületében folytatta. Ő fensége gyakori gyengélkedése miatt a vadászatot azzal a kitartással és sikerrel, mint ezt a múlt években tette, nem gyakorolhatta, sőt e miatt a mácsai m. kir. erdőgondnokság kerületében múlt évben az udvari vadászatok egészen szüneteltek és a mácsai vadász-kastély, melyben Ő Fensége minden évben egynehány napot tartózkodni szokott, igénybe nem is vétetett.

A múlt évi udvari vadászatokon, melyek arra való tekintettel, hogy az ezredéves országos kiállításból folyólag a legmagasabb udvar Budapesten tartózkodott és így a vadászati kirándulások Budapestről intéztettek, Ő felségén a királyon kívül résztvettek *Leopold* bajor herceg, *Lichtenstein* herceg Ő fensége, a király főudvarmestere, *Paar* főhadsegéd, *Alberti* gróf szárnysegéd, dr. *Kerezel* udvari orvos, azonkívül mint külön meghívott vendé-

gek részt vettek *Ludvigh*, a m. kir. államvasutak főigazgatója, *Deiningger* kor. urad. gazdasági igazgató, *Cserba* kir. járásbíró és dr. *Tegze* kor. urad. orvos.

A vadászatok alatt, melyeket *Pettera* cs. kir. vadászmester, *Krause* és *Ónodi* m. kir. főerdészek közreműködésével rendezett, összesen 14370 drb vad ejtetett el; abból hasznos vad volt; 43 szarvasbika, 122 szarvastehén, 10 vaddisznó, 69 őzvad, 3170 nyul, 233 lapin, 58 vadpulyka, 3494 fácán, 2572 fogoly, 113 szalonka, 76 vadkacsa, 101 fűrj és 91 drb egyéb hasznos vad; kártékony vad elpusztított: 7 vidra, 251 róka, 30 borz, 12 vadmacska, 7 nyest, 123 görény, 342 menyét, 199 sündisznó és 519 drb különféle szörmés vad, továbbá 8 sas, 107 héja, 182 karvaly, 327 vércse, 202 bagoly, 1718 kánya és szarka és végül 184 drb különféle szárnyas.

A felsorolt vadak közül Ő Felsége a király 3 szarvasbikát, 2 vaddisznót, 1 őzvadat, 22 nyulat, 1 vadpulykát, 1 foglyot és 1 rókát, összesen 249 drbot ejtett el.

Az 1895. évi s az 1896. évi lőjegyzéket összehasonlítva, szembe tűnik, hogy az elejtett vadpulykák száma 1896. évben 35-tel szaporodott; jeléül annak, hogy e vadnak tenyésztését itt sikerrel folytatni lehet, a mi elszigetelt erdőterületeken annál inkább is ajánlatos, mert ez a vadnem a rovarok és különösen a pajódok pusztításában az erdészetet igen sikeresen támogatja; ha pedig ez a vadnem az élelmiszerek piaczaín jobban ismeretes lesz, a vadtenyésztőnek is lényeges anyagi hasznot fog nyújtani.

A visegrádi m. kir. erdőgondnóság kerületében 1896. évi szeptember 24., 25., 26.-án tartott cserkészeten 3 agancsos került terítékre, melyeket Ő Fensége, *Leopold* bajor herczeg ejtett el, a ki egyedül ezen a vadászaton vett részt.

Az 1897. év tavaszán talált levett agancsok bizonyágot szolgálnak arra, hogy ezen a legmagasabb udvar által kedvelt és országos hírnévre jutott vadászterületen nemcsak a nagy vadak állománya szaporodott, hanem oly erős példányok találhatók, melyek a következő vadászidényre a legjobb kilátást nyújtják.

A mult télnek enyhe lefolyása, nemkülönben az itteni homokos talajnak ritkán észlelt nedvessége és termékenysége igen kedvező hatással van mindennemű vad jó szaporulatára és csakis

az itteni erdőségekben nagymennyiségben mutatkozó közönséges gyaponez-rovarnak fellépésétől lehet tartani, hogy midőn a vad a nyári forróság alatt az árnyékos erdőségekben enyhülést fog keresni, azt a lombtalan és rovarhulladéktól megfertőztetve találja és így a kellő menhelyet a szomszédos mezőgazdasági vetések és ültetésekben keresi fel, a minek következtében a vadkárrok miatt a vadászatot kezelő személyzetre nem csekély gond háramlik.

A „Magyar Tudományos Akadémia“-nak erdőgazdasági jutalomtétele.

Lapunk olvasói előtt bizonyára ismeretes, hogy az a pályázat, amit a M. T. A. 1893-ban az erdőmivelés útján hasznosított tőke és az ennek jövedelme közt levő viszony kimutatása és megvizsgálása érdekében hirdetett, eredménytelen maradt. Amint a M. T. A. megbízásából szerkesztett «Akadémiai Értesítő» f. évi májusi füzetéből olvasuk, a pályázat ugyanannak a kérdésnek megoldására újólág kiiratott, még pedig kétszer akkora jutalomdíjjal, amennyiben a Lévai-alapítványból első alkalomkor kitűzött 500 frthoz külön adományból még 500 frt csatoltatott.

A pályázati hirdetmény szövege a következő:

„Kivántatik annak kimutatása, hogy Magyarország egyes erdős vidékein és általában az egész országban az erdőgazdaságban fekvő tőke és az ez után nyerhető kamat-jövedelem mily viszonyban állanak egymáshoz?

Az erdőmivelés útján hasznosított tőke és az ennek jövedelme között lévő viszony alapján megállapítandó a magyar erdőgazdaságnak az a jövedelmezőségi aránya, melyben ez az ország más földmivelési ágazataihoz, nevezetesen a gabonatermeléshez s a legelő-mivelési ághoz az egész országban és az egyes erdős vidékek szerint áll.

A megállapított jövedelmezőségi arálynak kedvező vagy kedvezőtlen volta azoknak a közzgazdasági és földmivelési tényezőknek

méltatásával bírálendő, melyek az erdőgazdasági művelés jogosultságát és alkalmazásának szükségességét feltételezik.

Jutalma a Léway-alapítványból 500 frt, külön adományból 500. frt, összesen 1000 forint.

Határidő 1898. szeptember 30.

A jutalom, csak önálló, tudományos becsessel bíró munkának adatik ki.

A jutalmazott munka a szerző tulajdona, de ha azt egy esztendő alatt ki nem adja, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

Ami a *pályázási szabályokat* illeti, arra nézve utalunk az *Erd. Lapok* 1893. évi V. füzetének 429. old.-án már megadott tájékoztatásra.

Az «Akadémiai Értesítő» fentebb megjelölt füzetéből, mint minket is közelebbről érdeklőt, közöljük még a Forster-féle mezőgazdasági jutalomról szóló jelentést.

„A bizottság sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy az Ügyrendben nincs gondoskodva arról, hogy e pályadíj egyes oly kiváló egyéneknek a mezőgazdaság egyik-másik terén olynemű sikeres működéséért is odaitélhető lenne, a mely működésnek eredményét sem nyomtatásban bemutatni, sem számokban kifejezni nem lehet ugyan, de a melyeket az ország gazdaközönségének köztudata mégis korszakot alkotó működésnek ismer el, a milyen pl. volt bold. *Kozma Ferencz* miniszteri tanácsosnak a lótenyésztés fejlesztése körüli működése, melylyel a hazai lótenyésztést az ideig fel nem mutatható virágzásra emelte; a milyen volt *Bedő Albert* nyug. államtitkárnak a magyar erdőszet megteremtése körüli munkássága; s a milyen a legujabb időben gróf *Károlyi Sándor*-nak a gazdasági szövetkezetek megalkotása érdekében kifejtett fáradozása, kiknek eredményes működését tehát, ha az már ez alkalommal a pályadíj odaitélésénél szóba nem jöhet is, legalább az osztály jelentésében óhajtaná megörökítve látni.

Az alapítványi levél szerint világosan ki lévén kötve, hogy a be nem küldött munkák, vagy be nem jelentett találmányok vagy felfedezések is, melyekről a tagoknak tudomásuk van, a pályázaton tekintetbe veendő, a bíráló bizottság figyelmét ezekre is kiterjesztette, s beható megrostálás után azon meggyőződésre jutott,

hogy a beküldött, valamint a be nem küldött munkák között esupán egy van, mely mind elméleti, mind gyakorlati irányban is valóban önálló becsü, s mely a mezőgazdaság terén határozott jelentőségü haladást foglal magában, mely tehát a bírálóbizottság véleménye szerint a pályadíj feltételeinek teljesen megfelel, és ez: *Cserháti Sándor*-nak a Növénytermelési Kísérleti Állomás évi jelentésében kifejtett s igazolt működése.

A Növénytermelési Kísérleti Állomás működéséről évenként jelentést szokott kiadni, a mely a végzett munkákat és eredményeiket tartalmazza. Ez a jelentés az első évben egy vékony kis füzetet képezett s néhány száz példányban látott napvilágot, az 5-ödik évről szóló már egy erős kötet, a melyet az állomás a mutatkozó érdeklődésnek megfelelőleg több ezer példányban volt kénytelen kinyomatni, hogy az Orsz. M. Gazd. Egyesület tagjainak, s ha kívánják, a többi gazdáknak is megküldhesse.

Kétségtelen, hogy Cserháti a mezőgazdasági növénytermelési kísérletezés megalkotása körül mind a mezőgazdasági tudomány, mind a gyakorlat szempontjából önálló becsesel bíró és határozott jelentőségü haladást feltüntető munkásságot fejtett ki s különösen újabb gazdasági növények meghonosítása és tenyésztése, valamint a földmivelés terén s a szakismeretek terjesztése körül el nem vitatható érdemei vannak s az általa a növénytermelési kísérletezés útján 10 év alatt elért eredmények a magyar mezőgazdaság terén határozott haladást jelentenek, a mely az egész ország mezőgazdáinak hasznára válik. Ezért működése a pályázati feltételeknek mindenben megfelelven, a Forster János-féle pályadíjat Cserháti Sándor, magyaróvári gazdasági akadémiai tanárnak és a magyar királyi Növénytermelési Kísérleti Állomás vezetőjének javasoljuk odaitélni.

Az osztály javaslata elfogadtatott.“

Hivatalos közlemények.

Értesítés a f. évi közgyűlés ügyében.

Az országos erdészeti egyesület összes tagjait tisztelettel értesítjük, hogy a folyó év nyarán Nyitrán és környékén tervezett közgyűlés az igazgató-választmány f. évi június hó 27-én tartott

ülésének II. sz. alatt hozott határozata szerint*) elmarad s e helyett az egyesület 1897. évi rendes közgyűlése december hó folyamán Budapesten fog megtartatni.

Budapest, 1897. június 28-án.

Az elnökség.

II.

Felhívás

*«az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap»-
ból kiosztandó segélyek ügyében.*

32003/97. sz. Földm. min. — A földmivelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alaptól az 1897/98-adiki tanévre a szabályzat értelmében a segélyek folyó évi július hóban osztatnak ki.

Segélyben részesülhetnek a földmivelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó, avagy az államerdészet szolgálati köréből nyugdíjazott és illetve elhalt erdőtiszteknek nyilvános joggal bíró gymnásiumokban és reáliskolákban, vagy a selmeczbányai m. kir. erdészeti akadémián tanuló s illetve ezen tanintézetekbe az 1897. év őszén belépő fiugyermekei, illetve árvái, nemkülönben leányiskolákban, vagy női tanítóképezdékekben tanuló s illetve ilyen intézetekbe belépő leány gyermekei, illetve árvái abban az esetben, ha a tanulási előmenetelt igazoló bizonyítványaikban a kimutatott osztályzatoknak legalább fele „jó“ és „jeles“.

A jelenleg segélyben részesülők is újból folyamodni tartoznak és egy-egy tisztviselőnek nemcsak egy, hanem megokolt esetben kettő, sőt három gyermeke s illetve árvája is kaphat segélyt.

Az évi segélyösszeg a tanév folyama alatt 10 (tíz) egyenlő havi részletben szolgáltatik ki. A kiosztandó segélyeknek legalább $\frac{2}{3}$ része fiuknak adatik.

A szülők vagy törvényes gyámok által benyújtandó írásbeli kérvények felszerelendőek a szülők, illetve árvák vagyoni állapotát

*) Az ülés jegyzőkönyvét lásd jelen füzet 478—510. oldalain.

feltüntető hatósági bizonyítvánnyal, továbbá a tanulóknak a legutóbbi tanévről nyert bizonyítványával.

Felhivatnak ennélfogva az érdekelt szülők, illetve gyámok, hogy segélyben való részvételért beadni kívánt kérvényeiket legkésőbb folyó évi július hó 8.-áig az „állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap“ bizottságához (Budapesten, földmivelésügyi m. kir. ministerium, II. emelet, erdészeti főosztály), annál inkább beküldeni sziveskedjenek, mert később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1897. május 20-án.

Földmivelésügyi m. kir. minister.

III.

Pályázati hirdetés

erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában.

34492/97. sz. — A királyhalmi, vadászerdei, lipótvári és görgényszentimrei m. kir. erdőőri szakiskolákba, melyeknek tanfolyama két évre terjed, a f. évi október havában kezdődő tanfolyamra részint állami ellátás mellett, részint saját költségén több tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazolni tartoznak, hogy:

1. tizenhét (17) éves életkorukat betöltötték s illetőleg az intézetbe való belépésük napjáig betöltik s harminczöt évesnél nem korosabbak.

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszontagságaihoz szokott és edzett testalkattal s különösen jól látó, halló és beszélőképességgel bírnak, mely kellékek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvédorvos vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges, megjegyeztetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által, a jelentkezés alkalmával szigoruan felülvizsgáltatik s az, kinek szervezete hiányos vagy a ki valamely ragályos avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be nem fogadtatik;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni,

jól olvasni és a közönséges négy számmivelet szerint jól számolni tudnak ;

4. erkölesi magaviseletük jó ;

5. katonai kötelezettségben állnak-e, igenlő esetben kötelesek ebbeli igazoló könyveiket is bemutatni.

Bejelenteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz, mely czim alatt, illetve mely vármegyében vagy mely hivatal útján és mely postaállomásra küldendő.

Tájékozásul megjegyeztetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel, az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 150 (egyszázötven) frtot fél-évi előleges részletekben fizetni s ehhez képest a felveendő tanulók, esetleg azok szülei, gyámjai, vagy munkaadói, kir. közjegyző előtt kiállított okmányokkal igazolni tartoznak, hogy az évi 150 frtnyi eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülei, gyámjai vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdőöri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégzése előtt önként elhagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elbocsáttatik, a ráfordított költségeket egy évre 150 frttal számítva, az államnak megtéríteni kötelesek s ugyanerre nézve, hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni.

Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával magával hozni: 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapzát vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagarizsizmát és pedig valamennyit új állapotban.

A fennálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdőöri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényüket, melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtóknak, azok szegénységi állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is melléklendő, azok pedig, kik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előljáró tisztjük vagy hatóságuk útján legkésőbb f. évi július hó végéig a földmivelésügyi miniszteriumhoz adják be.

Kelt Budapesten, 1897. évi május hó 31-én.

Földmivelésügyi m. kir. minister.

IV.

Felhívás a folyó év őszen tartandó erdészeti államvizsgák tárgyában.

33/1897. szám. — A folyó év őszen erdészeti államvizsgát tenni szándékozók figyelmeztetnek, hogy a vizsga letétel engedélyezéseért a fennálló szabályzat értelmében beadandó folyamodványait a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szakbeli leirással felszerelve legkésőbb folyó évi július hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez (Budapest földmivelésügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztály) bérmentve küldjék be.

Budapest, 1897. június hó.

Scholtz Gyula,
elnök.

Különfélék.

Erdészeti ponyvairódmalmi kiadványaink III. füzete most került ki a sajtó alól. Az egy ives füzethez a szöveget Boros Marczel szaktársunk írta, igen tapintatosan a legnépszerűbb emlékü magyar királynak, az igazságos Mátyás királynak korát választva keretül meséjének, mely arra irányul, hogy a népet az erdő megbecsülésére, károsításoktól s kivált tüztől való megóntalmazására serkentsé s az erdő értékességére figyelmessé tevén, a kivágot vagy elpusztult erdők felujítására buzdítsa.

Tudomásunk van arról, hogy a korábban megjelent füzetek a nép körében általánosan jó fogadtatásra találtak s a kir. tanfelügyelőségek közül többen — a füzetek fogadtatásáról jelentést tevén — egyszersmind igen kívánatosnak jelezték, hogy a már megjelent kiadmányokat újak kövessék és pedig mennél nagyobb számban, kétségtelen levén, hogy azoknak üdvös hatása a nép körében jelentkezni fog.

A legújabb füzet, úgy, mint a korábbiak, szintén 30,000 példányban jelent meg s ingyen fog a nép számára az eddigi módon szétosztatni. (Sylvius).

Hogy magyarosítsuk a vezetékneveket? A központi névmagyarosító társaság elnöke, Telkes Simon, a fentebb idézett czim alatt egy kis füzetet állított össze, abból a célból, hogy vele a névmagyarosítás felkarolt eszméjének széles körben mennél számosabb híveket szerezzen, s egyszersmind tájékoztatást nyújtson a névmagyarosításnál követendő eljárásra, az e tekintetben felmerülő követelményekre, a választható magyaros nevekre stbre nézve. A 16-od rétű 80 oldalas füzet négy fejezetre van osztva. Az elsőben arra a kérdésre: «*Hogy magyarosítsuk a vezetékneveket?*» szerző általánosságban adja elő az elveket, melyek szerint a névváltoztatásnak történnie kell, hogy igazi céljainak megfelelően a már is használatban levő nevek rövid, jóhangzásu, magyaros, szép s az idegeneknek is könnyen kiejthető nevekkal szaporodjanak, s másfelől, hogy a név megválasztásánál azok az érdekek és igények is kielégítésre találjanak, melyeket a vezetéknevekkel szemben egyéni s társadalmi szempontból támasztani lehet. Szerző igen ügyes csoportosításban számos nevet sorol föl már ebben a fejezetben is. A második fejezetben «*Utasítás a névmagyarosításhoz*» czim alatt szerző a névmagyarosítás eljárásának minden részletéről beható felvilágosítást nyújt; a harmadik fejezetben pedig *abc* rendben mintegy negyedfélszáz nevet sorol föl, melyek a már fentebb jelzett szempontok szerint czélszerűen választhatók; míg végül a negyedik fejezetben a névváltoztatás illetve névmagyarosítás történetét tárgyalja. — Az igen érdekesen megszerkesztett füzet ára, amint értesültünk, 1 korona. (Sylvius).

Halálozás. *Misselbacher* Nándor m. kir. főerdész (Lippán) az országos erdészeti egyesület rendes tagja meghalt. *Béke poraira.*

Változások az erdészeti szolgálat körében.

I.

Földmivelésügyi magyar ministerem előterjesztésére id. Seenger Lajos főerdésznek nyugdíjaztatása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az erdömesteri czimet adományozom.

Kelt Bécsben, 1897. évi május hó 7-én.

Ferencz József s. k.

Darányi Ignác s. k.

II.

Földmivelésügyi magyar ministerem előterjesztésére Hren József erdőszámvizsgálónak nyugdíjaztatása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az erdőszámtanácsosi czimet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1897. évi május hó 11-én.

Ferencz József s. k.

Darányi Ignác s. k.

Hibaigazítás.

Az „E. L.“ mult (V.) füzetének „Könyvismertetés“ rovatában czikkiró a 384. és köv. oldalakon tévedésből *Nördlinger*-re hivatkozott *Dr. W. Pfeil* helyett, ki a csillag alatt megjelölt időben még szerkesztője és illetve kiadója volt a „Kr. Bl.“ czimű szaklapnak. *Nördlinger* helyett tehát a jelzett közleményben *Dr. W. Pfeil* olvasandó.

Egyesületi hirdetések.

Figyelmeztetés. Az egyesületi könyvkiadványokból az egyesületi tagok csak egy példányt szerezhetvén meg a megállapított kedvezményes áron, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az „Erdészeti zsebnaptár“ legujabb (1897. évi XVI.) évfolyama teljesen elfogyott.

Az „Erdészeti Növénytan II. k. Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növény földrajz“ című, 200 arannyal jutalmazott pályamunka megjelent. Ára az egyesület tagjai számára 6 (hat) frt, nem tagok számára 9 (kilencz) frt. Legczélszerűbben postautalvánnyal rendelhető meg az Orsz. Erd. Egyesület titkári hivatalánál.

„Az Erdő-Őr“ vagy „Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben“ című munka hetedik kiadása megjelent. Felkéretnek tehát azok a t. erdőhivatalok, erdőgondnokságok és szakértársak, kik az erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére ezt a könyvet megszerezni kívánják, hogy annak postautánvétel útján leendő megküldése iránt az „Erdészeti Lapok“ kiadóhivatalát értesíteni sziveskedjenek. Ára példányonként 3 frt. — Ha a megrendelés alkalmával a könyv ára mellett még 25 kr. postaköltség is küldetik, akkor a megküldés bérmentve (keresztkötés alatt, ajánlva) történik.

Az „Erdészeti Rendeleték Tára“ 1880—84. (I.—IV.) évfolyamának III. kiadása teljesen elfogyott, valamint az 1890. (X.) évfolyam I. kiadása is. (Az I—IV. évfolyamot az egyesület mérsékelt áron visszaváltja. Ajánlatok a titkári hivatalhoz intézendők.)

„Erdészeti növénytan I. k. Általános növénytan“ című, 200 arannyal jutalmazott pályamunka ára az egyesület tagjai részére 2 frt 80 kr.; nem tagok részére pedig 4 frt. Legczélszerűbben postautalvánnyal rendelhető meg az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál, mely a művet abban az esetben, ha a fentebbi összegen felül még 25 kr. beküldetik (keresztkötés alatt, ajánlva), bérmentve küldi meg.

Az „Erdőrendezéstan“ kézikönyvének (I kötet; írta: bölcsőházi Belházy Emil m. kir. főerdőtanácsos) ára az egyesület tagjai

részére 3 frt, nem tagok részére pedig 5 frt. Legczélszerűbben postautalvánnyal rendelhető meg az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál.

„A legelő-erdők. — A legeltetés kérdése Magyarországon és annak megoldása mezőgazdasági uton“ czimü munka (irta: Földes János m. kir. főerdész) még kapható. Az „Erdészeti Lapok“ 1895. évi I—V. füzetében közölt ezen munkát, az egyesület dicsérettel tüntette ki. A külön kiadásnak ára az egyesület tagjai számára 80 kr., nem tagok számára pedig 1 frt 20 kr. Megrendelhető az Orsz. Erd. Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V. Alkotmány-utca 10. sz.)

Az **„Erdészeti Rendeleték Tára“** 1891. évi vagyis XI. az 1892. évi, vagyis XII.; az 1893. és 1894. évi, vagyis XIII. és XIV. évfolyama (ez a két évfolyam egy füzetben), továbbá az 1895. évi, vagyis XV. évfolyama s végül az 1896. évi, vagyis XVI-odik évfolyama az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.) megrendelhető. Ára az egyesület tagjai számára az 1891. évfolyamnak 30 kr., az 1892. évfolyamnak 20 kr. az 1893. és 1894. évfolyamot tartalmazó füzetnek 60 kr., az 1895.-i évfolyamnak 30 kr., az 1896.-i évfolyamnak 25 kr.; nem tagok számára pedig 60 kr., 40 kr., 1 frt 20 kr., 60 kr., illetve 50 kr.

Az **„Erdészeti Rendeleték Tára“ 1885.—89. (IV—IX.) évfolyamából a II. kiadásnak** ára az egyesület tagjai részére 1 frt 20 kr., nem tagok részére pedig 1 frt 80 kr.

Az **„Erdei facsémék nevelése“** czimü munka megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.). Ára az egyesület tagjai részére 1 frt 50 kr., nem tagok részére 2 frt.

Az **„Erdőhasználatlan“** kézikönyvének, néhai Szécsi Zsigmond m. kir. főerdőtanácsos, erdőakad. tanár által átdolgozott s bővített II. kiadása megrendelhető az Orsz. Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) A könyv ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 6 frt, nem tagok részére pedig 8 frt. Megrendelhető postautalvánnyon, vagy pedig utánvétellel való küldésre egyszerű levelezőlapon is.

„Magyar Erdészeti Oklevéltár“ (Magyarország ezredéves fennállásának emlékére kiadta az Orsz. erdészeti egyesület). Szerkesztette és történeti bevezetéssel és tárgymutatóval ellátta: Tagányi Károly. A három vaskos kötetből álló munka megrendelhető

az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalában (Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 10. sz., II. e.). Ára az egyesület tagjai számára 10 frt, nem tagok számára 20 frt.

„**Erdész-induló**“ és „**Nemes sziv.** — **Keringő.**“ Zongorára. Irta Szmik Gábor. Ára az indulónak példányonként 1 korona, a keringőnek 2 korona. Megrendelhetők az egyesület titkári hivatalánál (Alkotmány-utca 10 sz. II. em.). Az eladásból befolyó összeg „A magyar erdőtisztek árvaleányait segélyző alapítvány“ gyarapítására fordítatik!

Ő felsége nagy fénynyomatu arcképe, a mely az egyesület nagytermében levő eredeti olajfestmény után készült, megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.). Ára az egyesület tagjai részére csomagolással és postaköltséggel együtt 3 frt 50, nem tagok részére 4 frt.

Közvetlenül a szerzőnél rendelhető meg:

„**A tölgy és tenyésztése**“ czimű pályadíjnyertes munka a szerzőnél, Fekete Lajos m. kir. főerdőtanácsos és akadémiai tanárnál rendelhető meg. Megrendelések egyszerű levelező lapon, vagy postautalványon közvetlenül Selmecezre, a szerzőhöz intézendők. Ára az egyesület tagjai részére 2 frt, nem tagok részére 3 frt.

Ugyancsak Fekete Lajos m. kir. főerdőtanács és ak. tanárnál rendelhetők meg: az „**Erdőértékszámítástan**“ II. javított és bővített kiadása (ára 3 frt), és az „**Erdőbecsléstan**“ II. teljesen átdolgozott kiadása. (Ára 4 frt.)

Ugyancsak a szerzőnél rendelhető meg:

A selmecezbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. minister megbízásából írta Vadas Jenő m. kir. erdőtanácsos és ak. tanár. Megrendelhető szerzőnél (Selmecezbánya) és az „Erd. Lapok“ kiadóhivatalánál*) (V. ker., Alkotmány-utca 10. sz.) A 24 ivre terjedő, képekkel diszitett s térképpel ellátott munka ára 2 frt. (Erdőgyakornokoknak 1 frt 50 kr; erdészeti műszaki dijnokoknak s akadémiai hallgatóknak 1 frt.)

*) Az „Erdészeti Lapok“ kiadóhivatala azonban csak abban az esetben tehet eleget a megrendeléseknek, ha a t. megrendelők a könyv árát és a 25 krnyi portóköltséget egyidejűleg beküldik, amikor aztán a könyv keresztvétel alatt ajánlva adatik postára.

Erdészeti Rendeleték Tára.

Jegyzőkönyv

a földmivelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1897. évi márczius hó 31.-én tartott rendes üléséről.

Jelen voltak: *Sóltz Gyula* ministeri tanácsos, elnök, *Belházy Emil*, *Horváth Sándor* főerdőtanácsosok, *Szabó Adolf*, *Tomcsányi Gyula*, *Havas József* erdőigazgatók, *Tavi Gusztáv* erdőtanácsos, a bizottság előadója, *Simenszky Kálmán* és *Bartha Gyula* erdőfelügyelők, bizottsági tagok; *Bécsy Dezső* erdész, az alap pénztárosa és *Berendy Béla* főerdész, jegyzőkönyvvezető.

Elnök üdvözlőlvén a teljes számban megjelent bizottsági tagokat, az ülést határozatképesnek nyilvánítja és megnyitja.

I. Előadó bemutatja az alapnak 1896. évi zárszámadását és szóbeli jelentést tesz az alap fejlődéséről, a zárszámadás egyes tételeiről, az alap vagyonáról s a gyümölcsöztető pénz elhelyezéséről.

A jelentés tudomásvétele után az előterjesztett zárszámadás megvizsgálásával a szabályzat 5. §-a értelmében, Belházy Emil főerdőtanácsos és Tavi Gusztáv erdőtanácsos, bizottsági tagok bizatnak meg.

II. Előadó bemutatja az alap 1897. évi márczius hó 31.-én mutatkozott pénztári álladékaról szóló kimutatást, mely szerint az alapnak tulajdonát képezik:

I. Értékpapirokban:

A magyar leszámítoló és pénzváltóbankban
30000 kor. névért. koronajáradék... 15000 frt — kr.

II. Készpénzben:

1. A pesti első hazai takarékpénztárban
39443/e sz. könyv szer. ... 5000 frt — kr.
2. A m. lesz. és pénzváltó bankban 16433
könyv szer. ... 10000 frt — kr.

2. A m. lesz. és pénzváltó bankban 18292 könyv szer.	7922 frt — kr.
4. Az erd. házipénztárban	— frt 27 kr.
összesen	37922 frt 27 kr.

Ebből az összegből esik:

1. *Alaptőkére*

a) Értékpapirokban ...	15000 frt — kr.	}	16107 frt 89 kr.
b) Takarékpénztári betét ...	1107 frt 89 kr.		

2. *A folyó kezelésre*

a) az 1896/97. tanévrekiosztan- dó 14800 frtnyi segélyből még ki nem szolgálta- tott összeg ...	4825 frt — kr.	}	21814 frt 38 kr.
b) az 1897/98. tanévre ki- osztható segély ...	14500 frt — kr.		
c) az 1897. évi bevétel (2490 f. 38 kr., 1 f.) ...	2489 frt 38 kr.		
összesen			37922 frt 27 kr.

A pénztár állása tudomásul vétetett.

III. Előadó felolvassa a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur f. évi 2356. sz. átiratát, melyben a polgári, alreál és algymnasiumi középiskoláknak egymáshozí viszonya ügyében hozzá 81069—896. sz. a. intézett átiratra arról értesít, hogy a polgári iskola az algymnásiummal és alreáliskolával az 1883. évi I. t.-cz.-ben meghatározott egyes állásokra való képesítés szempontjából egyenrangunak tekintendő ugyan, de azért a polgári iskola az algymnasiummal vagy alreáliskolával azonosnak nem vehető, minek következtében a polgári iskolai tanuló a középiskolák valamelyikébe történő átlépésekor a tantervi különbözetből, különösen pedig a latin, illetőleg a francia nyelvből felvételi vizsgálatot tartozik tenni, mivel a két tantárgy a polgári iskolában rendes tantárgyat nem képez.

A szönyegen lévő ügy határozott elbírálhatása ezéljából elhatározza a bizottság, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister urtól kéressék felvilágosítás az iránt, vajjon azok a polgári

iskolai tanulók, kik a latin vagy a franczia nyelvből a vizsgát sikerrel letették, minden további pót- vagy felvételi vizsga nélkül felvétetnek-e a gymnasiumok, illetőleg reáliskolák legközelebbi felsőbb osztályába, vagy sem?

Miután más indítvány vagy jelentés nem tétetett, elnök az ülést bezárja.

Kmfnt.

Sóltz Gyula s. k.,
elnök.

Tavi Gusztáv s. k.,
előadó.

Berendy Béla s. k.
jegyzőkönyvvezető.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések.

1897. évi május hóban.

A rövidítések magyarázata

ak. = alapítványi kamat; att. = alapítványi tőketörlesztés; k. a. = készpénz alapítvány; WKa. = Wagner Károly alapítvány; TLa. = grf. Tisza Lajos alapítvány; BAA. = Bedő Albert alapítvány; Asa. = Magyar erdősítetek árvaleányait segélyző alapítvány; td. = tagsági díj; hd. = hirdetési díj; ld. = lapdíj; kld. = kedvezményes lapdíj; pk. = postaköltség; Ert. = Erdészeti Rendeleték Tára; áb. = átfutó bevétel; rb. = rendkívüli bevétel; EL. = Erdészeti Lapok egyes füzetei; Npt. = Erdészeti Zsebnaptár; nvt I. = Erdészeti Növénytan I. rész; nvt II. = Erdészeti Növénytan II. rész; OFa. = O Felsége fénynyomata arcképe; Ecs. = Erdei facsemeték nevelése; Fcst. = Fekete Lajos. Főbb fanemek csemetékének termesztése; Evü. = Fekete Lajos. Az erdei vetésről és ültetésről; Eht. = Erdőhasználatlan; ik. = takarékpénztári időközi kamatok; Ek. = Értékpapírok kamatai. Rz. = Erdőrendezéstan; FL. = Földes J. „Legelő-erdők”; EOT. = Magyar Erdészeti Oklevéltár; Eak = Fekete Lajos. Az erdők ápolásáról és használatáról.)

Befizetések	frt	Befizetések	frt
Ay Antal td.	8.—	Grohmann József td. 8.— nvt.	
Állami számvevőszék ld.	16.—	II. 6.25	14.25
Dr. Bedő Albert lb. 87.50 üb.		Grohmann József pk.	—17
1.43	88.93	Grill Károly Ert.	5.10
Buxbaum Sándor lb. 82.50 üb.		Grenyik István nvt. I.	4.06
—31	82.81	Horváth Sándor üb.	—80
Balogh Ernő td.	2.—	Dr. Herzfelder A. D. lb. 150.—	
Brannich Gyula td.	2.—	üb. —43	150.43
Brassói bánya és kohó rész- vényegylet hd.	6.88	Hammersberg Géza td.	2.—
Dr. Bedő Albert néhai Klein Ödön helyett att.	10.—	Husek Ferencz td.	2.—
Csetneki közbirtokosság ld.	8.—	Hermel Ágost td.	4.—
Doroszlai Gábor td.	1.—	Havas Ágoston nvt. II.	6.—
Draskovich József td.	2.—	Harvich Ernő td.	8.—
Dobó Jenő td.	8.—	Huttya Pál td.	8.—
Demeczki Jenő td.	1.—	Habel Lambert td.	2.—
Dióssy Dezső td.	2.50	Jungbauer Antal lb. 237.50	
Eckstein Bernát hd.	3.20	üb. 1.—	238.50
Elek István td.	5.—	Jankó Sándor td.	2.—
Földes János nvt. II. 6.— F.		Jancsó Gyula td.	8.—
L. —.80	6.80	Janovitzky Zsigmond td.	8.—
Fend Károly nvt. I.	4.—	Koncz Antal lb. 55.— üb. —.21	55.21
Fehér Pál ak.	2.—	Kristóffy Kálmán lb. 62.50 üb.	
		—30	62.80
		Koncz Antal lb.	100.—
		Kozma István td.	1.—
		Kögl Árpád nvt. I. 2.80 nvt.	
		II. 6.—	8.80

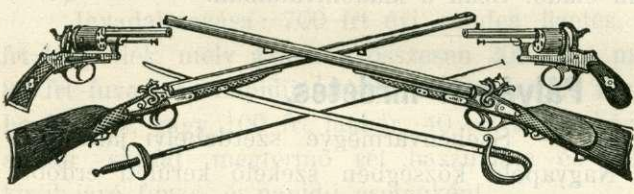
Befizetések frt		Befizetések frt	
Kilián Frigyes nvt. II.	9.—	Patay József Rz. 5.— Ecs. 2.—	
Káspár József td.	8.—	Eáh. 1.06	8.06
Királyhalmi erdőéri szakisk. nvt. II.	9.06	Podhraczký Emil Npt.	50.—
Kövesesi számtartóság hd.	7.70	Rossipál Ede td.	8.—
Kirinyi Béla ak. 8.— áb. 1.—	9.—	Rend Domokos td.	4.—
Konok Tamás td. 8.— Eht. 6.—	14.—	Ringeisen Lajos td.	8.—
Kovács János ld.	4.—	Szentgyörgyi Imre lb. 215.—	
Kilián Frigyes nvt. II.	9.—	üb. —.50	215.50
Kassa város hd.	6.15	Stefani Ervin hd.	2.08
Levitzky Albert lb. 162.50 üb. — .54	163.04	Svedlér bányaváros előlj. hd.	15.90
Mikolásek György td.	8.—	Szolnok-Doboka vm. pénzt. hd.	5.75
Mitták Vilmos td.	10.—	Saághy Lajos td.	8.—
Miek Mátyás td.	4.—	Saághy Lajos nptért áb.	2.20
Máday Izidor nvt. I.	2.80	Sztavács Norbert td.	4.—
M.-szigeti erdőigazgatóság Jóny Ottótól famagvak árából Wka.	7.45	Schustek Vilmos nvt. II.	6.06
Maier Béla td. 5.— nvt. II. 6.— nvt. I. 2.80 Rz. 3.— pk. —.40	17.20	Simenszky Kálmán Ert.	— .96
Nógrádvármegye pénztára hd.	8.50	Soóvári erdőhivatal hd.	27.40
Nagy György nvt. II.	6.25	Szakolcza város hd.	5.35
Nagy György pk.	— .14	Segercian Vazul td.	5.—
Nadhera Pál nvt. II.	6.—	Szepes-Béla város hd.	10.95
Nyul Sándor td.	4.—	Szomolnok város hd.	8.55
Oesterreicher Lujza lb. 187.50 üb. —.50	188.—	Törzs Kálmán lb. 80.— üb. —.28	80.28
Osztr.-magy. államvasuttársaság ld.	32.—	Trájer Simon lb. 87.50 üb. —.29	87.79
Orsz. vízép. hiv. vizr. oszt. lb.	275.—	Tóth Miklós td.	2.—
Pfeifer Ferdinánd Ert.	1.80	Tamási Árpád Evü.	1.06
Pálos Konrád hd.	3.75	Ungvári főerdőhivatal nvt. I. 2.86 nvt. II. 6.—	8.86
Pilismaróthi közal. erdőgond- nokság hd.	8.15	Vendel János Nptért áb.	1.65
		Werner Emil td.	8.—
		Zsarnóczai erdőhivatal hd.	12.05
		1897. május hóban összesen	2,370.68
		Január-április havi bevétel	9,956.60
		Összesen	12,327.28

Hirdető-melléklet az „Erdészeti Lapok“ 1897. évi VI. füzetéhez.

Az „Erdészeti Lapok“ mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabályzat. Az első negyven (40) sorért soronkint negyven (40) krajczár, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig, soronkint harmincz (30) krajczár, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyenkint husz (20) krajczár számíttatik.

Táblázatok nyomdai szabály szerint kétszeres árral számíttatnak.

Fontos utazóknak, vadászoknak, tiszteknek és másoknak.

Revolverk, fegyverek.

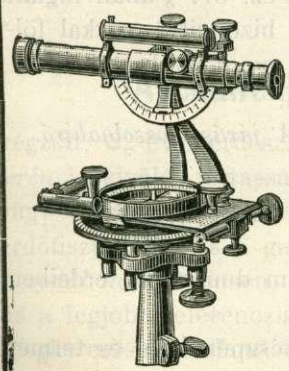
VADÁSZATI ESZKÖZÖK, KÜLÖNFÉLE EGYENRUHÁK,

valamint a fegyverszakba vágó mindennemű cikkek

BÉCS, Ottakring Raktár BÉCS, Festgasse II/13. GASSER LIPÓT I., Kohlmarkt 9.

cs. és kir. udvari és hadsereg-fegyvergyáros fegyvergyára által, jóállás mellett legjobb minőségben és legolcsóbb árakon szállíttatnak.

(1) **Illusztrált árjegyzékek** bérmentve és ingyen küldetnek.

Egyetemes busszóla-műszereket és erdei busszólákat

optikai távolságméréssel.

Ár 65 frttól felfelé.

Mérő-asztalokat nézgvonalzókkal, mérőszalagokat, faátlatókat, rajzeszközöket, területmérőket (planimeter), valamint mindennemű földmérési műszereket készít a legpontosabb kivitel biztosításával

NEUHÖFER és FIA

csász. és kir. udvari látszerész- és műszergyáros

Bécs, (I., Kohlmarkt 8.)

Kimerítő illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve. Javításokat leggyorsabban és legpontosabban teljesít. Mindenféle műszerből készletet tart.

Vadászfégyver.

A ki jó, biztos és éles lövetű vadász- és czéllövő-fegyverrel akarja magát — a gyáros teljes jótállása mellett — ellátni, kérjen illusztrált árjegyzéket **Hambrusch József** fegyvergyárostól (Ferlach—Karinthia). (2. II. 6.) Elküldése ingyen és bérmentve történik.

Lancaster vadászfegyver, betéti cső, czéllövő fegyver, hozzátartozóikkal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. (4)

Pályázati hirdetés.

2771/1897. sz. — Szabenvármegye szerdahelyi járásában üresedésbe jött, Nagypold községben székelő kerületi erdőőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Illetmények.

1. évi fizetés	---	---	---	---	250	frt.
2. lőtartási átalány	---	---	---	---	80	„
3. irodai átalány	---	---	---	---	5	„
4. rétmegváltási díj	---	---	---	---	20	„
5. tűzifa átalány	---	---	---	---	20	„

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket az 1897. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában foglalt képességi és az eddigi alkalmazást igazoló bizonyítványokkal felszerelve hozzám f. é. július hó 15. napjáig nyujtsák be.

Szerdahely, 1897. évi június hó 10-én.

(5)

A járási főszolgabíró.

Pályázat.

1030. sz. — A kalocsai érseki uradalom dunamenti erdeiben nyugdijképes erdészeti állomás betöltendő.

Járandóságai szabad lakáson kívül készpénzben és terményekben ezer forintot tesznek ki.

Közelebbi tájékoztatást az uradalmi igazgatóság nyújt, hova a születési s esetleg esketési kivonatokkal és szakképzettségről szóló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények beadandók.

Kalocsán, 1897. június hó 14-én.

(6)

Az igazgatóság.

Pályázat.

982/897. sz. — Zólyommegye Libetbánya nagyközségében újonnan szervezett külön községi erdőtisztai állomásra ezennel pályázat nyittatik.

Javadalmazása: 700 frt évi rendes fizetés, öt évenként 50 frt korpótlék, mely azonban összesen 200 frtot meg nem haladhat, 80 frt fuvar- ésapidijátalány, 20 frt irodai átalány, természetbeni lakás, vagy 100 frt laktér, 40 m³ tűzifa házhoz szállítva, 8 szekér szénát megtermő rét használata és végül a községen kívül járó fuvar- ésapidij esetenként.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állásra törvényes minősítéssel bírnak és ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket 1897. évi július hó 16.-áig a beszerzebányai járás főszolgabirájához nyujtsák be.

Libetbányán, 1897. június 16.-án.

Révay Béla,
jegyző.

Lehotzky Nándor,
bíró.

(7)

Aschaffenburgi erdészeti akadémiát

végzett, 32 éves erdész, magyar honpolgár, ki a vadászat minden terén is kiváló jártassággal bír, valamely nagyobb uradalomban vagy községnél szakmabeli állást keres, mint fővadász, vagy erdőtiszt. Offerens a gazdaság terén is bir prakszissal, magyarul, németül, tótul teljesen, némileg francziául és angolul is beszél és ír, és a legjobb referenciákkal és bizonyítványokkal szolgálhat. Szives megkereséseket alanti címre kérek.

(8)

F. Fritze, Aschaffenburg.

Feladási hirdetés.

1969/1897. ügyszám. — A volt naszdóvidéki községeknek egyesítve kezelt erdejéhez tartozó, a „Kis-Ilva“ III. határrészben fekvő, a „Kirczibába“ völgyre hajló „Kukureasza és Barán“ név alatt ismeretes erdőrészben a közelebbi három év alatt kihasználható 83·86 katastr. hold kiterjedésű vágásoknak holdanként 250 frtra becsült fakészlete, valamint ugyanezen vágás szomszédságában elterülő és Uj-Radna község tulajdonát képező „Obscina“ nevű régibb vágásokban visszahagyott mintegy 2693 darab összesen mintegy 4812·423 m^3 . köbtartalommal biró- és tömör köbméterenként 2 frtra becsült fenyőtörzsnek fatömege 1897. évi július hó 6.-án a besztercei m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján tartandó versenytárgyaláson el fog adatni.

Ezen fakészleteknek együttes megvételére vonatkozó és 3100 frt bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a fennjelzett nap délelőtti 11 órájáig a besztercei m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandó be.

Az ivenként 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatban a 83·86 kat. holdas vágásra a holdanként, az árverés további tárgyát képező fenyőtörzsekre pedig a köbméterenként megajánlott egységár számjegyekkel és betűkkel is világosan kiirandó, és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri, azokat elfogadja, és azoknak magát mindenekben aláveti.

Elkésve beérkezett, valamint oly ajánlatok, a melyek ezen kellékekkel nem birnak, vagy pedig, a melyekhez a megszabott bánatpénz csatolva nem lett, — figyelmen kívül hagyatnak.

Együttal a besztercei m. kir. erdőigazgatóság fenntartja azt a jogát is, hogy a beérkező ajánlatok közül a megajánlott ár magasságára való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Az árverési- és részletes szerződési feltételek a besztercei m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol az árverés tárgyát képező fakészletekről is minden tekintetben felvilágosítás nyerhető.

Beszterczén, 1897. évi június hó 9.-én.

Hirdetmény.

9573/1897. sz. — Ezennel közhírré tételük, hogy Brassó városa (Magyarország) a Deresztye-Predeáli vasut melletti erdőtulajdonából, Tömösi kerület, az évi 2300 m^3 -nyi tülevelű famennyiséget és 1200—1500 m^3 -nyi évi fenyűfa-takarítványt részben az 1897-től 1904 (négy) évig bezárólag terjedő időre 1897. évi július hó 8-án délelőtt 11 órakor ajánlati tárgyalás útján törzsön eladni szándékozik.

Az ajánlati és szerződési feltételek a városi erdészeti hivatalnál a hivatalos órákban 8—12 óráig betekintheők.

Ajánlók az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokat f. évi július hó 8-ig délelőtti 11 óráig Jacobi Károly, polgármester urnál átadni felhivatnak; az ajánlott ár köbméterre (m^3) számjegy és betűkben kitüntetendő és kinyilatkoztatandó, hogy az ajánlattevőnek az ajánlati és szerződési feltételek ismereteseek és ő magát azoknak teljesen aláveti.

Az ajánlathoz az egy évi mennyiségért ajánlott ár 10⁰/₀-a bánatpénzül csatolandó, továbbá pontosan megjegyzendő az ajánlatban az ajánlattevő neve és lakhelye is.

Az ajánlatok fölbontása a fenti napon délelőtti 11 órakor a polgármester irodájában történik meg.

Brassó, 1897. június 18.

(11)

A városi tanács.

Pályázat.

774/1897. sz. — Alulirt m. kir. bányászati és erdészeti akadémiánál nevezetesen az erdészeti kémiai, talaj- és klimatani tanszéknél f. é. október hó 1-től betöltendő tanársegédi állomásra pályázat hirdtetetik. Ezen évi 700 (hétszáz) frtnyi fizetéssel, 105 frtnyi lakpénzzel és 20 ürköbméter tüzfajárandósággal javadalmozott tanársegédi állomásért pályázni szándékozők ezennel felhivatnak, miszerint végzett tanulmányaikat, a felsőbb erdészeti államvizsga letételét igazoló bizonyítványokkal, ép erős testalkotásukról szóló, kincstári-, katonai-, vagy tiszti főorvos által kiállított s ható-

ságilag megerősített bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványaikat előljáráóságuk után f. év július hó 15-éig az alulírt igazgatóság-hoz nyujtsák be.

Későbbben érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.
Selmeczbányán, 1897. évi június hó 24-én.

M. kir. bányászati és erdészeti akadémia igazgatósága.

(12)

Dr. Schwartz Ottó.

Pályázati hirdetmény.

181/1897. sz. — A máramarosmegyei szigeti erdőgondnoksághoz tartozó 21. számú erdőöri védkerület (Felső-Apsa székhelylyel), melyhez a közép-apsai közbirtokossági erdők tartoznak, üresedésbe jöven, arra ezennel pályázat nyittatik.

Évi fizetés 240 frt.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy az erdőtörvény (1879. évi XXXI. t.-cz.) 37. §-ában előirt képesítést igazoló okiratokkal felszerelt kérvényeiket alólirotthoz 1897. évi július hó 17-éig nyujtsák be. Az állás választás után fog betöltetni. A választás folyó évi július hó 18. napjának d. e. 10 órakor Közép-Apsán fog megtartatni. A hivatalos nyelven kívül a románul is tudók előnyben részesülnek.

M.-Sziget, 1897. június 26.

Lázár László,
gk. esperes, mint a
közbirtokosság elnöke.

(13)

H. Anderkó Ábel,
erdőgondnok.

Faeladási hirdetmény.

Fotos község (u. p. Gidofalva, Háromszék vármegye) a s.-szent-györgyi kir. erdőgondnoksághoz tartozó, állami kezelés alatt álló Fotos község közvetlen közelében fekvő nagyobb birtokosság tulajdonát képező erdejében A üzemosztály „Avas“ nevü erdőrész 9. számú osztagában összesen mintegy 22'6 katasztrális holdon tövön kijelölt és összesen 1939 frt 89 krra becsült mintegy

463 drb. tölgyfa törzs 572·4 m^3 tömbköbméter haszon- és tűzifa eladása végett Fotos község házánál 1897. évi július hó 31-én délelőtt 9 órakor szó és írásbeli árverezés lesz. Az árverezési és szerződési feltételeket Balásy Gyula tanító urnál, valamint a s.-szentgyörgyi erdőgondnok urnál lehet megtekinteni. Még kétennyi mennyiség eladása kérve van, ha megengedtetik, mire reményünk van, az is ugyanakkor eladatik. Bánatpénz 194 frt. Utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Kelt Fotoson, 1897. június 17-én.

(14)

Balásy Gyula,
tanító, birtokossági megbízott.

Faeladási hirdetmény.

2682. sz. — A labasinczi 1897—1901. évi 188·18 kat. hold területű vágásokban becsült, mintegy 1931 m^3 haszonfa és 32937 ürköbméter tűzifának tövön való eladása iránt 23013 frt 29 kr kikiáltási ár mellett az alulirt főerdőhivatalnál f. évi július hó 21-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirt főerdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Lippa, 1897. évi június hó 22.

(15)

M. kir. főerdőhivatal.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Szolnok-Doboka vármegye, Csákiigorbó községben, a báró Jósika-féle hitbizományhoz tartozó erdőben 41—110 *cm.* mellmagassági átmérővel bíró 20997 drb. tölgyműfa 1897. évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor Csákiigorbón az uradalmi főerdész lakásán nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni. Az eladásra kerülő műfa köbtartalma 25751·173 m^3 . Kikiáltási ára 90129 frt

VIII

10 kr, mely összegnek 10⁰/₀-át az árverezők kötelesek készpénzben vagy óvadékképes papirban, azon kijelentéssel, hogy az árverési feltételeket ismerik, bánatpénz fejében az árverést megelőzőleg az árverést vezető kezeihez letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok a megígért összeg 10⁰/₀-ának, mint bánatpénznek mellékelésével az alólírt uradalmi főerdészhez küldendők. Az árverési feltételek és a részletes becslés ugyanott megtekinthetők.

Csákiigorbó, 1897. július hó.

Báró Jósika-féle hitbizományi uradalom

(16)

Erdőgondnoksága.

A „Pátria“ irod. vállalat és nyomdai részvény-társaságnál

Budapest, Köztelek

a következő gazdasági szakmunkák olcsón beszerezhetők:

MAGYAR GAZDASÁGI CZIMTÁR nagy negyedalak, 36 iv terjedelemben. Tartalmazza az összes gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok, uradalmak, hitbizományok, bérlok, gazdatisztek, erdészek pontos és legmegbízhatóbb czi-meit. Miután az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével befoglaltatik, a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható. Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A MEZŐGAZDASÁGRÓL ÉS MEZŐRENDŐRSÉGRŐL szóló 1894-dik évi XII-dik törvényzikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

ALLATORVOSI BELGYOGYASZAT. Irta: Dr. Hutyra Ferencz. állatorvosi akad. ny. r. egyetemi magántanár. I. kötet: Fertőző betegségek. XII. 563 nagy 8° l. Ára bérmentes küldéssel 5 frt 70 kr.

A SEPRÓCZIROK TERMELESE. Irta: Szalay János. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei gazd. egyesület titkára. A nagyméltóságu földm. miniszterium támogatásával kiadott mű. Ára portómentesen 90 kr.

I. KÁTÉ KÖZSÉGI MEZŐ- ÉS HEGYŐRÖK SZÁMARA. A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-ik törvényzikk alapján összeállítva. Ára portómentes küldéssel 20 kr. **II. KÁTÉ AZ URADALMI CSÓSZÖK SZÁMARA** Ára portómentes küldéssel 20 kr. Összeállította: dr. Balkay Béla. Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

A SERTÉS JAVÍTÁSA ÉS HIZLALÁSA gazdák és hizlalók használatára. Irta: K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt. Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

SZAVATOSSÁG AZ ÁLLATKERESKEDÉSBEN tekintettel a hazai joggyakorlatra. Irta: Dr. Hutyra Ferencz. Ára portómentes küldéssel 90 kr.

EGY ÉV A MÉHESBEN rövid gyakorlati utasítás modern méhes kezelésére. Irta: Tuymer János. Ára 1 korona, portómentesen 55 kr.

A MESTERSEGES BOROK KÉSZÍTÉSÉNEK forgalomba hozatalának titalmáról szóló Törvény. Magyarázó jegyzetekkel ellátta: dr. Lónyai Ferencz. Ára 80 kr.

PARASZT SZOCIALIZMUS. Irta: Rubinek Gyula, az O. M. G. E. ügyvezető titkára. Tanulmányuti jelentés az alföldi agrár-szociális mozgalmak okai s orvosszereiről. A mű ára 1 frt.

A SOROS VETÉS és a sorbavető gépek kezelése. Irta: Szalay János, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei gazd. egyesület titkára. Ára portómentes küldéssel 35 kr.

AZ UTMESTEREK KÉZIKÖNYVE javított és bővített kiadása. A kereskedelem-ügyi magy. kir. miniszterium megbízásából. Ára 1 frt 20 kr. Postaköltség 20 kr.

„KÖZTELEK“ bekötési tábla a „Köztelek“ lap bármely évfolyamához. Ára 1 frt. Portómentes küldéssel 1 frt 36 kr.

Az „Erdészeti Lapok“ 1897. évi VI. füzetének tartalma.

	Oldal
A szávamenti tölgyerdők utolsó tíz éve erdőnevelési és fakereskedelmi szempontból. Közli: <i>Kozarac</i> József, kir. főerdész	415
Állabecslés módosított próbafelvétellel. Irta: <i>Barger</i> Guido, uradalmi erdőrendező	444
A máramarosi tutajozás jelentősége. Irta: <i>Gabnay</i> Ferencz, magy. kir. erdész	449
Egyesületi közlemények. I. Az Országos Erdészeti Egyesület 1897. évi június hó 4.-én tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve. — II. Az Országos Erdészeti Egyesület 1897. évi június hó 27.-én tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve ...	458
Lapszemle: A <i>Chrysomyxa abietis</i> Ung. (Közli: <i>Péché</i> D.) — A vanillin. (Közli: <i>Péché</i> D.) — A <i>tamarix articulata</i> . (Közli: <i>Péché</i> D.) ...	510
Vadászati tárcza. A gödöllői 1896. évi udvari vadászatok eredménye. Közli: <i>Kallina</i> Károly, ny. m. kir. főerdőmester	515
A „Magyar Tudományos Akadémiá“-nak erdőgazdasági jutalomtétele 517	517
Hivatalos közlemények. I. Értesítés a f. évi közgyűlés ügyében. — II. Felhívás „az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap“-ból kiosztandó segélyek ügyében. — III. Pályázati hirdetés erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában. — IV. Felhívás a folyó év őszén tartandó erdészeti államvizsgák tárgyában	519
Különművek: Erdészeti ponyvairodalmunk. (<i>Sylvius</i> .) — Hogy magyarosítsuk a vezetékneveket? (<i>Sylvius</i> .) — Halálozás	523
Változások az erdészeti szolgálat körében	525
Hibaigazítás	525
Egyesületi hirdetések	526
Erdészeti Rendeleték Tára. Jegyzőkönyv a földmivelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1897. évi márczius hó 31.-én tartott rendes üléséről ...	529
Az Orsz. Erd. Egyesület pénztáránál teljesített befizetések. (1897. évi május hóban)	532
Hirdető melléklet	I—VIII